

İPEK YOLU YOLCULUĞU

Yolcu David

Yolcu David

İPEK YOLU
YOLCULUĞU

Çeviri ile İlgili Notlar

Büyük İpek Yolu boyunca yolculuk eden bir kimse, çeşitli dillerle konuşan insanlarla karşılaşabilir. Duyabileceğiniz diller arasında genellikle Türk Dil Ailesi grubuna aittir (Uygur, Kazak, Azerbaycan Türkçesi), ancak İran dil grubundan Tacik dilini ve bunun yanında Moğolca ve Çince'ye benzer diller de duymak mümkün. Kafkaslar'da Kafkasya bölgesine has olan Gürcüce gibi diller vardır ve görünüşe göre başka hiçbir dil grubuyla bağlantısı olmayan bir dildir. Biraz Çince ve Türkçe bilmeme ve geçmişte bir zamanlar temel Tatarca ve temel Moğolca öğrenmeme rağmen, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Azerbaycan gibi ülkeleri yolculuk eden birinin kullanabileceği ortak dil, Rusça'dır. Rusça ne benim ne de arkadaşlarımla anadilidir, fakat hem onların hem de benim konuşabildiğimiz ortak dil budur. Bu nedenle, bu kitapta geçen konuşmaların birçoğu Rusça, bazıları da Çince veya başka bir dilden çevrilmiştir. Oysa ki, ruhsal konularla ilgili konuştuğumuzda, arkadaşlarım peygamberlerin isimlerini kendi anadillerinde daha iyi anlayabiliyorlar. Örneğin, peygamberlerden biri olan Musa ismi vardır ve günümüzde bu isim insanlara konulmaktadır. Ancak Rusça "Moisey" veya İngilizce "Moses" ismi duyanlar için biraz garip gelebilir. Gerçek şu ki, tüm bu isimler orijinalde İbranice olan "Moşeh" isminden türemiştir, fakat bir lisandan diğerine aktarılmış ve isim değişime uğramıştır. Genellikle bazı isimler direkt İbraniceden değil; Avrupa'ya Grekçe ve Latince'den aktarıldığı gibi, Orta Asya'ya da Süryanice, Arapça ve hatta Türkçe'den bile aktarılmıştır. Ayrıca, çeşitli dillerin özelliklerine göre telaffuzda da ufak tefek değişiklikler görülebilir.

Bu nedenle, insanlarla konuşurken o isimlerin yerel dilde olduğu türde kullanmayı tercih ediyorum. Öyle ki, onlara bilmedikleri yabancı bir peygamber hakkında değil de, bildikleri ve duydukları peygamber hakkında söz ettiğimi anlayabilsinler. Yerel kültüre olan saygıdan dolayı, isimleri yerel halkın bildiği şekilde kullanmayı tercih ettim. Aynı şekilde, Rusça eş kelime olmasına rağmen öyle kullanmayı tercih etmedim: örneğin, Türkçede "Kazak" ve "Kazakistan" yazılışı böyledir, ancak bunlar Rusça'da "Казах" ve "Казахстан" kelimelerinin transliterasyonudur;

Kazakça orijinali ise “Қазақ” ve “Қазақстан”dır. Yerel terimleri bir amaçla kullandım, o da okuyucunun aklındaki *yerel* bağlamı korumak, *yerel* kültürleri anlamının ve *yerel* halkın anlayabilmesi için *yerel* isimleri kullanmanın önemini vurgulamaktır.

Elbette ki, geniş Orta Asya bölgesinde, bölgesel farklılıklar da mevcuttur. Bazı yerlerde insanlar “İbrakhim” veya “İbrahim” isimli bir peygamber duymuşlardır; fakat bazı bölgelerde ise bu isim “İbragim” olarak değişim göstermektedir. “İbragim” isminin kullanıldığı bölgelerde “İbrahim” de bilinen bir isimdir; ancak bu ismin Rusça’daki (Avraam) veya İngilizce’deki (Abraham) gibi isimler yerel halk arasında bilindik değildir.

Eğer isimleri bir lisandan diğerine çevirmek zor oluyorsa, o halde Tanrı veya sonsuzlukla ilgili ruhsal kavramları çevirmek de oldukça zor olacaktır. Bir lisanda olan bir sözcük, diğer bir lisanda birçok anlam çeşitliliği yaratabilir. Bu nedenle, Kuzey Kafkasya’daki (Karaçaylı) bir arkadaşım beni Nalçık’teki bir kitapçıya götürdüğünde, Kur’an’ın Rusça bir çevirisini diğer bir çevirisine tercih ettiğini söyledi. Böyle durumlarda anafikri anlamak için yapılması gereken şey, farklı versiyonları karşılaştırmaktır. Aynı durum, orijinali İbranice ve Grekçe olan kutsal yazıların, bu kitapta Türkçeye çevrildiği zaman yaşadım. Bazen bir çeviri diğerinden daha anlaşılır gibi duruyor. Dipnotlarda hangi çeviriye kullandığımı belirttim. Genellikle (İngilizcede) New International Version (International Bible Society tarafından 1978 yılında yayınlandı; ilk baskısı 1979 yılında Hodder ve Stoughton tarafından Londra, Sidney ve Auckland’de yayınlandı) kullanıyorum. Bazen de internette bulunan (<http://net.bible.org>), 1996 ve 2006 yıllarında Biblical Studies Press L.L.C. tarafından yayınlanan NET Bible [İngilizce] çevirisini kullanıyorum. Herhangi bir çeviriye kullanırken, birinin diğerinden daha ‘iyi’ olduğunu iddia etmiyorum. Birini, anlamı daha iyi yansıttığı için ya da Rusça çeviriye daha yakın olduğu için kullandım. İngilizce olan bazı isimleri ‘Orta Asya’da bilindik ve kullanılan isimlerle değiştirdim. Orta Asya terimleri (isimleri) kullanırken, Rusça ‘Doğu’ çevirisine dayanarak kullandım. Rusça ‘Doğu’ çevirisi şu versiyondan alıntıdır: Священное Писание – Смысловой перевод Таурата, Книги Пророков, Забура и Инжила (Издательство «Стамбул», Атаскадеро, 2003).

Çevirilerde Иса Масих (İsa Masikh) yazıldığında, bu ismi Türkiye, Orta Asya ve Kafkasya’da kullanılan ‘İsa Mesih’ olarak çevirdim. Bu yüce peygamber, Azerbaycan Türkçesinde İsa Məsih, Karakalpakça’da

Ийса Масих, Kazakistan Türkçesinde Иса Мәсiх, Kırgız Türkçesinde Ыйса Машайак, Tacik dilinde Исои Масех, Uygur Türkçesinde Әйса Масиһ ve Özbek Türkçesinde Исо Масих olarak kullanılmaktadır. Hangi ismi kullandığımızın bir önemi olmadığını düşünüyorum çünkü ‘Mesih’ peygamberlere, kâhinlere ve krallara verilen özel ‘Meshedilmiş olan’ ünvanıdır. “İsa” ismi İbranice aslı “Yehoşua” olan ancak kısaltılmış haliyle “Yeşua” – anlam itibariyle “Kurtuluş Rab’den gelir” olan, yani “Tanrı’nın Kurtarışı” anlamını taşıyan – isimden türemiştir. O’nun ismi Tanrı’nın kendisi tarafından seçilmiştir, çünkü Tanrı doğacak çocuğun kendi halkını günahlarından kurtaracağı vaadini vermiştir.

Mündəricat

Önsöz	6
Giriş	8
Bölüm 1 Sincan: Bağışlar	16
Bölüm 2 Sincan: Oruç	28
Bölüm 3 Kazakistan: Tanrı konuşunca	39
Bölüm 4 Kırgızistan: Misafirperverlik	46
Bölüm 5 Kırgızistan: Sünnet	54
Bölüm 6 Tacikistan: Korku mu, Sevgi mi?	61
Bölüm 7 Tacikistan: Zararla Yaşamak	72
Bölüm 8 Özbekistan: Çocukları Yetiştirmek	84
Bölüm 9 Türkmenistan: Halılar	93
Bölüm 10 Türkmenistan: Kalym	100
Bölüm 11 Karakalpakistan: Atalarımızı Onurlandırmak	109
Bölüm 12 Kalmukya: Özdeyişler	119
Bölüm 13 Karaçay-Çerkesya: Ölümden Dirilmek	126
Bölüm 14 Kislovodsk: Kafkasya'da Spor	134
Bölüm 15 Dağıstan: Melekler	139
Bölüm 16 Azerbaycan: içindeki Peygamber	145
Bölüm 17 Tanrı Dağları	150

Önsöz

Özbekistan’a 1982 yılında gittiğimde, Orta Asya insanına adeta aşık oldum. O günden beri tam çeyrek asır geçti ve o bölgede birçok değişiklik gerçekleşti. Ancak insanların kalbi hâlâ sıcak ve misafirperver olarak kalmaya devam ediyor. Ekonomik ve hayatlarındaki daha birçok sıkıntılara rağmen, birçok insan hayatlarını doğru ve dürüst bir şekilde yaşamak için ellerinden geleni yapıyor. Ben gerçekten onların gerçeği, doğruyu, yaşamaya değer olan şeyleri bilmek için sarf ettikleri çabaya ve isteğe büyük saygı duyuyorum.

Bu kitapta, Orta Asya bölgesinde bazı insanlarla yaptığım konuşmalar yer almaktadır. Ben onların hayatlarını, sıcak misafirperverliklerini ve zengin kültürlerini paylaşma ayrıcalığına sahip oldum. Onlardan, başta misafirperverlik, cömertlik ve nezaket olmak üzere daha birçok şey öğrendim. Bu kitap, benim Orta Asya kültürüne olan minnettarlığımı yansıtmaktadır.

Mutfak masasının çevrinde oturarak veya otobüste herhangi bir yere yolculuk ederken, insanlar bana hayati önem taşıyan çeşitli konularda sorular soruyorlardı. Sorulan sorulardan bazıları çocuk büyütmeyle ilgili olan ailevi sorulardı. (Beş çocuğum ve iki torunum olmasına rağmen, bu konuda hâlâ öğreniyorum!) Sorulan sorulardan bazıları da, hayatla ilgili, “Hayatın anlamı nedir?” veya “Neden bu dünyadayız?” gibi derin nitelikli sorulardı. Bu tür konularda birçok kitap yazılabilir, ancak ben henüz bu konuya derinlemesine hakim değilim. Buna rağmen, umarım bu kitapta paylaşmış olduğum konuşmaların, gözlemlerin ve deneyimlerin Orta Asya ve Kafkasya’daki arkadaşlarıma hayat yolculuklarında yardımcı olacaktır.

Bu kitapta, arkadaşlarımla kendi isimlerinin bu kitapta kullanılmasına karşı çıkmayacaklarını bilmeme rağmen, gizlilik açısından tüm isimleri farklı Orta Asya isimleriyle değiştirdim. Bazı bölümlerde, onların isimlerini yazmaktan kaçındım. Anonimliği koruma amacıyla, konuşmaların geçtiği yerler gibi ayrıntıları değiştirmek gerekliydi; ancak konuşmaların

ve tartışmaların özü, bu bölgedeki yerel halkla yaşadığımız gerçek deneyimi yansıtmaktadır. Bununla birlikte, olayları farklı yolculukler esnasında yazmak yerine, bunları aynı sehayatname dizinine yerleştirmeyi uygun gördüm. Bazı durumlarda, ya iki farklı diyalogu bir araya getirdim ya da bir diyalogun içeriğini daha fazla açarak genel anlamın anlaşılmasını sağladım. Örneğin, bazı olaylara ilaveten arka plân bilgisi ekledim veya bir konu hakkında daha fazla bilgi verdim. Umudum, bu ufak tefek değişikliklerin, okuyucunun benim Orta Asya ve Kafkasya'da yaptığım kutsal yolculuğuma eşlik etmesine yardımcı olması yönündedir.

Giriş

‘Büyük İpek Yolu’ nedir? Bu yalnızca ipeğin Çin’den Orta Asya’ya, oradan da Orta Doğu’ya geçmesini sağlayan, daha sonra da hayvanların ve diğer şeylerin tekrar doğuya doğru, yani Çin’e geçmesini sağlayan bir ticaret yolundan mı ibaret? Hayır! Eşya ve ticari malların taşınmasından çok daha önemli olan şey, çeşitli kültürlerdeki insanların birbirleriyle olan etkileşimiydi. Büyük İpek Yolu boyunca, insanlar birbirleriyle fikir kültür ve gelenek alışverişinde bulunurlardı.

Bunun yanında, dini fikirler ve uygulamalar da iletilirdi. Orta Asya’da birçok din yüzyıllar boyunca hep yan yana yaşamışlardır. Bu dinler yalnızca İslam, Hristiyanlık veya Budizm değil, aynı zamanda daha az popüler dinler olan Zerdüşti dini, Mani dini ve Musevilik’tir. Ne var ki, günlük hayatta birçok insan doğaya tapıyor ve atalarından kalma ‘halk’ dini olan ‘Şamanizm’i uyguluyorlardı. Örneğin, Orta Asya’nın bazı bölgelerinde insanlar, kumaş ve kağıt parçalarına dua niyetine yazılar yazıyor ve ağaçlara bağlıyorlardı. Peki, bu törenin kaynağı nedir? Bu töreler ne Kur’an’da ne de herhangi bir Hadis’te bulunmaktadır. Buryatya’da birçok insanın Budistler gibi ibadet ettiğini ve Ermenistan’da aynı şeyi, Komünistler tarafından ibadete kapatılan kilisenin hemen yanında gördüm. Hatta aynı ibadet biçimine Sibiry ve Çin’de de şahit oldum. İbadetin özü, putlara ve yerel ruhlara sunu sunmaktır. Örneğin, Sibiry’daki birçok insan kutsal yerden yerel ruhlara sunu sunmadan ayrılırlarsa, o ruhların öfkeleneceklerini ve onlara kötü bir şey yapacaklarına inanırlar. Şamanizm kökenli olan kumaş parçasını ağaçlara bağlama ritüeli, İslam, Budizm ve Hristiyanlık gibi dinlere de girmiştir. Bu ibadet türünün Şamanizm kökenli olmasına rağmen, bunları uygulayan insanlar kendilerini yine de Müslüman, Hristiyan veya Budist olarak saymaktadırlar! Böylece ait oldukları dini inanç çok güzel bir resim gibi görünse de, putperest veya Şamanizm kökenli ritüelleri uyguladıklarından ve inandıklarından dolayı, yaptıklarının hiçbir anlamı yoktur.

Büyük İpek Yolu, tarih boyunca dini inançların ve uygulamaların ak-

tarılmasında büyük rol oynamıştır. Budizm, Hristiyanlık ve İslam'ın Orta Asya'dan Çin'e gelmesinde İpek Yolu'nun önemi büyüktür. Günümüzde, Orta Asya'da hakim olan din İslam'dır. Kafkasya, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Çin'in kuzeydoğusunda yaşayan halklar, bir zamanlar atalarının İsa Mesih'in takipçileri ve O'nun öğretilerine bağlı insanlar olduklarını duyunca, bunu şaşkınlıkla karşılıyorlar. Afganistan ve Çin'in kuzeybatısında yer alan Sincan ve Kansu gibi vilâyetlerde yaşayan halkın ataları muhtemelen Budistlerdi. Budistler'in Kansu eyaletinin Dunhuang şehrindeki (M.S. 4 ile M.S. 14 yüzyılları arasında yapılmış olan) freksler ve Afganistan'ın Bamyan şehrinde (M.S. 6.yüzyıla ait) büyük Budist heykelleri, 2001 yılında Taliban tarafından yıkılıp yok edildiler. Bu da, günümüzde büyük bir çoğunluğu Müslümanların oluşturduğu bölgelerde, o zamanlar Budistlerin yaşadığını kanıtlıyor. Budizm Afganistan'a M.Ö. 3.yüzyılda geldi ve daha sonra oradan Sincan ve Moğolistan'a yayıldı.

Aynı şekilde, Orta Asya'da yaşayan birçok halkın ataları bir zamanlar İsa Mesih'in takipçileriydi. İncil'de, günümüzde İran, Türkmenistan, Tacikistan ve Özbekistan'ın bazı bölgelerini kapsayan ve İsa Mesih'in Müjdesini O'nun dirilişinden 7 hafta sonra duyan Partlar hakkında yazılmıştır. İsa Mesih'le yanında olan ve O'nun dirilişinin tanığı olan Bartalmay ve Taday, daha sonra günümüzdeki Azerbaycan ve Ermenistan'ın olduğu bölgeye giderek orada İsa Mesih'le ilgili Müjdeyi duyurmuşlardır. İsa Mesih'in doğumundan iki asır sonra, Müjde günümüzdeki güney Dağıstan bölgesine ulaştı. Rus imparatorluğu tarafından, sınırlarına dahil edilmeden önce Azerbaycan'da yaşayan Udin halkı, İsa Mesih'in takipçileri olduklarını kanıtlayan tarihsel değerlerini korumuşlardır ve ateistik Komünizm rejimi tarafından yıpratıldıktan sonra, şimdi atalarının inançlarına dair kanıtları tekrar ortaya çıkarmaya çalışıyorlar.

Bununla birlikte, birinci yüzyıldan beri İsa Mesih'le ilgili Müjde, Hazar Denizinin doğusundan yalnızca Pers imparatorluğuna değil, aynı zamanda Hindistan'a ve daha da doğuya yayılmıştır. Günümüzde Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Uygur Türklerinin yaşadığı Çin bölgesinde, İsa Mesih inancı oldukça derin temele sahiptir. İsa Mesih'in doğumundan iki yüzyıl sonra, günümüz Türkmenistan'ın Merv şehrinde İsa Mesih takipçileri bulunmaktaydı. Daha sonraki yüzyıllarda sadece Merv değil, Afganistan'daki Herat ve Buhara ve günümüzdeki Özbekistan'da yer alan Semerkant, önemli Hristiyan merkezleri haline gelmişti. Semerkant ve Buhara gibi, günümüzdeki Tacikistan'da da

ciddi sayılarda İsa Mesih takipçilerinin yaşadığı Soğdlar tarafından yönetilmektedir. Soğdlar, İpek Yolu üzerinde çok fazla ticaret yaptığı ve Çin'e çok uğradıklarından dolayı, Soğd Hristiyanları'na ait belgeler Doğu Türkistan'ın şehri olan Turfan'ın yakınında yer alan Bulayık'ta bulunmuştur. Cengiz Han döneminde, birçok Moğol aşireti ve çok sayıda Moğol lider de, İsa Mesih'in takipçilerindendi. Göçebe olduklarından dolayı, onların kalıcı dini ibadethaneleri yoktu; çünkü onlar Tanrı'ya her yerde tapınabileceklerine inanıyorlardı. Moğol imparatorluğu ve diğer imparatorluklar döneminde, Orta Asya'dan İpek Yolu'na kadar, Kafkaslar'dan Çin'e ve daha ötesine kadar birçok insan Hristiyanlığa geçiyorlardı. Tarihsel kayıtlar, Kaşgar (yani günümüzdeki Çin'de yer alan Sincan), Semerkant (günümüzdeki Özbekistan), Harezm (Özbekistan bölgesinde Hive ve Urgenç yakınlarında) ve Merv (günümüzdeki Türkmenistan) bölgelerinde birçok Hristiyan kilise ve topluluk olduğunu gösteriyor. İpek Yolu boyunca yer alan mezar taşlarındaki isimlerin birçoğu Türki isimlerken, bazıları Farsça, geri kalanı ise diğer dillerde yazılmış isimlerdi. Örneğin, Kırgızistan'daki Issık-Göl'de 1312 yılına ait Hristiyan mezar taşındaki yazıt, Uyгур Türkçesiyle yazılmıştır. Arkeologların İpek Yolunda günümüze kadar devam eden kazı çalışmaları ve bulmaya devam ettikleri yapıtlar, günümüzdeki Uyğur, Kazak, Kırgız, Tacik, Özbek, Türkmen ve Azerbaycan Türkleri ve aynı zamanda kuzey Kafkasya'daki halklar arasında, geçmişte Hristiyanlığın güçlü etkilerini kanıtlamaya devam ediyor. İsa Mesih'e duydukları hayranlık, o halkların atalarının taş kaplarda, madalyonlarda ve diğer yapıtlardaki tasarımlarla kendini gösteriyor ve o bölgedeki müzelerde sergileniyor. Tarihin bu önemli dönemi Orta Asya ve Kafkasya'da geçmişte göz ardı edilse de, günümüzde aralarında Manarbek Baieke (Kazak), Farida Mamedova (Azerbaycanlı) ve Dağıstanlı Raşid Azizov gibi uzmanlar tarafından araştırılıp belgeleniyor.

Çin'de bile İsa Mesih'e olan iman Uygurlar'ın ve muhtemelen, günümüzde Kırgızistan ve Kazakistan'da Dunganlar diye bilinen Huiler'in ataları arasında da çok kabul görmüştü. İsa Mesih'i dirilişinden sonra kişisel olarak görmüş olan elçi Tomas'ın, M.S. 65 yılında Müjdeyi Çin'e götürdüğüne dair kanıtlar bulunmaktadır. Hatta Tanrı, Çin İmparatorunun yüreğini Müjdeyi duyması için bir görüm aracılığıyla seslenerek hazırlamıştır. Çinli uzman Wang Weifan, Hristiyanlığın Çin'de M.S. 86 yıllarında var olduğuna dair kanıtlar olduğuna inanıyor; bu, İsa Mesih'in yaşamına ve dirilişine tanık olanların hayatta olduğu döneme dayanmaktadır. M.S. 6 ve 7.yüzyıllarda Çin'de İsa Mesih takipçilerinin var olduğu

kesin bir gerçektir; ve sekizinci yüzyıl itibariyle, Çin'in on eyaletinde yüz tane Hristiyan topluluk bulmak mümkündü. Çin'de geçmişte İsa Mesih takipçilerinin var olduklarına dair eski el yazmaları bulunmaktadır, ancak en sağlam kanıt İpek Yolu'nun başladığı Çin'in Xi'an (Şian) kentinde bulunan ve M.S. 781 yılına ait dikili taştır. Yedinci ve sekizinci yüzyıla ait Hristiyan el yazmaları, Çin'in Kansu eyaletinin Dungguang şehrindeki büyük Budist kütüphanesinde korunmaktadır. M.S. 1000 yılına kadar, Orta Asya'da, Moğolistan'da, Tibet'te, Hindistan'da, Burma'da, Tayland'ta ve diğer doğu bölgelerinde Hristiyanlık yaygındı.

Fakat savaşlar ve fetihler, devrimler, baskı, zulüm ve diğer ideolojilerin dayatılması – buna yetmiş yıllık ateistik Sovyet hakimiyeti de dahildir – bu dinlerin görülebilir birçok izini silmiştir. Buna rağmen, insanlar yüreklerinin derinliklerinde, atalarının bildiği ve sevdiği Tanrı'nın Kutsal Kitaplar olan Tevrat, Zebur ve İncil'e değer veriyorlardı. Halk deyimleri ve atasözleri genellikle insanların eski inançlarından alıntılarla doludur. Dağıstan'da yaşayan Tabasaranlı bir uzman, kendi halkı hakkında şunları yazmıştır: “Tabasaran köy halklarıyla samimi bir sohbet açıldığında, etnik grubun içindeki eski ruhsal geleneklerinin izlerini görmek mümkündür. Kutsal Kitap yeryüzünden kaybolsaydı ve bir kişi onların söylediği her sözü sistematize ve analiz ederse, onların gelenek-göreneklerinden, bakış açılarından ve davranışlarından Kutsal Kitap tekrar yazılabilirdi.”

Aynı yazar, Dağıstan dağlarında yaşayan köylü bir adamın, Kutsal Kitap'ta kendi yaşadığı bölgenin adını görünce bıraktığı izlenimi anlatıyor: Khalag köyünde yaşan Bagautdin Kurbanov, “Yaşadığımız yerin ismi Kutsal Kitap'ta, 2.Krallar 17.bölüm, altıncı ve yedinci ayetlerde belirtilmiştir: ‘Hoşea’nın krallığının dokuzuncu yılında Asur Kralı Samiriye’yi ele geçirdi. İsrail halkını Asur’a sürdü. Onları Halah’a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan’a ve Med kentlerine yerleştirdi. Bütün bunlar kendilerini Mısır Firavunu’nun boyunduruğundan kurtarıp Mısır’dan çıkaran Tanrıları RAB’be karşı günah işledikleri için İsrailiiler’in başına geldi. Çünkü başka ilahlara tapmışlar...” diyor. “Kutsal Yazıları okuduğumda ve bunu gördüğümde hayretler içinde kaldım. Gerçekten, bugün de biz RAB Tanrı’ya karşı günah işliyoruz. Bu nedenle biz fakir insanlarız.”

Bu ayet, M.Ö. 722 yılında Kafkasya bölgesine göç eden Yahudi halkı hakkında söz etmektedir. Muhtemelen, Orta Asya’daki Yahudi oraya yerleşmesi bu olaydan sonra olmuştur: ‘Dağ Yahudileri’ Kafkasya bölgesinde yüzyıllardır yaşıyorlar. Büyük olasılıkla Semerkant, Buhara ve

Türkistan bölgesinde (güney Kazakistan bölgesinde) yaşayan Yahudiler, M.Ö. 7. – 6.yüzyıllarında, altıncı yüzyılda Yakın Doğu’yu İsrail ve Mısır dahil olmakla fetheden ve (İran’ın kuzeybatısında yer alan) Med İmparatorluğunu yirmi sekiz yıl boyunca yöneten İskitler’den kaçtıkları zaman yerleşmişlerdir.

Bundan bin beşyüz yıl sonra kadar, M.S. 8. veya 9.yüzyılda, Kırım ve kuzey Kafkasya’da yaşayan Hazar halkının birçoğu Museviliği kabul etti. Museviliği ilk kabul eden Hazarlı liderlerdi; daha sonra da Hazar halkı onların örneğini izledi. Hazar dili, Türk Dili grubuna aittir ve günümüzde Kumuk, Nogay, Tatar, Azeri, Özbek, Karakalpak, Kazak dillerinin kökeni olduğu da söylenebilir. M.S. 7. ve 10.yüzyıl arasında Hazarlar, günümüzdeki Özbekistan’ın kuzeybatısı ve Kazakistan’ın batısı olan kuzey Kafkasya dahil olmak üzere, Kırım ve Kafkasya’ya hakimdi.

Hazarlıların en övülmeye değer yönlerinden biri, Müslümanların, Hristiyanların, Musevilerin ve putperestlerin, özgürce, baskı altında kalmadan ve korkusuzca ibadet edebilmeleriydi. Böyle bir özgürlüğün o devirde var olması çok olağandışı bir durumdur; ve maalesef bugün bile öyle hoşgörüydü nadiren gördüğümüz yerler mevcuttur. Hatta ateisler bile SSCB döneminde bütün din temsilcilerinin zulüm gördüğü zamanlarda öyle bir hoşgörü sergilemiyorlardı. Bir bakıma Komünistler, dinin insanları etkileyeceğinden korkuyorlardı ve ayrıca ‘dinin halkın afyonu’ olduğunu düşünüyorlardı. Halbuki, ben bu işte bazı ahlâki sorunların olduğunu düşünüyorum. Üretim miktarı yalan-yanlış bilgi veren veya sahte imajla Komünizm’in görkemli başarısını yansıtmayı amaçlayan bürokratlar, büyük olasılıkla dürüstlüğün ve gerçeğin değerlerine önem veren kişilerin ayaklanmasından korkmuşlardır. Bu değerlerin kökeni Tanrı’nın karakterindedir. Aynı şekilde, Tanrı tarafından sevildikleri ve Tanrı’nın suretinde yaratıldıklarından dolayı tüm insanların değerli olduğuna inananlar, düzeni korku ve istirmar üzerine kuranlar tarafından tehdit olarak kabul ediliyorlardı. Devlette, ailede ve işte gerçek (ve dürüstlük) ve Sevgi (başka insanlara karşı duyulan merhamet ve yumuşak huyluluk), toplumsal grubun temelini oluştururdu. Bu kurallara uyarak yaşayanlar, aslında Tanrı’nın isteği doğrultusunda yaşayan insanlardı. Ancak Tanrı’nın Gerçek ve Sevgi olduğunu anladığımızda, gerçekten Tanrı’nın isteğine göre yaşayabiliriz.

Hem İslam hem de Hristiyanlığın kökeni Museviliğe dayanmaktadır ve her iki din de Yahudi peygamberlerin tek Tanrı’dan geldiğini kabul ediyorlar. Tanrı kendisini Musa peygambere tanıttığında, kendisinin Ya-

hudi ataların Tanrısı olarak tanıtmıştı: “Ben babanın Tanrısı, İbrahim’in Tanrısı, İshak’ın Tanrısı ve Yakup’un Tanrısı’yım.” İbrahim, İshak ve Yakup Yahudilerin atalarıdır ve günümüzde yalnızca Yahudiler tarafından değil, Müslümanlar ve Hristiyanlar tarafından da onurlandırılıyorlar. Bu peygamberleri en iyi şekilde onurlandırmanın yolu, İbrahim, İshak ve Yakup’un Tanrısı olan tek Tanrı’yla bir ilişkiye sahip olmaktır.

Orta Asya insanların ataları, yüzyıllar boyunca bu Tanrı’ya tapmışlardır. Fakat onlar Tanrı’ya çeşitli dualarla, çeşitli diller ve tapınma biçimleriyle tapınıyorlardı. Tanrı çok yücedir ve kendisine İbranice, Süryanice, Arapça, Çeçence, Özbekçe, Tacikçe ve diğer dillerle sunulan bütün duaları duyabilir; ancak en önemlisi, Tanrı yüreklerdeki amaçları bilmesidir. Tanrı yüreğimize bakıyor, böylece dualarımız ve dini ibadetlerimizin arkasında yatan amaçları görebiliyor. O, dindarlığımızın içten mi, yoksa gösteriş amaçlı mı olduğunu biliyor.

Tanrı, her birimize ana rahminde yaşam verendir. Aynı zamanda, öldükten sonra O’nunla karşılaşacağız. O, bizim yalnızca yaşam kaynağımız değil, aynı zamanda yaşamımızın son durağıdır. Hayatlarımız birer yolculuktur: ve bu yolculuk Tanrı’yla başlar ve Tanrı’yla biter. Ne var ki, her birimizin Tanrı’nın bize bu yolculukta eşlik edip etmeme seçimine de sahibiz.

Bu kitap, Orta Asya’da İpek Yolu boyunca geçen bir yolculuk hakkında olan bir kitaptır. Bu aynı zamanda, her birimizin Tanrı’yla olan yolculuğu hakkındadır. İpek Yolu boyunca seyahat ettim ve o bölgelerde yaşayan insanları seviyorum. Onların kültürlerine ve yaşam biçimlerine büyük bir saygı duyuyorum ve misafirperverlik, yaşlılara saygı gösterme yolu, aile ilişkileri ve bu gibi değerli konularda çok şeyler öğrendim. Bu değerleri Tanrı Kutsal Kitaplarda peygamberleri aracılığıyla vurgulamıştır. Muhtemelen ataları Tanrı’nın peygamberleri aracılığıyla bildirdiği vahyi ciddiye aldıklarından dolayı, Orta Asya insanları bu değerleri çok önemsiyorlar.

Kutsal Kitap, Tanrı’nın çeşitli peygamberlere farklı zamanlarda vermiş olduğu vahiylerin bir araya getirildiği kitaptır. Tevrat, Zebur ve İncil’in üç ayrı kitap olduğunu düşünebiliriz, ancak bunların hepsi Tanrı’nın sözüdür ve bu nedenledir ki, bir araya getirilerek Kutsal Kitap’ı oluşturuyorlar. Bir bakımdan ben de Orta Asya’da defalarca yaptığım yolculukları bu kitapta bir araya getirdim. Bütün bunları bir hikâye şeklinde yazarak adını “Yolculuk” koydum, çünkü hayat hepimiz için bir yolculuktur. Hepimiz Tanrı’ya doğru yolculuk ediyoruz.

Yolculuğum boyunca Orta Asya ve Kafkasya’da arkadaşlarım bana yardımcı oldular. Onlar bana yalnızca maddi yönden değil, aynı zamanda misafirperverlik ve nezaketle yardımcı oldular; fakat en önemlisi de, onların yaşam biçimi yolculuğumda bana yardımcı oldu. Örneğin, Kırgızistan’daki arkadaşlarımın cömertliğinden, cömertlik hakkında çok şey öğrendim. Kazakistanlı arkadaşımın iman ve Tanrı’ya güvenmek hakkında birçok şey öğrendim. Özbekistan ve Dağıstan’daki arkadaşlarımdan, zor anlarda dayanmayı ve pes etmemeyi öğrendim. Bu şeyleri asla kitaplardan öğrenemeyiz; yalnızca gerçek hayatta görerek öğrenebiliriz.

Karşılaştığım arkadaşların bazıları akademik konferanslardan tanıdıklarımdı; birçoğu ise “yol boyunca” yolculuk ettiğim otobüsler deveya uçaklarda tanıştım. Bazılarıyla Rusya’da veya diğer ülkelerde karşılaşıyorum ve ülkelere gelirim, beni misafir olmak için kendi ülkelere çağırıyorlar. Orta Asya’daki halkın kültürünün en güçlü yönü de cana yakın ve cömert olmalarıdır.

Orta Asya’daki arkadaşlarımın özel hayatlarına da saygım vardır. Bu nedenle, çok ayrıntıya girerek nasıl ve nerede tanıştığımızı veya onların özel hayatları hakkında bilgi vermekten kaçındım. Bazı arkadaşlarım isimlerini kullanmama izin vermelerine rağmen, anonimliklerini koruma maksadıyla arkadaşlarımın isimlerini ve duruma bağlı olarak bazı detayları değiştirme kararı aldım. Aynı şekilde, iki ve daha fazla olan diyalogları birleştirdim ve bazen konuyu daha iyi anlatabilmek amacıyla, diyaloglara bir iki cümlelik yorumlar ekledim. Örneğin, biriyle yolda yürürken belirli bir konu hakkında Tanrı’nın peygamberinin o konu hakkında ne söylediğini belirtebilirdim. Ne var ki, peygamberin gerçekte söylemiş olduğu şeyi yazmak daha iyi olabilirdi. İşte böyle durumlarda da Kutsal Kitaplardan alıntı yaptım ve dipnot olarak alıntının kaynağını belirttim. Ayrıca, önemli nitelik taşıyan konuları daha anlaşılır hale getirdim. Ancak böyle yapmam, derin ruhsal konuyu değişime uğratmadı. Orta Asya’daki arkadaşlarımın dediği gibi, en önemli olan şey de iletilen mesajın derinliğidir. Bu, Kazakların Kozhanasyr, Uygurların “Näsirdin Äfänti,” Özbeklerin “Nasriddin Afandi” (veya yalnızca Afandi), Türklerin “Nasrettin Hoca,” Taciklerin de “Mushfiqi” olarak bildiği öykülerinin de anakonusudur.

Nasrettin Hoca’yı örnek olarak kullanmamın nedeni, yalnızca birçok insan tarafından bilindiği için değil; onun anlattığı öykülerin çeşitli boyutlarda anlaşılabilirliği içindir: ‘Ahlâki dersler veren komik öyküleri vardır – özellikle de birçok zaman küçük mesajlar vererek insanların vicdanlarına

seslenen öykülerdir. Basit ve derin ruhsal anlam taşıyan öyküler ifadesini Ezop'un masalları ve hatta İsa Mesih'in benzetmeleri için de kullanabiliriz.

Umudum, siz okuyucunun yaşamın daha derin yönleri hakkında içgörü kazanmanız yönündedir. Siz ve ben bir hayat yolculuğundayız ve her ikimizin de bize bu yolculuğu nasıl yapacağımızı öğreten birine ihtiyacımız var. En iyi öğretmen de Tanrı'nın ta kendisidir.

Bu kitabı Orta Asya ve Kafkasya'daki arkadaşlarıma adamak istiyorum. Sizin ve benim gibi, onlar da Tanrı'ya doğru yolculuk etmektedirler. Umudum, bu kitabın hepimize yolculuğun yalnızca Tanrı'ya doğru değil, aynı zamanda Tanrı'yla yapmamıza yardımcı olacağı yönündedir.

Bölüm 1

Sincan: Bağışlar

Çin'in kuzeybatısında küçük bir otobüse bindiğimde, Orta Asya'nın bulutsuz mavi gökyüzünden, güneş adeta yakıyordu. Gittiğim istikamet, Çin'i Avrupa'ya bağlayan ve Orta Asya boyunca sürekle Büyük İpek Yolu'na doğruydı. Yolculuğum Çin'in Xi'an şehrinde başladı ve Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan, Türkmenistan, Azerbaycan ve Rusya Federasyonu'na dahil olan Kafkasya ülkeleri boyunca devam etti.

Otobüsün sürücüsü molanın yarım saat süreceğini söyledi ve ben de bir şeyler yemek için yeterli vakit bulduğumu düşündüm. Orada bir adamın, Uygurca ve aynı zamanda Orta Asya'da bilinen, 'naan' adı verilen bir ekmek yapıp sattığını farketdim. Ekmeği satın alıp yemeğe başladığımda, yanında bir küçük çocukla oturan yaşlı Uygur bir adamın dilendiğini gördüm.

Belki merak, belki de başka bir nedenden dolayı o dilenen adam hakkında daha fazla şey öğrenmek istedim. Böylece ikinci bir naan ekmeği aldım ve dilenen adama verdim. Adam – muhtemelen yerli halktan olmadığımından dolayı – bana şaşkın bakışlarla baktı ve “Rehmet” yani “Teşekkür ederim” dedi.

“Yakşı mısınız?” yani Uygurca “İyi misiniz?” diye sordum. Bu, Uygurca olarak bildiğim birkaç ifadeden biriydi ve bu yüzden sohbeti devam ettiremedim. Kendisi hakkında daha fazla öğrenmek amacıyla ona Çince birşeyler sormak istedim, ancak öğrenebildiğim tek şey adamın işsiz bir Uygur olduğundan ve yanında oturan dört yaşındaki küçük çocuğun da, torunu olduğuydu.

Kısıtlı sohbetimiz, beni otobüse çağıran otobüs şoförü tarafından bölündü. Camdan dışarıyı seyrederken, dilenci adamın beni uğurlarcasına el salladığını gördüm. Ben de ona el salladım ve sadece onun değil, toru-

nunun da geleceğinin nasıl olacağını merak ettim. Acaba para kazanmak için ihtiyacı olan tek şeyin yol kenarında oturup dilenmek olduğunu mu düşünecek? Acaba ne kadar eğitim alacak? Acaba başkaları tarafından sömürüye maruz kalacak mı? Ya da kendisini dilendirenlere para vermesi için kendisine baskı yapılacak mı? Sanırım ben bu soruların cevaplarını asla bilmeyeceğim.

Düşüncelerim aniden yanımda oturan adam tarafından dağıtıldı. Giydiği beyaz süslü siyah şapkası, kendisinin de daha sonra doğruladığı üzere, adamın Uygur kökenli olduğunu gösteriyordu. Bu adam Urumçi’de bir üniversitede İngilizce öğrenmiş eğitilmiş bir insandı ve onun yanına oturmam, İngilizcesini pratik yapması için bir fırsattı.

“O dilenciye neden yardım ettiniz?” diye sordu.

“Neden yardım etmeyeyim ki?” diye karşılık verdim ve Ali’nin neden bana böyle bir soru sorduğunu merak ettim.

“Çin’de bazen dilencilere biraz para verimiz, ancak onlarla asla konuşmayız.”

Her insanın önemli olduğunu söyleyecektim ki, aniden fikrimi değiştirdim ve şunu söyledim:

“Ama Çin’deki dilencilerin bana verdiğim parayı geri vereceklerini sanmıyorum.”

“Hayır, tabii ki hayır!” diye cevap verdi. “Ancak yalnızca Çin’de değil, dünyanın hiçbir yerindeki dilenciler bunu yapmazlar.”

Ona, “Böyle bir şey Londra’dayken bir kez başıma geldi. Dilenci peşimden koşup, ona verdiğim parayı bana geri verdi,” dedim.

Ali’nin fırça gibi olan kaşlarının altındaki kahverengi gözleri fal taşı gibi oldu.

“Neden? Ona sahte para falan mı verdin?”

“Kesinlikle hayır. Para da, dilenci de gerçekti.”

Ali, “Ne yaptın peki?” diye sordu. Bu soruyu gerçekten bilmek isteyen biri olarak sordu ve ben de anlatmaya koyuldum.

“Dilenci, Metro istasyonuna giden alt geçitte oturuyordu. Gördüğüm kadarıyla orada ondan başka hiçkimse yoktu. Dilencinin benden para isteyeceğini anladım ve ona para verip vermemem konusunda karar vermem gerekiyordu. Onu görmezden gelip yoluma devam mı etmeliydim, yoksa durup ona bir şeyler mi vermeliydim?”

Tek bir kelime bile etmeden sessizce dua edip Tanrı'dan hikmet istedim. Dilencinin yanına yaklaştım, dilenci de bana bakarak “Bana yardım edebilir misin?” diye sordu.

‘Ne istiyorsun?’ diye sordum.

Dilenci, ‘Bana yardım edebilir misin?’ diye tekrarladı.

Ben de ona tekrar, ‘Ne istiyorsun?’ diye sordum.

‘Bozuk paran var mı?’ diye sordu.

Ona, ‘Tam olarak ne istiyorsun?’ diye karşılık verdim.

‘Bir bardak çay için bozuk paran var mı?’ diye sordu.

Ben ona ‘Tam olarak ne kadar istiyorsun?’ diye sorunca, dilenci duraksadı ve ‘Elli peni’ diye cevap verdi.

Elimi cebime attım ve bugünkü döviz değişimiyle beş Yuan eden, elli peni buldum. Elli peniyi adama verip, Metro’ya doğru yürüdüm.

Aniden, dilencinin arkamdan koştuğunu farkettim. Beni durdurdu ve parayı geri verdi. ‘Al şu parayı, senin parayı istemiyorum. Sadece konuşacak birine ihtiyacım var’ dedi.

Durdum, parayı geri alıp cebime koydum ve alt geçitteki soğuk taşın üstüne, adamın yanına oturdum. Sohbet ettikten sonra, adamın hayatı ve neden orada oturup dilendiği hakkında birçok şey öğrendim. O dilenci için, benim ona zamanımı ve dikkatimi ayırmam, paradan çok daha değerliydi.”

Beni dikkatlice dinleyen Ali, bir süre sessiz kalarak anlattıklarımı düşündü. Sonra bana ‘Ona neden sürekli ne istediğini sorup duruyordun?’ diye sordu.

“En başta, Tanrı’dan hikmet istediğimi söylemiştim. Ne yapacağımı bilmiyordum, fakat dua ettiğimde, İsa Mesih’e “Bana merhamet et!” diye bağırın adamın hikayesini hatırladım. Çevrede duran insanlar, dilencinin İsa Mesih’ten para dileneceğini düşünmüşlerdi. İsa Mesih adama ne istediğini sorduğunda, çevredeki O’nun ne yaptığını anlayamadılar. Kör adam İsa’ya, “Rab gözlerim görsün” dedi. İsa Mesih adamı iyileştirdi. Adamın iyileşmesi, paradan çok daha değerliydi.”

Ali, “Evet, haklısın” dedi, “Paranın satın alamayacağı şeyler var. Para ne dostluğu ne de gerçek saygı satın alabilir. Bu aynen Beatles grubunun ‘Para beni satın alamaz sevgilim’ şarkısı gibidir. Beatles grubu haklıydı. Eğer paranın mutluluk getirdiğine inanıyorsak, kendi kendimizi kandırı-

yoruz demektir.”

“Londra’da karşılaştığım o dilenci de, paradan daha değerli bir şeye ihtiyacı olduğunu farketti. Halbuki, birçoğumuz oturup sohbet etmek yerine, dilenciye birkaç kuruş verip oradan uzaklaşmayı tercih ederiz.”

“Biz Uygurlar, dilencilere para veririz. Bazen para almak için cami çıkışına gelirler, çünkü Müslümanlar Zekât adını verdiğimiz bağışı yapmak zorundayız.”

“Peki, siz onlara yardım ediyor musun?”

“Bazen. Camide dua ettikten sonra onlara para vermeden yanlarından geçsem çok utanırım! Yani sana musallat olmadan, onlara para vermek daha iyidir.”

“Ne kadar verdiğini sorabilir miyim?”

“Bana musallat olmalarını engelleyecek kadar bozuk para.”

“Peki, diğer insanlara zekât veriyor musun?”

“Pek sayılmaz. Deprem gibi doğal afete maruz kalmış olan insanlar ihtiyaç içinde olurlarsa, kermes ya da yardım kampanyasında para yardımı yaparım. Ancak itiraf etmeliyim ki, imamın söylediği kadar vermiyorum. İmam gelirimizin yüzde beşinin zekât olarak verilmesi gerektiğini buyurur. Açıkçası o kadar fazla zekât veren hiçkimseyi tanımıyorum.”

Tevrat’ta Musa peygamberin, gelirin en az yüzde onunun verilmesini buyurduğunu ve bu yüzde onun, kendi isteğimizle verdiğimiz armağanlar ve bağışlar dışında sayıldığını söylememeye karar verdim. İsa Mesih’in birçok takipçisi hâlâ bu ilkeyi kabul ediyor ve uyuyor ve gelirlerinin yüzde onunu bağışlıyorlar. İncil cömertliği teşvik eder, fakat sabit bir yüzdelik oranı belirtmez. Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar, bağış yapmanın altındaki temel ilkeyi anlamak yerine, bağış yapmayı ödenmesi gereken vergi borcu olarak görüyorlar.

Ali’ye, “Sana Kırgızistan’da yaşayan, tanıdığım bir aile hakkında bir şey anlatabayım,” dedim. “Evin hanımı olan Bermet, gazete editörlüğü yapan eğitimli bir kadındır. Kocasını Bişkek’te çalıştığı süre boyunca, Bermet ailesinin yaşadığı köyde inekleri besliyor. Bermet’in geliri yüksek olmasına rağmen, o gönüllü olarak eline geçen paranın yarısının Tanrı’nın işine veya kendisinden daha fazla ihtiyaç içinde olanlara veriyor. Eline her para geçtiğinde, yarısını zarfın içine koyup ihtiyaç içinde olanlar için ayırıyor. Daha sonra da, o parayı ihtiyaç içinde olanlara yardım etmek için kullanıyor.”

“Bermet’in ihtiyaç içinde olanlara yardım etmesinin nedeni, belirli miktar paranın onun yüreğine Tanrı tarafından konulduğunu düşünmesidir. Herkesin gelirlerinin yüzde ellisini vermek zorunda değildir. İlke şu ki, herkes kendi kazancına göre diğerlerine karşı cömert olmalıdır.”

Ali bu konuda biraz düşündükten sonra söyle dedi, “Ben daha önce para konusunda böyle cömert olan birini duymadım. Zengin olup da yüksek miktarda bağış yapan insanlar vardır, ancak kendileri için de yeterli miktar para saklarlar. Aslında onlar zenginliklerinden büyük miktar bağışlamıyorlar. Bence asıl cömertlik Bermet’in yaptığı gibi fedakârca vermektir.”

“Sana katılıyorum – ve biliyor musun, Tanrı’da sana katılıyor! Tanrı para veren insanların yüreklerine bakar ve verilen paranın hangi niyetle verildiğini anlar.”

Ali, “Peki eğer Tanrı yüreğe bakıyorsa, neden verdiğimiz paranın miktarıyla ilgileniyor?” diye sordu.

Ona, “Şüphesiz ki, zamandan ettiğimiz fedakârlıklar da bağış niyetine sayılıyor, değil mi?” diye sordum. “Londra’da konuşacak birini bulmaya çalışan dilencinin, paradan çok sohbet etmeye ihtiyacı vardı. Tanrı’yla olan ilişkimiz de bunun gibidir: Musa peygamber şöyle demiştir, “İnsanın yalnız ekmekle yaşamadığını, RAB’in ağzından çıkan her sözle yaşadığını size öğretmek için yaptı bunu.” İsa Mesih de bu gerçeğin altını çizdi. Birçok insan ruhsal açıdan açtır ve yemek ya da paradan çok, Tanrı sözüne ihtiyaç duyarlar.”

“Yani sence onların kitap okumaya mı ihtiyaçları var? İsa Mesih’in, Tevrat’ta geçen Musa peygamberin sözlerinden alıntı yaptığını söylemeniz dikkatimi çekti. Bu sözler bana, Allah’ın Kur’an’da peygambere söylediği sözlerini anımsattı: “Sana indirdiğimizden şüpheye isen, senden önce indirdiğimiz Kitap’ları okuyanlara sor. And olsun ki, sana Rabbin den gerçek gelmiştir, sakın şüphelenenlerden olma.” Kur’an bizlere, Tevrat Zebur ve İncil okumamızı buyuruyor.”

“Bu büyük gerçeği bildiğin için çok bilge bir insan olmalısın. Ne var ki, ben o dilenciyle sohbet ettiğimde, Tanrı’nın kitaplarında neler yazdığını söylememe rağmen, dilenci adamın okuduğu, içinde hiçbir kelimenin olmadığı bir kitap vardı.”

“Nasıl yani?”

“Yazılmış kitaplar çok önemlidir. Ancak insanlar bizi de kitap olarak

okuyorlar: onlar bizim içimizde olanı, davranışlarımızdan görebiliyorlar. İncil’de şöyle yazılıdır, “Bütün insanlarca bilinen ve okunan, yüreklerimize yazılmış mektubumuz sizsiniz.” Kendimiz hakkında böyle düşünmek hoşumuza gitsin veya gitmesin, bizler birer ‘kitabız’ ve davranışlarımız içimizde olanları ortaya koyar. Bu nedenle, yüreğimizin içinde olan şeyler iyi ve Tanrı’yı yücelten şeyler olmalıdır çünkü Tanrı’nın bizim için istediği budur.”

Ali kısa bir süre sessiz kaldıktan sonra, “Peki, bunun zekâtla ne alakası var?” diye sordu.

“Çok alakası var!” dedim. “Cami veya kilisenin dışında dilenen insanlara bağış yaparak – zekât vererek – dini görevlerini yerine getiriyorlar ancak zekât kavramının ve ilkesinin arkasındaki amacı savuşturuyorlar. Gerçek zekât, yalnızca ekonomik açıdan değil, her açıdan fakir ve muhtaç insanlar için bir sorumluluk hissinin olmasıdır. Zekât, yalnızca paramızla ilgili değil, yüreğimizin ve davranışlarımızın arkadasında olan tutumla ilgilidir.”

Ali, “Bu çok zor bir şey,” dedi. “İnsanlardan, yolda gördükleri her dilenciyle oturup sohbet etmelerini bekleyemezsiniz. Onlara biraz para verip, kendi yaşantınıza devam etmek daha kolaydır.”

“Her dilenciyle sohbet etmemiz gerektiğini söylemiyorum. Londra’daki dilenciyle yaptığım, her zaman yaptığım bir şey değil – ama Tanrı’nın o anda yapmam gereken konusunda bana söylediğini yerine getirdim. Bu ‘sihirli bir formül’ değil; ayrıca bu, her zaman yapmamız gerektiğine dair bir kural da değildir. Bu, Tanrı’yı dinlemek demektir. İzin verin Tanrı belirli durumlarda ne yapmanız gerektiğini size bildirsin.”

“Peki, bu nasıl oluyor? Tanrı size nasıl konuşuyor?”

“Tanrı’nın konuşmasını sesli bir şekilde duymayız. Aslında bana dışarıdan seslenen bir ses duymuşluğum var. Ancak genellikle Tanrı benimle konuştuğunda, içimde bir şey beni suçlar, içimden gelen bir ses bir şey yapmam gerektiğini söyler veya aklıma bir fikir getirir.”

“Sözünü ettiğin şey senin vicdanın mı?”

“Genellikle vicdanımızın Tanrı’nın sesi olmasına rağmen, bu aslında vicdanın sesinden daha öte bir şeydir. Sözünü ettiğim şey aslında sezgi gibidir. Ne var ki, Tanrı bize yalnızca bu şekilde seslenmez. O bize rüyalar aracılığıyla seslenebilirken, en sık seslendiği yöntem ise Kutsal Kitap’tır.”

“Mesela?”

“Mesela ben ve eşim, Tanrı’nın bize yetimler yurdundan evlatlık çocuk almamızı söylediğini hissettik. Zaten üç çocuğumuz – iki erkek ve bir kız – vardı. Üçüncü çocuğu doğurduktan sonra eşim üç tane çocuğun yeterli olduğunu düşündü. Tanrı tam on yıl sonra ona evlatlık bir çocuk alma konusunda seslendi! Eşim, Çin’de parklarda ve sokaklarda terkedilmiş bebekler – çoğu kız olmak üzere – hakkında duydu. Aileler erkek çocuk istedikleri için kız bebeklerini sokak başlarında ve parklarda bırakıyorlardı. Eşim Tevrat ve İncil’deki ayetleri okurken, Tanrı’nın yetimler için olan kaygısı eşimi çok etkiledi. Ayetler eşimi öyle etkilemişti ki, bu artık bizim için itaat meselesi haline gelmişti: Tanrı’nın bize söylediklerini yapacak mıydık?”

“Peki ne yaptınız?”

“Evlatlık alınan her bir çocuk için iki yıl bekledik, fakat her attığımız adımda Tanrı’nın bizler için yeni kapılar açtığını ve sağlayışını gösterdiğini gördük.”

“Avrupalılar için bu gayet normal olabilir, ancak Çin’de böyle şeyler yapamayız.”

“Birçok insan böyle düşünse de, durum hiç de düşünüldüğü gibi değildir. Mesela, adı “Hoş Koku” anlamına gelen ve bizim ilk evlat edindiğimiz Çinli çocuğu almaya gittiğimizde, bir köye gittik ve üç çocuğu olan bir kadınla tanıştık. O bize, sahip olduğu çocuklardan birini “Hoş Kokunun” büyüdüğü yetimhaneden aldığını söylemişti. İki yıl sonra “Şafak Kırılancısı’nı” evlatlık aldığımızda, yetimhanenin içindeki odalarını görmemize izin vermediler. Ancak biz binayı dışarıdan görebiliyorduk. Biz oradayken, yetimhaneden çıkan bir adam bizim ne yaptığımızı merak etti. Orada yalnızca ben ve eşim değildik; ergenlik çağında olan iki oğlumuz ve kızımız, ilk evlatlık aldığımız (üç yaşında olan) Çinli kızımız ve bizim için tercümanlık yapan, minibüs şöförü vardı. Tercümanımız bizim kim olduğumuzu ona açıkladığında, yetimhaneden çıkan adam öyle bir şey söyledi ki, tercümanın gözleri hayretten faltaşı gibi oldu ve ağzı açık kaldı.”

Ali, “O ne dedi?” diye sordu.

“Eşi ve kendisinin dört çocuğu olduğunu ve tam on yedi tane evlatlık çocuk aldığını söyledi.”

Ali, büyük bir şaşkınlıkla “On yedi!” dedi. “Bu imkansız... ama neden ki? Bunu neden yapmak zorundalardı ki?”

“Biz de aynı soruyu ona sorduk. O, İsa Mesih’in izleyicisi olduğunu ve bu nedenle eşi ve kendisi Tanrı’nın sevgisini diğer insanlara göstermek istediklerini söyledi.”

“Siz de mi bu nedenden dolayı iki Çinli çocuğu evlatlık aldınız?”

“Evet. Biz evlatlık alma nedenimizi Dr. Zhu olan o adama açıkladığımızda, o gülümseyerek Çince ‘Feiçang hao, Feiçang hao’ yani “Mükemmel, mükemmel” dedi.

Ali, “Yani yetimhaneleri gezerek evlatlık çocuk almamız gerektiğini mi düşünüyorsunuz?” diye sordu.

Ben şöyle cevap verdim, “Her birimizin yapabileceği bir şey vardır. Daha önce söylediğim gibi, önemli olan Tanrı’nın bizim için olan planını bulmak ve O’nu dinlemektir. Bu kurallarla ilgili değildir. Bazıları zekatin bir vergi olduğunu düşünüyorlar. Onlar, gelirlerinin bir payını Tanrı’ya vererek görevlerini yerine getirdiklerini düşünüyorlar. Ancak gerçek şu ki, Tanrı’nın önemseydiği şey bizim paramızdan verdiğimiz yüzdelik ya da yaptığımız sevaplar değil, yüreğimizin tutumudur. Cenneti satın alamayız. Bu nedenledir ki, insanlara verdiklerimiz gönüllü bir şekilde, yüreğimizden gelmelidir. Yaptıklarımız ‘vergi’ zorunluluğu değil, sevgi göstergesi olmalıdır. Ayrıca, yüreğimizden verirken cömert olmalıyız. Kutsal Kitap’ta şöyle yazılmıştır: ‘Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever.’

“Sevinçle vereni mi? Parasını sevinçle veren insanların sayısı oldukça az!”

“Şu soruyu kendimize sormalıyız: isteksizce mi veriyoruz, cömertçe mi veriyoruz? Bunun bir örneği İsa Mesih’in hayatında yaşanmıştır.” Duraksadım ve bahsettiğim hikayenin İncil’de yazan yerini buldum. Şöyle yazıyordu, ‘İsa tapınakta bağış toplanan yerin karşısında oturmuş, kutulara para atan halkı seyrediyordu. Birçok zengin kişi kutuya bol para attı. Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para attı. İsa öğrencilerini yanına çağırarak, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. Çünkü ötekilerin hepsi, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, varını yoğunu, geçinmek için elinde ne varsa, tümünü verdi.”’ Sonra şöyle dedim, “Bu ilke bizim için de geçerlidir.”

Ali, “Ne? Yani o dul kadın gibi elimizde geçinmek için ne varsa hepsini mi vermemiz gerektiğini söylüyorsun?” diye sordu.

“Gelirimiz ne kadar olursa olsun, Tanrı cömertçe vermemizi istiyor” diye karşılık verdim, “O, en iyisini vermemizi hak ediyor ancak bu yalnızca parasal anlamda değildir; aynı zamanda başkalarına sevgimizi, şefkatimizi ve zamanımızı da vermeliyiz. Para vermek bağış yapmanın ‘en kolay yoludur’ ancak, Dr. Zhu ve onun eşi gerçek zekât olarak büyük fedakârlık gösterdiler. Her gün, kendi gerçek aileleri tarafından acı çeken, dışlanan ve reddedilen çocuklara sevgilerini göstermeli, zamanlarını ve enerjilerini harcamalıdır. Hatta o çocukların bazıları sokaklarda ölüme bile terkedilmişlerdi.”

Ali “Ama hepimiz yoksulların arasında hizmet veren ve Nobel Ödülü alan Rahibe Tereza gibi olamayız” diye karşılık verdi.

“Birisi bir gün bana ‘damlaya damlaya göl olur’ atasözünü açıklamıştı. Aslında söylemek istediği şey, her birimizin ufak tefek işler – gölde küçük damla kadar görülen işler – yapabileceğimizi söylemişti. Çinliler buna ‘Ahırda darı tanesi kadar olan işler’ diyorlar. Belki hepimiz Dr. Zhu gibi on yedi tane evlatlık çocuk alamayız ama her birimiz üzerimize düşen küçük sorumluluğu yerine getirmeliyiz. İncil’de şöyle yazılmıştır: “Baba Tanrı’nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çeken öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.”

Ali onaylayarak, “Evet, Çin’de ihtiyaç sahibi birçok insan var. Hatta sadece Çin’de değil, dünyanın her tarafında ihtiyaç sahibi insanlar vardır. Mesela Laos’ta aileleri afyon bağımlısı olduklarından ve paralarını bu uyuşturucuya harcadıklarından dolayı yetersiz beslenen ve yiyecek giysileri olmayan çocuklar gördüm.”

“Onları gördüğünde ne hissettin?”

“Onlar için üzüldüm. Üstü-başı kirli ve kötü giyimli çocuklardı. Hatta bazılarının ayakkabıları bile yoktu. Onlara yardım etmem gerektiğini hissettim, ancak bunu nasıl yapacağımı bilemedim.”

“Sen merhametli bir insansın Ali. Hissettiğin o acıma ve merhamet duygusunu Tanrı’nın da hissettiğini biliyor musun?”

“Gerçekten mi? Tanrı’nın acıyan olduğunu duymuştum – ancak o gerçekten öyle çocukları önemsiyor mu? O’nun bu tür şeylere ilgisiz ve uzak olduğunu düşünüyordum.”

“Hissettiğin o sevgi ve acıma duygusunun nereden geldiğini düşünüyorsun? Bu duygularla, yarattıklarını seven ve acıyan Tanrı’nın doğasını

yansıtmış oluyorsun.”

Ali, “Daha önce hiç bu şekilde düşünmemiştim,” dedi.

“Aslında zekât Tanrı’nın karakterini çok derin bir biçimde ifade eder. Tanrı hepimizden daha cömertçe verir. Tanrı, Çin’deki Dr.Zhu’dan veya Hindistan’daki Rahibe Tereza’dan daha cömerttir. Tanrı aynı zamanda kendi ilkelerini belirlemiştir. Her iyi lider gibi, Tanrı da kendi yapmadığı şeyleri başkasının yapmasını da beklemez. Tanrı, kendi yapmadığı bir şeyi yapmayı bizden talep etmez.”

“Tanrı’nın zekât verdiğini kastetmiyorsun, değil mi?”

“Bir açıdan, evet, onu kastediyorum.”

“Ama Tanrı nasıl zekât verebilir ki?”

“Daha önce de söylediğim gibi, Tanrı’nın ilkeleri vardır. Tanrı’nın bizden beklediği herhangi bir fedakârlığı düşünün ve o fedakârlığın aynısını hatta daha fazlasını kendisinin yaptığını göreceksiniz.”

Ali biraz düşündü ve şöyle dedi, “Peki, Tanrı İbrahim’den oğlunu kurban etmek istediği olay hakkında ne diyeceğiz? Biz o olayı koç kesip etini insanlarla paylaşarak anıyoruz. Bu bayram bize İbrahim peygamberin öz oğlunu Tanrı’ya kurban etmek konusunda istekli olduğunu anımsatıyor. İbrahim peygamber, oğlunu bağlamış ve kurban etmeye hazırlanıyordu. Bıçağı hazırlamış ve oğlunun kalbine saplamak üzereyken, Tanrı ona melek aracılığıyla konuştu ve ‘İbrahim, İbrahim!’ diye seslendi. İbrahim, «İşte buradayım!» diye karşılık verdi. Melek, «Çocuğa dokunma» dedi, «Ona hiçbir şey yapma. Şimdi Tanrı’dan korktuğunu anladım, biricik oğlunu benden esirgemedin.’ Böylece İbrahim çevresine baktı ve boynuzlarından çalılıklara takılmış bir koç gördü ve onu oğlunun yerine kurban etti. Yani Tanrı İbrahim peygamberden oğlunu kurban etmesini istediyle – onu durdurmasına rağmen – İbrahim peygamberden istediği şeyin aynısını kendisinin yapacağını mı söylüyorsun? Böyle bir şey olamaz!”

“Tam da aynısını söylüyorum: Tanrı kendisinin yapmadığı bir şeyi insanlardan istemeyecek kadar uludur. Peki, bunu nasıl bilebiliriz? İbrahim peygamberden yüzlerce yıl sonra yaşamış olan Yahya peygamberi (Vaf-tizci Yahya’yı) düşünün. Yahya bir adamın kendisine geldiğini farketmişti ve “İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu!” dedi. Yahya peygamberin kimi gördüğünü biliyor musun?”

“Hayır, peygamberin kimi gördüğünü biliyorum. Dünyanın günahını kim ortadan kaldırabilir ki?”

“Yahya peygamberin gördüğü adam İsa Mesih’ti.”

“Bu nasıl bir yorumdur?” diyerek Ali itiraz etti. “Yahya peygamber İsa Mesih’ten ne diye ‘dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu’ olarak bahsetsin ki?”

“Yahya peygamber, İbrahim’in oğlu yaşasın diye bir koçun kurban edildiğini biliyordu. Ancak Tanrı bundan daha büyük bir şey yapıyordu. Tanrı tek bir kişinin kurtulması için koç göndermemişti. O, her birimiz uğruna ölecek bir koç göndermişti. İnsanın yerine yalnızca başka bir insan alabilir. Günah ve kötülük dolu olan insan yerine de, bir insan kurban olabilir. O insan da, İsa Mesih’ti.”

Ali, “İsa Mesih nasıl günahsız olabilir? Herkes günah işlemedi mi?” diye sordu.

“O, mükemmel olan tek insandı. O’nunla birlikte üç yıl boyunca yaşayanlar İsa Mesih hakkında ‘O günah işlemedi, ağzından hileli söz çıkmadı’ diye yazmışlardı. Benimle üç gün boyunca kalsan bile, böyle bir şey söyleyemezsin. İsa Mesih, düşmanlarına bile meydan okuyarak, ‘Hanginiz bana günahlı olduğumu kanıtlayabilir?’ dedi – ancak onlar O’na cevap veremediler. Ne var ki, İsa Mesih’in günahsız olduğunun çok derin bir anlamı var. Bu anlamın ne olduğu hakkında bir fikrin var mı?”

Ali biraz düşündükten sonra, “Hadi söyle” dedi.

“İsa Mesih’in Tanrı’ya nasıl yakın olduğunu biliyor musun?”

“Hayır. Ne kadar yakındı?”

“İsa Mesih hem İncil hem de Kur’an’da ‘Tanrı’nın Sözü’ olarak tanımlanmıştır. Bunun ne anlam ifade ettiğini biliyor musun?”

“Hayır, ne ifade ettiğini bana söyle.”

“İncil, Tanrı’nın Sözü hakkında şunları yazıyor” diye cevap vererek şu sözleri okudum: “Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı’yla birlikteydi ve Söz Tanrı’ydı. Başlangıçta O, Tanrı’yla birlikteydi. Her şey O’nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O’nsuz olmadı. Yaşam O’ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı.”

“Fakat İsa Mesih insandı, Söz değildi!”

“Daha sonra ise ayette söyle yazılmıştır: ‘Söz, insan olup aramızda yaşadı.’ İşte o zaman, İsa Mesih’in göklerden dünyaya insan olarak geldiği andı. Ancan aynı bölüm, insanların Tanrı Sözü’nü – İsa Mesih’i – nasıl reddettiklerini de yazıyor. Şöyle yazılmıştır: “O, dünyadaydı, dünya

O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.”

“Ancak şüphesiz ki, Tanrı çocuk yapmayacak kadar yücedir! Tanrı'nın bir kadınla cinsel ilişkiye girdiğini kastetmiyorsunuz, değil mi?”

“Hayır. Okuduğum bölüm, bu çocukların olağan yolla doğmadıklarını yazıyor. Bu konudaki en güzel örneklerden biri, evlatlık alınmış olan Çinli çocuklardır. Onlar genetik olarak benim soyundan değiller, ancak benim çocuklarımdırlar. Benim doğal çocuklarım gibi, onların benimle olan ilişkileri de aynıdır. Yani, Tanrı'yla yeni bir ilişkimizin olması O'nunla ebeveyn-çocuk ilişkisine sahip olacak kadar yakın olmak demektir.”

“Tanrı'nın evlatlık çocuğu olabileceğimi hiçbir zaman duymamıştım.”

“Evet, Tanrı'yla böyle bir ilişkin olabilir. Evlatlık aldığımız çocuklar onlara harcadığımız zaman ve gayreti bilmiyor ve evlatlık alınma sürecinde harcanan masraftan habersizdirler. Biz kendimizin Dr. Zhu tarafından evlatlık alınmış Çinli yetimler olduğumuzu söyleyebiliriz. Tanrı da aynı şekilde, kendisine evlatlık olabilelim diye fedakârlık yaptı. Tanrı sahip olduğu yüce sevgisiyle, kendisine en yakın olan kişiyi – insanların O'nu reddedeceklerini bildiği halde – gönderdi. Ancak Tanrı'nın amacı, İsa Mesih'i kabul edenlerin Tanrı'nın ailesine dahil olmalarıydı. İncil'de şöyle yazılmıştır: “Tanrı bizden yanaysa, kim bize karşı olabilir? Öz Oğlu'nu bile esirgemeyip O'nu hepimiz için ölüme teslim eden Tanrı, O'nunla birlikte bize her şeyi bağışlamayacak mı?” Tanrı'nın zekâtı da işte budur.”

Bölüm 2

Sincan: Oruç

Yol çölü dağdan ayırırken, güzel manzaranın ortasındaki incecik çizgi gibiydi. Asırlar boyunca insanlar Çin'e gitmek için bu yolu kullanırlardı. Çin'in doğu kapısı olan bu yolun önemini düşünmeye başladım. Çöller ve dağlar birçoklarına engel teşkil etmiş ve risk sevenleri zorlamıştır. Onların çeşitli niyetleri vardır: kimileri – sadece meraktan da olsa – bilgi edinmek isterken, kimileri de zenginlik ya da en azından ticari mal elde etmek isterler. Bazıları da, yeni ve kendilerine yabancı olan topraklarda özgürlük arayışındadırlar. Niyetleri ne olursa olsun, hepsi tehlike ile fırsat arasındaki bu dar yolda yolculuk ederler.

Manzaradaki bazı yollar Tanrı tarafından yapılmışken, bazıları da insan eseridir. Bizim yolculuk ettiğimiz dar yol vahaları birleştirir ve aynı zamanda Çin'i Orta Asya'yla – hatta Avrupa'ya bile – bağlar. Uzun zamandır çöller, dağlar ve bozkırlar gibi doğal bariyerler Çin'i Avrasya'dan ayırmışlardı fakat, o bariyerler geçilebilirdi. Bunu güçlendirmeyi amaçlayan Çinliler, Çin'in kuzey-doğusu ile Büyük Okyanusu arasında bir dar yol daha yaptılar. Surları birleştirse de, Çin Seddi'nin asıl amacı sınır çizgisi koymaktı: bozkırlarla ekili araziler arasında, göçebe ila çiftçi arasında, Moğollar'la Çinliler arasında.

Otobüsünün ön kısmındaki televizyonda gösterilen filmi izleyen Ali'ye baktım. Kendisi etnik açıdan Uygur olsa da, büyük olasılıkla hepimiz gibi çeşitli etnik kökene ait olan insanların genlerini taşıyordur. Urumçi müzesini ziyaret ettiğimde, Ali'nin atalarından olabilecek insanın kalıntılarına göz attım. Üç bin yıl önce Sincan'daki çölde gömülmüştü. Şimdi ise onun bedeni Urumçi'deki tarih müzesinde sergilenmektedir. Peki, kimdi o kadın? Orta Asya hayatı hakkında ne düşünüyordu? Umutları, korkuları, sevdiği ve nefret ettiği şeyler bilinmiyor; yapabileceğimiz tek şey, arkeologların onun hakkında bulduklarına bakarak tahmin yürütmektir.

Onun çok iyi bilinmesinin nedeni, bedeninin Sincan’da kurak bir yerde muhafaza edilmesidir. İlginç olan bir nokta da, Orta Asya’nın eski halkının bazı özelliklerinin Avrupalıların özelliklerine benzemekteydi. Bu da, binlerce yıl boyunca yüksek derecede kültürler-arası ve ırklar-arası etkileşimi gözler önüne seriyor.

Rus bir arkadaşımın bana söylediği şu sözü hatırladım: “Rus’u kazıyın altından Tatar çıkar.” Evlatlık alınan iki Çinli çocuğun genetik kökenleri nereye dayanıyordu? Bu konuda hiçbir fikrimiz yok. Yalnızca Orta Asya’da değil, ancak Rusya, Çin ve dünyanın birçok ülkelerinde yaşayan insanların da çeşitli etnik gruplardan olan ataları vardır. Mesela V. İ. Lenin’in büyükannesi Kalmuk halkından olan Asyalı bir kadındı. Afganistan’daki mavi gözlü insanların, Büyük İskender döneminde o bölgedeki Yunan askerlerinin soyundan geldikleri düşünülüyor. Aynı şekilde Moğol birliklerinin soyundan gelen halkların arasında Afganistan’daki Hazaralar, Çin’in güney-batısında yer alan Yünnan vilâyetindeki Tonghai bölgesinin Xinmeng kazasındaki Moğol yerleşim bölgeleri de dahildir. Orta Asya’da yaşayan birçok insanın ataları Soğdiana, Baktriya, Pers, Türk, Çin, Moğol ve diğer ırklardandırlar. Aslında dünyadaki her toplum yüzyıllar boyunca birçok halkla karışmışlardır: gerçek şu ki – melezlenmemiz, genlerimizin karışması – hepimizin tek bir gruba ait olduğumuzu ve aramızda yapmaya çalıştığımız ayrımlar da kendi uydurmamızdır. Hepimiz ilk insanın, tek bir ailenin soyundan gelmekteyiz.

Yanımda oturan Ali, oturduğu yerden kayar gibi oldu. Ekranda izledikleri filmde kısa rol alan oyuncuların isimleri listelenmişti fakat hiçkimse onların kim olduğunu merak etmiyordu. Birçoklarımız hayat olan büyük tiyatro oyununda küçük roller alırız ve isimlerimiz çok geçmeden unutulur. Bilge peygamber Süleyman’ın dediği gibi, “Geçmiş kuşaklar anımsanmıyor, Gelecek kuşaklar da kendilerinden sonra gelenlerce anımsanmayacak.” Süleyman, hayatın anlamını zengilik, bilgelik, keyif ve diğer yollarla anlamaya çalışmış ancak, hepsinin boş ve anlamsız olduğunu anlamıştı.

Süleyman, yaratılanları kastederek ‘güneşin altında’ ifadesini kullanmış ancak Tanrı olmadan hiçbirinin yalnız başına bir anlam taşımadığını söylemiştir. Son olarak Süleyman, Tanrı olmadan hayatın anlamsız olduğunu anladı. Tanrı hepimizi bir nedenden dolayı yarattı ve hayatlarımız yalnızca amacını kavradığımızda bir anlam kazanır.

Ali çantasına uzandı ve iki tane elma çıkarıp, bir tanesini bana verdi.

Onlardan biri gibi konuşarak “Rehmet” dedim.

Ali espiri yaparak “Yasak meyveyi yemende bir sakınca yok mu?” diye sordu.

“Elmayı mı kastediyorsun? Aslında Musa’nın Kutsal Kitap’ı olan Tevrat’ta, yasaklanmış olan iyilikle kötülüğü bilme ağacının meyvesinin hangisi olduğu yazmıyor. Resimlere genellikle elma olarak yansımalarının nedeni, elmanın – ‘malum’ - Latince karşılığının ‘kötü’ anlamına gelen ‘malus’ kelimesine benzediği içindir. Kişisel olarak, yasaklanmış meyvenin bir salkım üzüm olduğunu bilsem şaşırmazdım!”

“Neden öyle diyorsun? Burada Sincan’da çok fazla üzüm olduğundan dolayı mı yoksa?”

“Hayır – öyle dememin nedeni şu ki, kocaman üzüm salkımından küçük bir üzüm tanesi almanın, ağaçtan elma koparmak kadar göze çarpmayacağını düşündüğüm içindir! Hemen hemen hepimiz o şekilde günah işlemeye başlarız – çünkü küçük bir şeyin pek bir önem taşımayacağını düşünüyoruz.”

Ali, “Hmm... ilk sigara gibi yani!” diye cevap verdi.

“Olabilir – peki şimdi o sigaranın getirdiği nokta nedir?”

“Yirmi gün – ve kendimi durduramıyorum!”

Gülümseyerek, “En azından bu konuda dürüstsün!” dedim.

Çok geçmeden Ali sigarasını yakmak üzereyken, konuya dönüp ona şunu sordum, “Bırakabilseydin, sigarayı bugün bırakır mıydın?”

Biraz düşündü ve, “Emin değilim. Bir yandan kötü bir alışkanlık ve sağlığıma zararlı olduğunu biliyorum ancak, hayatımı sigaralar olmadan düşünemiyorum. Sanırım yardıma ihtiyacım var,” diye cevap verdi.

“Evet” diye karşılık verdim, “Benzer bir sorunu da ben çikolatayla yaşıyorum.”

Ali rahatlamıştı sanki. Gülümsedi ve “Dilenciye sorduğun gibi bana da gerçekten ne istediğimi soracağından korktum!” dedi.

“İsa Mesih’in otuz sekiz yıl boyunca kötürüm olan adama ‘İyi olmak ister misin?’ sorduğu gibi sormayı düşündüm. Sen ise vereceğin cevabı zaten biliyorsundur.”

“Neyse, ne Kur’an’da ne de Kutsal Kitap’ta sigara içmek hakkında bir şey yazmıyor! Ramazan boyunca sigara içmemem gerektiğini söyleyen insanlara böyle cevap veririm.”

“Oruç tutuyor musun?” diye sordum?

“Tutabildiğim kadar; ama gerçekten zor. Çin’de oruç tutmak çok zor. Ben öğrenciyken çok daha zordu.”

“Ne açıdan?”

“Bir öğrenci arkadaşımın bana gelip, ‘Öğlen yemeği yiyelim mi?’ diye sorduğunu hatırlıyorum. Soru basit bir soruydu ancak ben zor durumdaydım. ‘Üzgünüm, bugün kendimi iyi hissetmiyorum ve yemek yemek istemiyorum’ demiştim. Fakat sonrasında kendimi suçlu hissettim çünkü yalan söylediğimi biliyordum. ‘En büyük günah nedir? Yalan söylemek mi yoksa oruç tutmamak mı?’ Sabah erkenden yemek yesem de, gerçekten çok acıkmıştım ve oruç tuttuğumu söylemekten korkuyordum.”

Cevabı tahmin ederek, “Peki, neden söylemek istemedin?” diye sordum.

“Çin’de bazı öğrenciler dini inançlarını uyguladıklarından dolayı okullarından kovulmuşlardı. İyi bir Komünist olarak davranırken, akrabalarının aynı zamanda iyi bir Müslüman olman gerektiği konusunda da beklentileri vardır.”

“Nedenleri farklı olsa da, yaşamış olduğun ikilemi anlayabiliyorum. Ben oruçluymken insanları ziyaret ettiğimde ve onlar beni yemek yemeğe davet ettiklerinde zor anlar yaşıyorum. Oruçlu olduğumu onlara söylemek istemiyorum çünkü İsa Mesih oruç tutarken, bunu kimseye belli etmememiz gerektiğini buyurmuştur.”

“Bunu biliyordum! Niçin öyle bir şey söyledi?”

“Çünkü O’nun yaşadığı devirdeki insanlar, ne kadar dindar olduklarını herkese göstermek istiyorlardı! Bu nedenle İsa Mesih şöyle demiştir, “Oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. Siz oruç tuttuğunuz zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanız’a oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapıları gören Babanız sizi ödüllendirecektir.”

“Peki o halde, oruç tutuyor musun?”

“Bazen. Özellikle dua etmem gereken önemli bir konu olduğunda.”

“Ne gibi?”

“Gerçekten ilgilendiğim bir konu olduğunda. Bence bu konudaki en iyi

örnek, zor dönemden geçtikleri zaman çocuklarımdan biri için dua edip oruç tutmamdır.”

“Ne kadar uzun oruç tutuyorsun?”

“İki defa onar gün boyunca tutmuştum. Ancak genellikle daha az tutarım – belki birkaç gün.”

“Ancak sanırım bizim gibi geceleri yemek yiyorsunuz, değil mi?”

“Hayır, sadece su içeriz.”

“On gün boyunca! Fakat ben İsa Mesih’in takipçilerin oruç tutmadıklarını ve eğer tutarlarsa bile et ve bazı özel yiyeceklerden uzak durduklarını sanıyordum.”

“Bazı insanlar o şekilde oruç tutarlar, ancak benden daha uzun oruç tutan insanlar da vardır. Onlar bazen yalnızca su veya meyve suyu içerek haftalarca oruç tutarlar.”

“Peki, niçin hiç yemek yemiyorsunuz? Şüphesiz ki, yiyecekleri Tanrı bizim iyiliğimiz için yarattı. O bizi böyle yarattı, öyle ki biz yiyip içelim. O halde, niçin bize yiyip içmeyi yasaklasın?”

“Bu çok güzel bir soru. Nedenlerin bir tanesi, İsa Mesih’in kendisidir. O, tam kırk gün boyunca çölde oruç tuttu.”

“Hemen hemen altı hafta! Hiç yemek yemedi mi yani?”

“İncil’de şöyle yazıyor, “O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu süre sonunda acıktı.” Su içmek konusunda ne yaptığı hakkında ise hiçbir fikrim yok.”

“Çok acıkmış olmalı! Orucu bittikten sonra, bizim Ramazan ayı boyunca akşamları yediğimiz gibi, kendisine bir ziyafet çekmiştir bence.”

“Aslında O, Şeytan tarafından kendi Tanrısal gücünü kullanıp taşı ekmeğe çevirerek açlığını giderme konusunda denendi. Ancak bu ve diğer denenmelere Tevrat’tan ayet okuyarak direndi. Açlığı giderme denenmesinde ise İsa Mesih şöyle karşılık verdi, “İnsan yalnız ekmekle yaşamaz” diye yazılmıştır.” Denenmelerle karşılaştığımızda, bu bizim için de mükemmel bir örnek olmalıdır: Tanrı’nın Kutsal Kitap’ta ne dediğini bilmemiz çok önemlidir.”

“Tanrı’nın ağzından çıkan sözlerle yaşamak hakkındaki ayet okudun. Ancak Şeytan tarafından denenirken hiçbir zaman Tevrat’tan ayet vermek aklıma gelmemişti. Bunu denemem gerekiyor. Fakat yine de böyle bir şeyin, Oruç tuttuğumda veya sigara içmek istediğimde yardımcı olacağını

ve açlık hissimi bastıracağını sanmıyorum!”

“Belki de bunu denemeli ve olacakları görmelisin! Peki, neden Oruç tutuyorsun? Oruç tutmanın amacı nedir?”

“Kısmen, herkes tutuyor ve ben de onlardan farklı olmak istemiyorum. Ancak bir diğer neden ise, bunun Tanrı’nın bir buyruğu olduğu içindir.”

“Yani, Tanrı’nın isteğini gerçekten yerine getirmek istiyor musun?”

“Evet, elimden geldiğince.”

“Peygamber Yeşaya’nın gerçek oruç hakkında neler yazdığını biliyor musun?”

“Hayır, peygamber Yeşaya da kim?”

“Yeşaya, İsa Mesih’ten 700 yıl önce yaşamış bir Tanrı peygamberidir. Bu günlerde olduğu gibi, o günlerde de insanların birçoğu yanlış amaç ve nedenlerle oruç tutuyorlardı. Onlar orucu, belirli bir zaman için yerine getirilmesi gereken bir dini uygulama olarak görüyorlardı. Fakat onlar aslında adalet ve doğrulukla ilgili Tanrı buyruklarını yerine getirmiyorlardı. Tanrı peygamber Yeşaya aracılığıyla konuşarak orucun gerçek anlamını onlara anlattı.” Böylece Kutsal Kitap’ı açtı ve şu sözleri okudum:

“Diyorlar ki, ‘Oruç tuttuğumuzu neden görmüyor, İsteklerimizi denetlediğimizi neden farketmiyorsun? ‘Bakın, oruç tuttuğunuz gün keyfinize bakıyor, İşçilerinizi eziyorsunuz. Orucunuz kavgayla, çekişmeyle, Şiddetli yumruklaşmayla bitiyor. Bugünkü gibi oruç tutmakla Sesinizi yükseklerle duyuramazsınız. İstedğim oruç bu mu sanıyorsunuz? İnsanın isteklerini denetlemesi gereken gün böyle mi olmalı? Kamış gibi baş eğip çul ve kül üzerine mi oturmalı? Siz buna mı oruç, RAB’bi hoşnut eden gün diyorsunuz? Benim istediğim oruç, Haksız yere zincire, boyunduruğa vurulanları salıvermek, Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak, Her türlü boyunduruğu kırmak değil mi? Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil mi? Barıksız yoksulları evinize alır, Çıplak gördüğünüzü giydirir, Yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezseniz, Işığınız tan gibi ağaracak, Çabucak şifa bulacaksınız. Doğruluğunuz önünüzden gidecek, RAB’bin yüceliği artçınız olacak.”

“Yeşaya peygamber için gerçek oruç, ritüellerin yerine getirilmesinden çok, Tanrı’yla olan ilişkinin dışa yansımasıdır. Bu ilişki aynı zamanda insanlara karşı olan davranışlarımıza da yansır. Birbirimize karşı şikayet ediyor ve karga ediyorsak ve ezilen fakir insanlara yardım etmiyorsak, tuttuğumuz orucun da hiçbir anlamı yoktur. Adaleti saptıran ve rüşvet alan

ancak aynı zamanda belirli zamanlarda oruç tutan insanlar hakkında Yeşaya ne derdi acaba?”

Ali, “Çok doğru!” diye cevapladı. “Buradaki birçok insanın Yeşaya peygamber hakkında bilmesi gerekiyor.”

Şöyle devam ettim, “Peygamber Yeşaya, kardeşlerimizle ilgilenmezsek, tuttuğumuz orucun anlamsız olduğunu söylemiştir. Yeşaya’nın sözleri, İsa Mesih’in en büyük buyruk hakkındaki sözlerine benzemektedir, ‘Tanrın Rab’bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin. İşte ilk ve en önemli buyruk budur. İlkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: ‘Komşunu kendin gibi seveceksin. Kutsal Yasa’nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır. ‘ Kısacası oruç sonuç değil, bizi sonuca – yani Tanrı’yı tanımaya – götüren bir araçtır.”

“Fakat hâlâ anlamadığım şey şu ki, Tanrı bizim yemek yememiz için yarattıysa niçin bazen yemememiz gerektiğini buyuruyor?”

“Belki de bazen içimize bakıp orucun doğası hakkında düşünmeliyiz. Yani doğal olarak yemek istemediğimiz zamanları incelemeliyiz. Çok sık olaak insanlar sevdikleri kişileri kaybettiklerinde ve kederle dolduklarında iştahlarını kaybederler. Öyle durumlarda oruç kendisini keder duygusunda gösterir. Aynı şekilde oruç günahımızdaki kederi gösterip bizi tövbeye yöneltir. Orucun kederden geldiğini anlarsak, bunun niçin samimi bir tövbe duası için bir araç olduğunu daha iyi anlayabiliriz.”

“Peki üzülecek bir günahım yoksa ne yapacağım? Eğer İsa Mesih’in günahı yoksa, oruç tutarak günahları için kederlenip tövbe etmezdi.”

“İsa’nın günahlı olmadığı konusunda haklısın. Aslında dünyada günahsız olan tek kişidir – ancak onun tuttuğu orucun farklı bir üzüntüsü vardı. O, bizim günahlarımızdan dolayı kederlendi. Onun üzüntüsü, itaatsiz çocuğu için üzülen bir babanın üzüntüsüydü. Çocuk hayatta yanlış seçimler yaptığı zaman, ailesi nasıl üzülyorsa, İsa da bizler için üzülmüştü. Oruç bazen bizim üzüntülerimiz de kaldırır.”

“Yani Tanrı’nın bize olan bakış açısı, bir ailenin kendi çocuklarına olan bakış açısıyla aynı mıdır?”

“Tanrı, bizim kavradığımızdan çok daha büyüktür. Biz duygusal varlıklarız çünkü Tanrı bizi böyle yarattı ve kendi duygularını da bizlerle paylaşmaktadır. Örneğin, Dağıstan’da – Rusya Federasyonuna bağlı Kafkasya bölgesinde yer alır – ailesini üzen on altı yaşındaki genç bir çocuğu düşünün. Çocuk, uyuşturucu kullanan bir grup arkadaşıyla birlikte

St.Petersburg'a kaçmıştır. Uyuşturucuya bağımlı olduğu ve onu alacak para bulmak için hırsızlık yapmak zorundaydı. İki defa hapse girmesine rağmen, herşeye rağmen uyuşturucu kullanıp hırsızlık yapmaya devam etmektedir. Sonrasında, böbreği ve karaciğeri kötüye gider. Bacaklarını kıpırdatamaz hale gelir ve yürüyemez olur. İki hafta boyunca bir binanın çatısındaki boruların üstünde aç olarak kalır. Sonra ise dua etmeye başlayıp, "Tanrı, eğer varsan bana yardım et," der.

"O anda Tanrı, kendisine tapan bazı insanların yüreklerine seslenir ve onları çatıya çıkartır. Orada adamı bulurlar. Uyuşturucu bağımlılığından kurtulması için onu rehabilitasyon merkezine götürürler. Çocuk orada doktor veya ilaçlarla değil, dualarla ve Tanrı'yı seven insanlar aracılığıyla tedavi gördü. Böylece iyileşti, iş buldu ve sıradan yaşamına devam etti. Bu süre zarfında hiç Dağıstan'da yer alan Mahaçkala şehrindeki ailesine uğramadı. Ancak hayatı değiştikten sonra ve Tanrı'nın isteği uyarınca ailesiyle barıştı. Uzun süre önce kaybolmuş oğullarını gördüklerinde neler hissettiklerini düşünebiliyor musun?"

"Nasıl bilebilirim? O insanlarla tanıştın mı?"

"Ben Dağıstan'dayken bana bu hikayeyi anlatan çocuğun kendisiydi. Tanrı da bizim hakkımızda aynı şeyi düşünüyor. Biz uzun süredir kaybolmuş çocuklarız ve Tanrı hepimizin O'na geri dönmesini ve O'nunla olan ilişkimizin düzelmesini istiyor."

"Bunu nasıl yapabiliriz? Tanrı'yla olan ilişkimizi nasıl düzeltiriz?"

"Şimdi gel sana başka bir oğul hakkında bir şeyler anlatayım. Bu hikayeyi, kendisinden uzak düştüğümüzden dolayı Tanrı'nın hissettiklerini anlamamız için İsa Mesih anlatmıştı. Hikayede uzun süredir kaybolmuş olan adam, tövbeyle geri döner:

Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitti. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etti. Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kıtlık baş gösterdi, o da yokluk çekmeye başladı. Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girdi. Adam onu, domuz gütmek üzere otlaklarına yolladı. Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyordu. Ama hiç kimse ona bir şey vermedi. Akli başına gelince şöyle dedi: 'Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum. Kalkıp babamın yanına döneceğim, ona, Baba diyeceğim, Tanrı'ya ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.'

“Böylece kalkıp babasının yanına döndü. Kendisi daha uzaktayken babası onu gördü, ona acıdı, koşup boynuna sarıldı ve onu öptü. Oğlu ona, ‘Baba’ dedi, ‘Tanrı’ya ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.’ “Babası ise kölelerine, ‘Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!’ dedi. ‘Parmağına yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! Besili danayı getirip kesin, yiyelim, eğlenelim. Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.’ Böylece eğlenmeye başladılar. “Babanın büyük oğlu ise tarladaydı. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duydu. Uşaklardan birini yanına çağırıp, ‘Ne oluyor?’ diye sordu. O da, ‘Kardeşin geldi, baban da ona sağ salım kavuştuğu için besili danayı kesti’ dedi. “Büyük oğul öfkelen-di, içeri girmek istemedi. Babası dışarı çıkıp ona yalvardı. Ama o, babasına şöyle yanıt verdi: ‘Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımla eğlenmem için hiçbir zaman bir oğlak bile vermedin. Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kestir.’ Babası ona, ‘Oğlum, sen her zaman yanımdasın, neyim varsa senindir’ dedi. ‘Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!’”

Sonra İncil’den okumayı bıraktım. Ali bana bakıp, “Devam et” dedi.

“Hikayenin sonuydu” diye karşılık verdim.

“Peki, neden burada bitti? Daha sonra ne oldu?”

“Ne düşünüyorsun? İsa Mesih bu hikayeyi, ‘kötü insanlarla’ aynı ortamda bulunduğundan dolayı kendisini eleştiren din önderleri tarafından eleştirildiği için anlattı.”

“Dilenciyle sokakta oturduğun gibi mi yani?”

“Onun gibi bir şey, ancak İsa Mesih, çeşitli günahlara girmiş insanlarla muhattap oluyordu. Birçok din bilgininin tavrı büyük kardeşin tavrına benzediği için İsa bu benzetmeyi anlattı. Din adamları, belirli zamanlarda oruç tutma dahil olmakla yaptıkları birçok şeyin Tanrı’yı hoşnut ettiğini düşünüyorlardı. Ne var ki, Tanrı’nın kaybolmuşlar için olan üzüntüsünü anlamıyorlardı.”

“Tanrı’nın üzülebileceğini hiç düşünmemiştim.”

“Evet, Tanrı üzülür. Tevrat’ta şöyle yazar:

“RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, aklı fikri hep kötülükte. İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sızladı.”

Ali, “Tanrı’nın yüreği mi sızladı? Tanrı’nın yüreği sızlar mı? Bu kabul edilmesi zor bir şey,” diyerek sözümü böldü.

“Ancak Tevrat’ın söylediği budur! Bu kitap kutsaldır ve Musa peygamber tarafından yazılmıştır. Bizim günahlarımız ve yaptığımız kötülükler yüzünden Tanrı’nın yüreği sızlar ve pişman olur.”

Ali, “Hal böyleyse, Tanrı’nın bütün dünyanın günahları için üzüлp pişman olması lazım,” diye karşılık verdi.

“Kesinlikle! Nasıl ki anne-babalar çocuklarıyla daha yakın ve sevgi dolu ilişki isterlerse, Tanrı da insanları öyle özel bir ilişki için yaratmıştır.”

“Oruç tuttuğumuzda rahatsız olur ve açlık hissederiz. Bu şekilde aynı zamanda acımızı Tanrı’yla paylaşabiliriz. Eğer başka birinin yerine oruç tutarsak, yani başka bir insanın günahı için üzüntü duyarsak, Tanrı’nın o kişi için duyduğu üzüntü ve kederin çok azını hissetmiş oluruz.”

Ali biraz düşündükten sonra, “Orucun tek anlamı bu mudur?” diye sordu.

O’na, “Hayır, daha birçok neden var” diye cevapladım. “Oruç tuttuğumuzda, ruhsal değerlerin dünyevi değerlerden ne denli üstün olduğunu anlarız – yani yemek ve içecekten çok daha üstün olduğunu kavrarız. Yiyecek ve içecek Tanrı’nın verdiği hayatta önemli role sahiptirler. Ne var ki, oruç tuttuğumuzda gönüllü olarak iyi şeylerden, çok daha iyi olan için vazgeçeriz. Bu süreçte acı çekeriz ancak gönüllü olarak başkalarına yararı olsun diye de yaparız.”

Ali, “Çektiğimiz acının başka insanlara ne gibi faydası olabilir? Bence bu mantıksız” dedi.

“Her şeyin bir bedeli vardır. Eğer bir şeyi istiyorsak, o şey için gayret edip çabalamalıyız. Başka bir deyişle de, ‘daha iyisini elde etmek için acı çekeriz’ de diyebiliriz. Örneğin, bir anne doğum yaptığı sırada kendisi için değil, çocuğu için acıya katlanır. Bu da bize çok daha iyi şeyler için, iyi olanları feda etmemiz gerektiğini anlatan ruhsal bir gerçektir. Böylece oruç da, Tanrı’nın yüreğine yakın olmak istediğimizi ifade ederiz. İncil’de şöyle yazmaktadır:

‘Hiçbir şeyi bencil tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle öbürünü kendinden üstün saysın. Yalnız kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözet sin. Mesih İsa’daki düşünce sizde de olsun. Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı’ya eşitliği sınıksız sarılacak bir hak saymadı. Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğa-

rak ululuğunu bir yana bıraktı. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı.’

İsa Mesih böyle yaparak, orucun gerçek anlamını yansıtmış oldu. O, gönüllü olarak gökleri bırakıp insan olarak yeryüzüne geldi. Acı çekmeye, hatta acıyı çarmıhta ölerек bile çekmeye devam etti. Tüm bunları bizim için yaptı; öyle ki biz göklerde sonsuz yaşama sahip olalım. İsa iyi olandan – Tanrı’yla gökteki yaşamından – bizimle göklerde olabilmesi için vazgeçti.”

“Yani oruç iyi olan şeylerden gönüllü olarak vazgeçtmektir ve Tanrı da çok daha iyi bir şey için iyi olandan vazgeçti, öyle mi?”

“Evet – ve İsa Mesih bizim oruç tutarken acı çektiğimizden çok daha fazla acı çekti. O’nun tüm hayatı ruhta alçakgönüllülükle ve benlik-inkârıyla geçti; orucun özü de budur. Bizim yerimize can verirken, İsa Mesih başkaları uğruna öldü. En iyi olan için – yani canlarımızın kurutuluşu için – iyi olandan vazgeçti. Bunu yaparak, İsa Mesih orucun asıl anlamını göstermiş oldu.

Ne var ki, çarmıhtaki ölüm son demek değildi! Tanrı, İsa Mesih’i diriltti ve en yüksek yere, kendi sağına yükseltti. Şimdi de, O bizi bu göksel sevinci paylaşmaya davet ediyor. Daha önce kaybolmuş oğul hikayesinde anlattığım sevinç benzer bir sevinç. Onlar, bozulmuş bir ilişkinin düzelmesini kutladılar. Eğer orucun gerçek anlamını kavrarsak – yani kendimizi inkar edip ve günahımızdan dönersek – biz de İsa Mesih’le birlikte Tanrı’nın göksel şölenine katılabiliriz.”

Bölüm 3

Kazakistan: Tanrı konuşunca

Tanrı Dağları boyunca coğrafi ve politik sınırlar çizilmiş olmasına rağmen, kültürel sınırların olmadığı görünüyor. Aslında Arap ve Çin yazılarından Kiril yazısına geçiş oldu ve eski Rus etkisi, Almatı'ya daha bir "Avrupayı" hava katmaktadır. Bununla birlikte Tanrı Dağlarının ayırdığı Uygur, Kazak, Kırgız ve diğer Orta Asya halkları arasında pek de fark olmadığını hissettim.

Ali benimle sınır bölgesine kadar gelmedi çünkü İli vadisindeki Gulca şehrine gidiyordu. Ben ise Kazakistan'a gitmek üzere birkaç otobüs değiştim. Almatı'ya vardığımda, şehrin yeşilliklerine hayran kaldım. Şehir adeta yemyeşil ağaçlarla dizilmişti ve güneş ışınlarından korunmak için birçok gölgelik alan vardı. Şehri her ziyaret ettiğimde yeni bir değişikliklerle karşılaşıyorum. Şehri 1990 yılında ilk defa gördüğümünden bu yana adeta bir 'krizalid' gibiydi.

Kazak, Uygur ve şehirde yaşayan diğer insanlarla arkadaşlık ilişkim vardı ve bu nedenle Almatı'ya defalarca ziyarette bulunmuştum. Akademik konferansları ve diğer etkinlikleri ziyaret ettiğim zaman, orada dini ve kültürel konular tartışılıyordu. Böyle etkinlikler, çeşitli din temsilcileriyle – Müslümanlar, Hristiyanlar ve hatta Hindularla – tanışma fırsatı veriyor. Tanıştığım adamlardan biri, İslam Enstitüsünün Dekanı olan Müslüman bir liderdi. İsmi özel tutma maksadıyla kendi ismi yerine onu 'Şamil' diye tanıtacağım.

Almatı'ya dönerken, Şamil'le tekrar görüşmek istedim. Amacım sadece onunla iletişim kurup onu daha iyi, bir arkadaş olarak tanımaktı. Telefon numarasını buldum ve onu aradım.

Rusça, "Merhaba, Şamil'le konuşabilir miyim?" diye sordum.

"Şamil benim. Kiminle görüşüyorsunuz?"

“Ben David. 2001 yılında konferansta tanışmıştık, beni hatırladınız mı?”

“David mi? Ah evet, David! İkonlara ve Bakire Meryem’e dua etmeyen adamlardansın! Sesini tekrar duymak güzel.”

Beni o şekilde anlatmasını hiç beklemiyordum! Bir an için konferansta iki Kazak pastörle konuştuğumuz sırada onun yaptığı bu yorumu hatırladım. O, pastörlerle çok ortak yanları olduğunu belirtmişti. Daha önce, Şamil’in başka bir adama, ikonlara ve Bakire Meryem’e dua edilmesinin putperestlik olduğundan dolayı doğru olmadığını söylediğini duymuştum. İsa Mesih’in takipçilerinin, onunla aynı fikirde olduğunu öğrendiğinde şaşırılmıştı. Şamil, Tanrı’yla ilişkisi olan ve İsa Mesih’i seven insanların imanlarına saygı duyuyordu.

Ona “Almatı’ya geldim, görüşmemiz için uygun bir zaman var mı acaba?” diye sordum.

“Evet, tabii ki! Çok sevinirim! Nerede kalıyorsun?”

Ona adresi verdim ve böylece görüştük. Benimle görüşmeye Şamil’in kardeşi de geldi ve böylece evine gittik. Beni orada çok büyük bir misafirperverlikle ağırladılar. Eşi bana kendisinin Kuzey Kafkasyalı bir İnguş olduğunu söyledi. Sanırım kendisi Stalin’in emriyle Kuzey Kafkasya’dan Orta Asya’ya göç eden insanlardandı.

Birçok şeyden konuştuktan sonra, Şamil’in kardeşi aniden din konusunu açtı. Yalnızca tek bir Tanrı olduğu ve yalnızca O’na tapınmamız gerektiği konusunda hemfikir olduk. Ne var ki, Şamil’in kardeşi Arapça ‘Allah’tan başka ilah yoktur’ sözünü tekrarlamam gerektiğini söyledi.

Ben, “Fakat ben Arapça bilmiyorum” dedim.

“Farketmez. Sadece söylediklerimi tekrar et...”

“Ancak dili anlamazsam, benim için hiçbir şey ifade etmez. Yani o sözleri yüreğimden söylemiş olmam. Tanrı yalnızca Arapça değil, tüm dilleri anlayabilir ve kendi dilimizde O’nun konuştuğumuzda samimi oluruz. Bu sihirli bir formül değildir!”

Tam da bu anda Şamil araya girdi.

“Özür dilerim ama, seninle köylü biriyle konuşur gibi konuştuk” dedi. “Tabii ki, haklısın: sözler yürekten söylenmelidir. Kardeşim çok heyecanlı biridir, bu konuda özür dilerim.”

Akşamın ilerleyen saatlerinde Şamil ve kardeşi beni kaldığım yere

dostça bıraktılar. Onlarla tekrar görüştüğüm için oldukça mutlu oldum. Fakat düşüncelerden ve doktrinlerden o kadar çok konuştuk ki, Tanrı'nın gücünü hayatında hissedip hissetmediği konusunda ona soru sormadığımı farkettim. Elbette, Tanrı hakkında doğru şeylere inanmak çok önemli, ancak kişisel hayatımızda Tanrı'nın huzurunu deneyimlemek ve gücünü kendi yaşamlarımızda görmek de oldukça önemlidir.

Bazı insanlar büyük ve derin bir şekilde Tanrı hakkındaki düşünceler konusunda konuşmayı seviyorlar. Genellikle o tür konuşmalar ve tartışmalar hep sınırlı kalır! Doğru kelimeler bulmak bazen zor olabilir. İnsani lisanlarımız insani deneyimleri ifade edebilir, ancak bu dünyadaki deneyimlerimizle göksel ve ruhsal konular hakkında nasıl konuşabiliriz? Tanrı, tam olarak anlaşılamayacak ve kelimelerle ifade edilemeyecek kadar büyüktür. Kelimeler sınırlı kaldığında, Tanrı hakkında hissettiklerinizi müzik, resim aracılığıyla ifade etmeye çalışsak da, yapacağımız her şey tam yeterli olmayacaktır.

Tanrı'nın doğası hakkında tartışmak yerine, bazen sadece Tanrı'nın kendisinden bize gerçek ve güçle anlatmasını dileyebiliriz. Örneğin, ben Kazan'dayken Kurbangali ismindeki Tatar bir adam bana bir soru sormuştu. Tanrı'ya gitmek için doğru yolu merak ediyordu. Kurbangali, İncil'i okumuş ancak İsa Mesih'i takip edip etmeme konusunda kararsız kalmıştı.

Böyle bir durumda, Kurbangali'nin insandan yeni bir söz duymasına gerek yoktu. Yapması gereken şey, Tanrı'ya dua etmek ve gerçekleri kendisine göstermesini dilemek. Ben dua ederken, Kurbangali sessizdi ve ben dua ederek Kutsal Ruh'un onun üzerine gelmesi ve gerçeği göstermesi için dua ediyordum.

Aniden Kurbangali bana baktı ve “Beni hipnoz ediyorsun!” dedi.

Ona “Hayır, hipnoz etmiyorum. Neden öyle düşündün?” diye sordum.

“Sen dua ederken, omzumdaki korkunç siyah şeyin kaybolup gittiğini farkettim.”

“Ben seni hipnoz etmiyorum” dedim, “çünkü böyle bir şey olması konusunda telkin vermedim. Ancak üzerinde, fettiğin üzere kötü bir ruh vardı ve Tanrı'nın Kutsal Ruh'u gelince, o kötü ruh gitti.”

Kurbanali düşünceli bir şekilde, “Demek öyle...” dedi.

Ben sözüme devam ederek, “Ayrıca bu, Tanrı gücünün belirtisidir” dedim. “ Bu senin uydurman değildir; çünkü benzer şeyler deneyimlemiş

olan birçok insan gördüm. Onlar için dua etmişim ve kötü ruh onlardan uzaklaşmıştı.”

Daha sonra Kurbangali'ye, bana kabuslar gördüğünü söyleyen Rus bir kadın hakkında bahsettim. Ne zamandan beri kabus gördüğünü sorduğumda, televizyonda okültist Vladimir Kaşpirovskiy'i izledikten sonra diye cevap vermişti. Bu durumda, onu kabusa sürükleyen şeyin kesinlikle kötü ruhlar olduğu açıktı. Ben de İsa Mesih'in yetkisiyle kötü ruhun kadından çıkmasını buyurdum. Güçlü bir şeyin ondan çıktığını farkettiler. Bir süre sonra kadın bana artık kabus görmediğini söyledi.

Tabii ki her kötü rüyanın sebebi cinler değildir. Bazen sıkıntılı bilincimiz de kabus görmemize neden olabilir. Aynısı, gördüğü kötü rüyalar konusunda dua etmemi rica eden İlgiz isminde Tatar bir adama olmuştu. Dua etmiştik ve o Tanrı'dan günahlarını affetmesini dilemişti. İlgiz aynı zamanda İsa Mesih'i Rab ve Kurtarıcı olarak da kabul etmişti. O günden bu yana uykusu düzeldi ve artık kabus görmüyor.

Bazı rüyaların Tanrı'dan oldukları çok açıktır. Genellikle onlar bir hikaye tarzında olurlar ve içlerindeki gizli anlamlara dikkat etmemiz gerekiyor. Aynı şekilde İsa Mesih insanlara sık sık çok derin anlamlar taşıyan, ancak sıradan olan benzetmeler anlatırdı. Genellikle, O'nu dinleyenler söyledikleri üzerinde derin derin düşünürlerdi.

Genellikle Tanrı, ruhsal durumumuzu anlatmak için bize rüyalar aracılığıyla konuşur. O, Tanrı'yla olan ilişkimiz konusunda bize bazı resimler gösterebilir. Örneğin, Moğol bir adam bana bir keresinde, sürekli gördüğü bir rüyada, bozkırda su aradığını ancak bulamadığını söylemişti. Bence Tanrı ona ruhsal yaşamının kuru olduğunu ve ruhsal su araması gerektiğini söylemek istiyordu. İsa Mesih ruhsal sudan bahsederken şunları söyledi, “Oysa benim vereceğim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceğim su, içende sonsuz yaşam için fışkıran bir pınar olacak.” Bununla birlikte şunları da söylemiştir, “Bayramın son ve en önemli günü İsa ayağa kalktı, yüksek sesle şöyle dedi: “Bir kimse susamışsa bana gelsin, içsin. Kutsal Yazı'da dendiği gibi, bana iman edenin ‘içinden diri su ırmakları akacaktır.’ Bunu, kendisine iman edenlerin alacağı Ruh'la ilgili olarak söylüyordu.”

Bazen Tanrı bizi, dünyada olacak olan olaylar hakkında uyarabilir. Böyle durumlarda bizi koruması için Tanrı'ya dua edebilir veya kendimizi hazırlamak için bir şeyler yapabiliriz. Tevrat'ta, Tanrı'nın Mısır yöneticisini yakın gelecekte olacak olan açlık konusunda nasıl uyardığını okuruz.

Tanrı bunu Yusuf peygamber aracılığıyla yapmıştı. Yöneticinin gördüğü rüyayı yorumlayan Yusuf, olacaklar konusunda onu uyardı ve hemen bir tavsiye de verdi. Kıtık yaşamasınlar diye Tanrı onlara hazırlık yapmaları için yeterince zaman verdi. Bu bizim için de geçerlidir: Tanrı bizi uyarıyorsa, o konuda bir şeyler yapmak bizim sorumluluğumuzdadır.

Aynı şekilde, Tanrı rüyalar aracılığıyla konuştuğunda da biz bu sorumluluğun altına gireriz. Belki de günahlarımızdan dönüp iyi işler yapmamız gerekiyor. Tanrısal rüyaları önemsemeyen insanların örneklerinden biri de Roma valisi Pontius Pilatus'tur. Yahudiler İsa Mesih'i kendisine idam etmesi üzere getirmişlerdi. 'Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, "O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim" diye haber gönderdi.'

Benzer durum, kızı İsa Mesih'i seven insanların topluluğuna katıldığından dolayı, kızına hakaret eden Özbek bir kadına olmuştur. Kadın rüyada kendisine doğru bir meleğin uçtuğunu ve 'Kiliseye gittiğinden dolayı kızını neden aşağılıyorsun?' dediğini gördü. Uykudan uyanınca kadın kızından özür diledi.

Başka bir olayda yine aynı Özbek kadına, cennetin nasıl bir yer olduğu gösterilmiş. Kadının oğlu bana annesinin gördüklerini anlatırken şunları söyledi, "Çok parlak bir ışık gördü ve ışık çok güzel olduğundan annem ışığı takip etti ve ışıktan gelen ses 'Buraya gelmen için henüz çok erken' dedi ve annem uyandı. Rüyadan sonra annem, cennetin ne kadar güzel bir yer olduğunu anladı."

Bazen rüyaların gerçek anlamları daha sonra belli olur. Örneğin, Kazakistan'da yaşayan Uygur bir kadın, rüyada bir erkeğin yüzünü gördü ama onun kim olduğunu anlamadı. Bir-iki ay sonra kadın aynı adamı gerçek hayatta gördü. Daha sonra anlaşıldığı üzere adam Uygur Türkçesiyle konuşan, İsa Mesih'i seven bir Tanrı adamıymış. Sonuç olarak kadın Tanrı'yla çok derin bir ilişki içerisinde oldu.

Tanrı aynı zamanda kendisi hakkında rüyaları bize gördürebilir. Bu konuda Karlıgaş isimli Kazakistanlı bir arkadaşın örneği var. Ben kendisini ve eşini evlerinde ziyaret etmiştim. Onun ismi Kazakça kırlangıç anlamına gelmektedir. Uzun örgülü saçlarını arkadan ikiye ayrıldığını gördüğüm zaman, kırlangıcın kuyruğunu anımsamıştım. Kazakistan halkı, aynen kuşlar gibi göç ederlerdi. Ben de sehayatlerimde kendimi göçebe olarak düşündüm.

Karlıgaş, rüyalarıyla ilgili şunları söyledi;

“Bir gece gördüğüm canlı rüyada, kendi işleriyle – yani yemek, içmek, evlenmek vs. – meşgul bir kalabalık gördüm. Ancak baktığım açının da avantajıyla, insanları süpürmek üzere olan bir fırtınanın yaklaşmakta olduğunu gördüm. Ne var ki, kalabalık bundan habersizdi. Onları uyarmaya çalıştım, ancak onlar beni dinlemediler ve yaptıklarına devam ettiler.

Sonra görüntü değişti. Kendimi deniz veya göl kıyısında, aya bakar buldum. Ancak ayın rengi kırmızıydı. Yavaş yavaş da ayın yüzeyinde şu sözler belirmeye başladı:

‘Göklerdeki Babamız, Adın kutsal kılınsın. Egemenliğin gelsin. Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de Senin istediğin olsun. Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver. Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi, Sen de bizim suçlarımızı bağışla. Ayartılmamıza izin verme. Bizi kötü olandan kurtar.’

Karlıgaş tedirginlikle uyanarak bu rüyanın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. Bir sonraki gece de, yine aynı rüyayı gördü. Karlıgaş, rüyayı üçüncü gece de gördü. Daha sonra Karlıgaş, rüyada ayın yüzeyinde yazılmış olan sözleri ezberledi. Bu sözlerin nereden geldiğini bilmeden, bu sözlerle dua etmeye başladı. Kütüphanesindeki kitaplarda da böyle bir dua yoktu. Sonra aniden İncil’i açtı ve bu duanın İsa Mesih’in öğrencilerine öğretmiş olduğu dua olduğunu anladı.

İncil’i okuduktan sonra da, rüyasındaki diğer ayrıntıların İncil’den olduğunu farketti. Dünyaya tekrar gelip, yargılayacağı haberini verirken İsa Mesih şöyle demiştir,

“Nuh’un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu’nun günlerinde de öyle olacak. Nuh’un gemiye bindiği güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. Lut’un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, tohum ekiyor, ev yapıyorlardı. Ama Lut’un Sodom’dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağdı ve hepsini yok etti. İnsanoğlu’nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır.”

Ayın kırmızı renkte olduğu ayrıntısı da Tanrı’nın peygamber Yoel aracılığıyla bildirdiği şu sözle örtüşüyor. Tanrı şöyle demişti:

“Göklerde ve yeryüzünde, Kan, ateş ve duman sütunlarından belirtiler göstereceğim. RAB’bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce Güneş kararacak, ay kan rengine dönecek. O zaman RAB’be yakaran herkes kurtulacak...”

Bu sözlerden hemen sonra Tanrı Yoel peygamber aracılığıyla, Tanrı'nın Kutsal Ruh'u tarafından verilmiş olan rüyalar ve görümler hakkında şunları söyledi:

“Ondan sonra bütün insanların üzerine Ruhum’u dökeceğim. Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar. Yaşlılarınız düşler, Gençleriniz görümler görecek. O günler kadın, erkek kullarınızın üzerine de Ruhum’u dökeceğim.”

Tanrı'nın peygamber Yoel aracılığıyla bildirmiş olduğu sözler, yüzlerce yıl sonra, Tanrı'nın İsa Mesih'i takip eden insanlara Kutsal Ruh'u gönderdiği zaman yerine geldi. İlk başta diğer insanlar ne olup bittiğini anlamadılar, ta ki olanların Tanrı tarafından daha önce Yoel peygamber aracılığıyla bildirmesini bilinceye dek. Aynı şekilde bizim rüyalarımız da, Tanrı'ya sormadığımız sürece çok anlamsız görünebilir. Karlıgaş, İncil'i okumadan önce, rüyalarının ne anlama geldiğini anlamıyordu.

Tanrı rüyalarınız aracılığıyla konuşuyor mu? Eğer konuşuyorsa, dua edin ve Tanrı'dan size bunların anlamını söylemesini isteyin. Tanrı'nın vereceği cevaba ne gibi bir karşılık vermeniz gerektiğini de sormalısınız. Tanrı size konuşuyorsa, hayatınızda ne gibi değişikliklerin yer alması lazım?

Bölüm 4

Kırgızistan: Misafirperverlik

Almatı'dan Bişkek'e giden marşrutka [yani dolmuş], ziyaret etmem gereken köyden geçmedi. Bu yüzden Tokmak bölgesindeki köye gitmem için Bişkek'te özel bir araba bulmam gerekiyordu. Köye vardığımızda, ev bulduk ve çok sıcak bir şekilde karşılandık. Evlerine konuk olduğumuz aile hemen bize çay ve çeşitli yemekler sundular. Daha sonra ana yemekler geldi ve hepsini yedik.

Beni sıcak bir şekilde karşılamalarından Orta Asya insanları oldukça misafirperver insanlar olduğundan emin oldum. Kırgızistan'a son ziyaretimde, Pazar tezgâhında çalışan, daha önce tanışmış olduğum adamın eşinin kız kardeşine bir mektup vermiş ve iletmelerini istemiştim. Yıllar önce kız kardeş İsa Mesih'i Kurtarıcısı olarak kabul etmiş ve O'na itaat etmek istemişti. Ne var ki, ailesi onun İsa Mesih'i neden sevdiğini anlamamıştı. “Dunganlar olarak bizim geleneğimiz hiç de böyle değildir. Halkına ihanet ediyor ve atalarımızın geleneklerine karşı geliyorsun,” dediler. Bir gün o babasına saman toplamaya yardımcı oluyordu ve babası aniden elindeki dirgenle kızı sırtından vurdu. Babası onu iki-üç defa vurdu ve kızı hainlikle suçladı. Babası, aldığı darbelerden dolayı yerde acılar içinde kıvranan kızına acıdı. “Git! Buradan hemen kaç!” diye emretti. Kız da evinden hiçbir özel eşyasını almadan hemen kaçmaya başladı.

Şimdi yine onun akrabalarıyla birlikteydim ve kızın mektubuna nasıl karşılık vereceğini bekliyorduk. Eşinin kız kardeşi, kızın akrabalarıyla iletişime geçmek istedi ama korktu. Ona Kırgızistan'a bir ziyaret yapmak istediğimi ve ailesine veya ailesinden bir mesaj varsa yardımcı olmak istediğimi söyledim. Şimdi ise, eşinin kız kardeşine iletmem için bir şeyler var mı diye görmeye geldim.

Zarar görmekten korktuğunu bildiklerinden dolayı, kızın nerede ya-

şadığını hemen sormadılar. Fakat ilişkileri tekrar düzeltmek istediklerini söylediler. Çok ayrıntıya girmeden, diğer insanların düşündükleri yüzünden babasının kızı saldırdığını söylediler. Babası bunu yapmayı bir boyun borcu bilmişti ama öyle bir şey yapmak istemiyordu. Mektubu kız kardeşe ilettikten sonra korkmaması gerektiğini ve karşı tarafın da iletişim kurmak istediğini ilettim.

Kimimiz Tanrı'dan uzak düştüğümüzü, Dunganlı bu kadın gibi de kimimiz ailemizden uzaklaştığımızı görürüz. Bu kız kardeş gibi, her iki taraf arasında barışı sağlamamız gerekiyor. Aracı olarak ona yardımcı olabildim ancak, Tanrı'dan uzak düşersek kim aracı olabilir ki? İncil, öyle bir aracının var oldupunu söylüyor, "...tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır..."

Sincan'dan dönerken, Dunganlı ailenin tutumu benim dikkatimi çekti. Birkaç kuşak önce, Dungalı ailenin ataları Çin'in kuzey-batısı olan Sincan, Kansu ve Şensi eyaletlerinden Kırgızistan'a gelmişlerdi. Onlar kızkardeşlerini, atalarının geleneklerine karşı gelmekle suçluyorlar. Peki, Çin'in kuzey-batısındaki halkları eskiden hangi inanca bağlıydı? Sincan, çeşitli geleneklerin ve inançların bir arada olduğu bir yerdi. Her ne kadar da Çin'de "Hui" olarak çağrılan Uygur ve Dunlarlılar Müslüman olsalar da, aslında atalarının birçoğu Budistti. Örneğin, Urumçi'deki tarih müzesinde, Sincan'da bulunmuş diğer tarihsel eserlerle birlikte kehribar bir Buddha heykeli görebilirsiniz. Günümüzde Kansu'daki Dunganlıların hepsi Müslüman olsalar da, Budistler'in güçlü etkisini görmeniz mümkündür. Dungan'da bulunan Mogao mağaralarını ziyaret edenler, M.S. 4 ila 14.yüzyıla ait Budist fresklerini ve büyük Buddha heykellerini görebilirler. Üstelik doğu Çin'de modern kent olan Şian'a (Xi'an) yakın ve antik Changan'ın başkenti olan İpek Yolu'nun başlangıcı vardır. Şian'daki müzelerin birinin ismi Çince "beilin bowunguan" olan yani "Stellerin ormanı" müzesi vardır. Orada birçok büyük kitabeler görebilirsiniz; muhtemelen onlardan biri M.S. 781 yılında Hristiyan kilisesinin var olduğuna dair kanıttır. Bu kanıtlar bize M.S.635 yılında Suriyeli Hristiyanların, Kutsal Yazıları Çin İmparatoruna sunduklarını gösteriyor. Daha sonrasında ise İmparator bu yazıları Çince'ye çevirmiş ve İsa Mesih'le ilgili olan haberin tüm Çin'e yayılmasını sağlamıştı. Kitabeler M.S.781 yılında yazılmış olan kitabeler, İsa Mesih izleyicilerinin – kitabeye göre – 'yüzlerce kentte' bulunduğunu göstermektedir. O devirde Çin'de kaç tane İsa Mesih takip-

çisi olduğunu tam bilmesek de, onların yüzlerce kente yayıldığı bilgisi oldukça önemlidir. O dönemlerde Dungan halkının dini muhtemelen İslam değil, Hristiyanlıktı.

Araştırmamızda daha da ileri gidecek olursak; o devirde Çinliler'in dini inançları neydi? Üç bin yıl öncesine kadar Çinliler 'Şang Di' – yani Gökteki Egemen – adını verdikleri Yaratan Tanrı'ya tapıyorlardı. Dünyanın bazı bölgelerinde olduğu gibi Çin'de de bazı ruhsal dalgalanmalar oldu ve halk başka tanrılara yöneldi. 'Shang Di' ismi, çeşitli dillerde Tanrı ünvanı gibi bir ünvanıdır. Önemli olan da, yaratan Tanrı'ya tapan ve kulluk edenler, O'ndan uzaklaşıp diğer ruhlara kulluk etmezler. Görülen o ki, Dunhanlılar'ın birçoğu atalarının geleneklerini gerçekten içtenlikle takip eden ve Tanrı için içten sevgiye sahip olan insanlardır.

Bişkek'e doğru taksiyle giderken, Kazakistan sınırının yanından geçtik. Birkaç saat önceki kalabalıktan farksız bir insan kalabalığının yolun diğer tarafında toplandığını gördüm. Taksi şöförü, o insanların işçi olduklarını ve kendilerine iş verecek olan kişi için beklediklerini söyledi. Onları görünce aklıma İsa Mesih'in anlatmış olduğu benzetme geldi. Benzetme sokak başlarında iş bekleyen işçiler ve kendilerine iş veren adam hakkındaydı. Kısa süre çalışmış olanlar da, uzun süre çalışmış olanlar da aynı ücreti aldıklarında, uzun süre çalışmış olanlar işverenin cömertliği konusunda şikayetçi olmuşlardı. İsa Mesih o benzetmeyi, Tanrı'nın bize hak ettiğimizden fazlasını verdiğini kavramamız için anlatmıştı. Cennete girişimiz Tanrı için ne kadar çok şey yaptığımızdan dolayı değil, O'nun cömertliğinden dolayıdır.

Bazen Orta Asya halkının bana karşı hak etmediğim kadar cömert olduğunu gördüğümde aynı şekilde düşünüyorum. Bu konuda benim halkım olan Avrupalılar'ın, Orta Asya halkından öğreneceği çok şey var. Çünkü Orta Asya ve Kafkasya halkları, Kutsal Kitap kültürüne Batı Avrupa ve Amerika'dan çok daha yakındırlar. Tanrı'nın kendisi de Kafkasya ve Orta Asya halkının sahip olduğu nitelikleri övmektedir. Kutsal Kitap'ta şöyle yazılmıştır.

"İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuksever olmayı amaç edin." (Rom. 12:13)

"Söylenmeksizin birbirinize konukseverlik gösterin." (1.Pet. 4:9)

Bir diğer ilginç ayet de şöyle diyor:

"Konuksever olmaktan geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bil-

meden melekleri konuk ettiler.” (İbr. 13:2)

Belki de Orta Asya ya da Kafkasya’nın sıcakkanlı halkından bazıları bilmeden melekleri konuk etmişlerdir! Bu konuda bildiğimiz en iyi örnek İbrahim peygamberdir. Misafirleri ağırladıktan sonra, onların Tanrı tarafından gönderilmiş melekler olduğunu anladı! Tevrat bizi bu konuda bilgilendirmektedir:

“İbrahim günün sıcak saatlerinde Mamre meşeliğindeki çadırının önünde otururken, RAB kendisine göründü. İbrahim karşısında üç adamın durduğunu gördü. Onları görür görmez karşılamaya koştu. Yere kapanarak birine, “Ey efendim, eğer gözünde lütuf bulduysam, lütfen kulunun yanından ayrılma” dedi, “Biraz su getirteyim, ayaklarınızı yıkayın. Şu ağacın altında dinlenin. Madem kulunuza konuk geldiniz, bırakın size yiyecek bir şeyler getireyim. Biraz dinlendikten sonra yolunuza devam edersiniz.” Adamlar, “Peki, dediğin gibi olsun” dediler. İbrahim hemen çadıra, Sara’nın yanına gitti. Ona, “Hemen üç sea ince un al, yoğurup pide yap” dedi. Ardından sığırlara koştu. Körpe ve besili bir buzağı seçip uşağına verdi. Uşak buzağıyı hemen hazırladı. İbrahim hazırlanan buzağıyı yoğurt ve sütle birlikte götürüp konuklarının önüne koydu. Onlar yerken o da yanlarında, ağacın altında durdu. Konuklar, “Karin Sara nerede?” diye sordular. İbrahim, “Çadırda” diye yanıtladı. RAB, “Gelecek yıl bu zamanda kesinlikle yanına döneceğim” dedi, “O zaman karın Sara’nın bir oğlu olacak.” Sara RAB’bin arkasında, çadırın girişinde durmuş, dinliyordu. İbrahim’le Sara kocamışlardı, yaşları hayli ileriydi. Sara âdetten kesilmişti. İçin için gülererek, “Bu yaştan sonra bu sevinci tadabilir miyim?” diye düşündü, “Üstelik efendim de yaşlı.” RAB İbrahim’e sordu: “Sara niçin, ‘Bu yaştan sonra gerçekten çocuk sahibi mi olacağım?’ diyerek güldü? RAB için olanaksız bir şey var mı? Belirlenen vakitte, gelecek yıl bu zaman yanına döndüğümde Sara’nın bir oğlu olacak.” (Yar. 18:1-14)

Günümüzde Tanrı’nın İbrahime ve Sara’ya vaat ettiği çocuğun soyundan olanlar, İbrahim’in nasıl misafirperver olduğunu bilerek onu örnek alıyorlar. Yahudiler, dualarında konukseverlik konusunda İbrahim gibi olmak için dua ediyorlar. Bununla birlikte Yahudiler, Tanrı’nın onlar için nasıl yiyecek sağladığını da hatırlıyorlar. Sanki İbrahim’in soyundan olanlar Tanrı’nın misafirleriydi! İbrahim’in soyundan olanlar Mısır’da kölelik yaptılar ancak Tanrı onları kölelikten kurtardı. Tanrı’nın isteği onların Tanrı’yı tanımaları ve O’nu tanımalarıydı. Tanrı, peygamber Musa’dan

İbrahim'in torunlarını Tanrı'ya buluşacakları yere götürmesini istedi. Peki, orası neresiydi? Orası, hiçbir yiyeceğin olmadığı bir çöldü! Onlar hemen şikayet etmeye başladılar çünkü Tanrı'nın cömertliğini bilmiyorlardı! Eğer Tanrı bizi kendi çağırıyorsa, O bizim için gerekli olan yiyeceği de sağlayacaktır. Tevrat, Tanrı'nın cömertliği hakkında yazmaktadır:

“RAB Musa'ya, “Size gökten ekmek yağdıracağım” dedi, “Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sınavayacağım: Benim yasama göre yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı, göreceğim. Altıncı gün her gün topladıklarının iki katını toplayıp hazırlayacaklar.” (Çık. 16:4-5)

“Akşam bildircinlar geldi, ordugahı sardı. Sabah ordugahın çevresini çiy kaplamıştı. Çiy eriyince, toprakta, çölün yüzeyinde kırağıya benzer ince pulcuklar görüldü. Bunu görünce İsraililer birbirlerine, “Bu da ne?” diye sordular. Çünkü ne olduğunu anlayamamışlardı. Musa, “RAB'bin size yemek için verdiği ekmektir bu” dedi, “RAB'bin buyruğu şudur: ‘Herkes yiyeceği kadar toplansın. Çadırınızdaki her kişi için birer omer alın. İsraililer söyleneni yaptılar. Kimi çok, kimi az topladı. Omerle ölçtüklerinde, çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktu. Herkes yiyeceği kadar toplamıştı. (Çık. 16:13-18)

“Her sabah herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ısıtınca, yerde kalanlar eriyordu. Altıncı gün kişi başına iki omer, yani iki kat topladılar. Topluluğun önderleri gelip durumu Musa'ya bildirdiler. Musa, “RAB'bin buyruğu şudur” dedi, “Yarın dinlenme günü, RAB için kutsal Şabat Günü'dür. Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın. Artakalanı bir kenara koyun, sabaha kalsın. Musa'nın buyurduğu gibi artakalanı sabaha bıraktılar. Ne koktu, ne kurtlandı. Musa, “Artakalanı bugün yiyin” dedi, “Çünkü bugün RAB için Şabat Günü'dür. Bugün dışarda ekmek bulamayacaksınız. Altı gün ekmek toplayacaksınız, ama yedinci gün olan Şabat Günü ekmek bulunmayacak.” (Çık. 16:21-26)*

“Yedinci gün bazıları ekmek toplamak için dışarı çıktı, ama hiçbir şey bulamadılar. RAB Musa'ya, “Ne zamana dek buyruklarıma ve yasalarıma uymayı reddedeceksiniz?” dedi, Size Şabat Günü'nü verdim. Bunun için altıncı gün size iki günlük ekmek veriyorum. Yedinci gün herkes neredeyse orada kalsın, dışarı çıkmasın.” Böylece halk yedinci gün dinlendi. İsraililer o ekmeğe man adını verdiler. Kişniş tohumu gibi beyazımsı, tadı ballı yufka gibiydi.” (Çık. 16:27-36)

İbrahim'in soyundan gelenler kırk yıl boyunca Tanrı'nın konukseverliğini gördüler! O ekmek, Tanrı tarafından onlara sağlanmıştı. Onlar Tanrı'nın belirlemiş olduğu topraklara varıncaya dek o ekmeklerden yediler. Tanrı da tam da öyle olmamızı istiyor. İbrahim'in torunları gibi bizler de Tanrı'nın kendisini sevenlere vaat etmiş olduğu ülkeye giden insanlarız. Bu yolda ilerlerken, Tanrı bizi kendi özel ekmeğiyle – yaşam ekmeğiyle – büyütüp geliştirmek istiyor. O'nun vereceği yaşam ekmeğiyle ruhumuz ve ruhsal hayatımız güçlenecektir.

Bişkek'e doğru yol alırken, tüm bu şeyleri düşünüyordum. Yoldayken ara sıra arabayı kullanan adamla sohbet ediyordum. Arabayı kullanan adam da Dunganlılar'ın sıcak misafirperverliğini tatmış ve benim ziyaret amacımı ona anlatmam üzerine bilmişti. Kendisinden beni Bişkek'in yanında olan bir köye, daha önce Kırgız ailesinin konukseverliğini tatmış olduğum bir köye götürmesini rica ettim. Bu aile sıradan bir köyde, lüks olmayan bir evde yaşıyorlardı ve benim orada kalmayı tercih etmemin sebebi de sıcak arkadaşlık ve aile ortamıydı. Bir süre sonra artık kendimi misafir olarak değil, evin bir üyesi olarak görmeye başladım. Doğal olarak aile üyelerinin ev için bir şeyler yapması lazım ve bu nedenle de Bermet bana inek sağmayı öğretti!

Bununla birlikte, Kırgız halkının yaşadığı sıradan hayat hakkında daha fazla bilgi edinmek istiyordum. Çeşitli kültürleri öğrenmeyi sevdiğimden dolayı, bir kültürü en iyi birinci elden öğrenmenin olduğunu düşünüyorum. İnşaat ve tamir işlerinde iyi değilim; bu nedenle ailenin diğer üyelerinin ve akrabalarının evi genişletme işinde de yapabileceklerim çok kısıtlıydı. Fakat her şeye rağmen, elimden geldiğince yardım ettim. Böylece kültürlerinin bir yönünü de öğrenmiş oldum: birine herhangi bir konuda yardım edersen, o kişiden sana başka bir konuda yardım etmesini bekleyebilirsin. Bu tür yaşam biçimi, toplum-odaklı yaşam biçimi olarak, Batı Avrupa'dan farklıdır. Bununla birlikte, bence toplum-odaklı yaşam tarzı Tanrı'nın bizim için istediği yaşam tarzıdır.

Kuvaniçbek ve Bermet ve onların ailesi oldukça cömert ve sıcakkanlı bir ailedir. İlk başta, hangi inanca mensup olduklarını bilmiyordum. Ne var ki, daha sonra Bermet beni birçok insanın dua edip, Tanrı sözünü duyarak şifa buldukları stada götürmek istedi. Bermet'in Tanrı'yı ne kadar çok sevdiğini duyunca, o cömert davranışlarının, Tanrı'yı örnek alarak oluştuğunu anladım. Tanrı ne kadar da cömerttir? Tanrı'nın cömertliği konusunu Sincan'da Ali'yle konuşmuştum fakat, İsa Mesih'in hayatındaki

örneğe bakarak Tanrı'nın beklediğimizden çok cömert olduğunu anladım:

“Bundan sonra İsa, Celile Taberiye Gölü'nün karşı yakasına geçti. Arından büyük bir kalabalık gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptığı mucizeleri görmüşlerdi. İsa dağa çıkıp orada öğrencileriyle birlikte oturdu. Yahudiler'in Fısıh Bayramı yakındı.” İsa başını kaldırıp büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini görünce Filipus'a, «Bunları doyurmak için nereden ekmek alalım?» diye sordu. Bu sözü onu denemek için söyledi, aslında kendisi ne yapacağını biliyordu. Filipus O'na şu yanıtı verdi: “Her birinin bir lokma yiyebilmesi için iki yüz dinarlık ekmek bile yetmez.” Öğrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeşi Andreas, İsa'ya dedi ki, “Burada beş arpa ekmeğiyle iki balığı olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam için bunlar nedir ki?” İsa, “Halkı yere oturtun” dedi. Orası çayırıktı. Böylece halk yere oturdu. Yaklaşık beş bin erkek vardı. İsa ekmekleri aldı, şükrettikten sonra oturanlara dağıttı. Balıklardan da istedikleri kadar verdi. Herkes doyunca İsa öğrencilerine, “Artakalan parçaları toplayın, hiçbir şey ziyan olmasın” dedi. Onlar da topladılar. Yedikleri beş arpa ekmeğinden artakalan parçalarla on iki sepet doldurdular.”

Sonrasında insanlar acıktıkları için İsa Mesih'i aramaya başladılar çünkü istedikleri şey bedava yemektir. Ancak İsa Mesih onlara şöyle dedi:

“İsa şöyle yanıt verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, doğaüstü belirtiler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. Geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir.” Onlar da şunu sordular: “Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalıyız?” İsa, “Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir” diye yanıt verdi. Bunun üzerine, “Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir belirti gerçekleştireceksin? Ne yapacaksın?” dediler. “Atalarımız çölde man* yediler. Yazılmış olduğu gibi, ‘Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.’” İsa onlara dedi ki, “Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir.” Onlar da, “Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!” dediler. İsa, “Yaşam ekmeği Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz” dedi. “Ama ben size dedim ki, ‘Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.’ Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla kovmam. Çünkü*

kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. Beni gönderenin isteği, bana verdiklerinden hiçbirini yitirmemem, son gün hepsini diriltmemdir.” (Yuhanna 6:27-39)

Bu da şu anlama geliyor: Tanrı’nın konukseverliği sonsuzdur! Kırgızistan’da kırgız ve Dungan’lı aileler tarafından bana gösterilen konukseverlik ne kadar sıcak ve cömert olsa da, yine de sınırlıdır. Yolculuğuma devam ediyordum. Ancak her birimizin yolculuğu, Tanrı’yla karşılaşarak sona erer. Peki, sonra ne olacak?

Bu konuda ipucu – en azından bazı insanlar için – peygamber Yeşaya tarafından verilmiştir. Yeşaya peygamber, Tanrı’nın vereceği şöleniden bahsetmiştir. Şöyle demiştir:

“Her Şeye Egemen RAB bu dağda Bütün uluslara yağlı yemeklerin Ve dinlendirilmiş seçkin şarapların sunulduğu Zengin bir şölen verecek.”

İsa Mesih de şöyle demiştir:

“Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemenliği’nde İbrahim’le, İshak’la ve Yakup’la birlikte sofraya oturacaklar.”

İsa Mesih niçin birçoklarının “doğu ve batıdan” geleceğini söyledi? Bunu söylemesinin nedeni, İbrahim’in soyundan gelmeyen insanların, İsa Mesih’in Yahudi halkının arasında bile görmediği iman gösterecekleri içindir. Demek ki, Tanrı’ya imanını gerçek olan ve Tanrı’nın isteğini yerine getirmek isteyen kişi, Tanrı’nın şölenine katılacaktır.

İsa Mesih, kendisi misafir etmemiz konusunda bizi teşvik ediyor. Mesih şöyle demiştir:

“İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim; ben onunla, o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz.” (Vahiy 3:20)

İsa Mesih’e hayatlarımıza davet edersek, O’nun konukseverliğinin bizimkinden kat kat üstün olduğunu farkedeceğiz. İsa Mesih’i hayatlarına davet edenler, aynı zamanda O’nun sonsuzluklar boyunca vereceği şölene de davet edilmişlerdir.

Bölüm 5

Kırgızistan: Sünnet

Bişkek bölgesinde Kırgız arkadaşlarımla kalırken, akrabalarını ziyaret etmişken benim de onlarla Issık Göl kıyısında bulunan Çolpan-Ata'ya gelmemi rica ettiler. Geceleri baktığımda, gölü adeta pırlantalar gibi çevreleyen karla kaplı dağları görüyordum. Göklere baktığımda ise, hiçbir yerde görmediğim türden adeta değerli taşlarla süslenmiş bir gök gördüm. Bu bana Tanrı'nın İbrahim peygambere verdiği vaadi hatırlattı. Tanrı'nın vaadine göre İbrahim peygamberin soyu gökteki yıldızlar gibi olacaktı.

Ertesi gün, Benmet bana, “Bu akşam bir ziyafet var; bizimle gelmek ister misin? Arkadaşlarımızdan bazıları oğullarının sünnet oluşunu kutlayacaklar,” dedi.

Ziyafet salonuna vardıktan sonra, ziyafeti veren kişiyle ve onun oğluyla tanıştım. Genç Kırgız çocuk kutlama olduğu için çok güzel giyinmişti fakat yüzü gülmüyordu. Belki de hâlâ acı çekiyordu. Sünneti kutlamak üzere ikiyüz kişiden fazla misafir bir araya toplanmıştı. İnsanlar yiyip içiyor ve bazıları da dans ediyorlardı. Ziyafeti veren kişi ayağa kalkıp gelen herkese teşekkür etti. Bazı insanlar kısa konuşmalar yapıp, çocuğa ve ailesine sağlık dilediler. Ancak birçoğu ne sünnet, ne de sünnetin anlamı hakkında bahsetmedi.

Oturduğum masada, hemen yanımdaki adama dönüp bu şölenin ne anlama geldiğini sordum. O bana bunun çok eski bir gelenek olduğunu, ancak anlamını bilmediğini söyledi. Ben de diğer insanlara sormaya başladım. Bana üç farklı cevap aldım.

Bazılarına göre sunnet, “Erkeğin Kırgız olduğunun bir işaretidir.”

Başkalarına göre sünnet, “Erkek çocuğu Müslüman yapar.”

Diğerlerine göre de sünnet, “Sadece bir gelenektir. Anlamını bilmiyorum.”

Sorduğum hiçbir insanın sünnet geleneğinin nereden geldiğini bilmesi beni şaşırttı.

Aniden tamada'nın (düğünü yöneten adamın) mikrofonda: “Çin’den gelen arkadaşımıza birkaç söz söylemesi için fırsat vermek istiyoruz” dediğini duydum. Ben de bu nazif isteği geri çevirmedim ve ayağa kalkarak ne söyleyeceğimi düşünmeye başladım.

“Teşekkür ederim. Burada olmaktan mutluyum ve içten tebriklerimi aileye sunmak isterim” dedim. Duraksayıp ne söyleyeceğimi düşündüğümde tamada’ya dönüp, “Sanırım birçok insan sünnetin nereden geldiğini bilmiyor. Peki, benim bu geleneğin nereden geldiğini söylememi ister misiniz?”

Tamada, “Tabii ki, söyleyin” dedi.

“Sünnet geleneği, günümüzden 4,000 yıl önce Irak topraklarında yaşamış olan İbrahim peygamberden gelmektedir” dedim.

Tamada'nın, “Lütfen devam edin, bizi bu konuda daha fazla bilgilendirin,” demesi üzerine onlara anlatmaya başladım.

“Tanrı, İbrahim peygambere şöyle dedi, ‘RAB Avram’a, “Ülkeni, akrabalarını, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git” dedi,

“Seni büyük bir ulus yapacağım,

Seni kutsayacak, sana ün kazandıracacağım,

Bereket kaynağı olacaksın.

Seni kutsayanları kutsayacak,

Seni lanetleyeni lanetleyeceğim.

Yeryüzündeki bütün halklar Senin aracılığıyla kutsanacak.” (Yar.

12:1-3)

İbrahim peygamber bir süreliğine günümüzde Türkiye topraklarında yer alan Harran kentine yerleşti. Ancak daha sonra yetmiş beş yaşına gelip çatığında, günümüzdeki İsrail topraklarına taşındı. Tanrı İbrahim peygambere görünerek, “Bu toprakları senin soyundan olanlara vereceğim” demişti.

Bir düşünün! Tanrı, yetmiş beş yaşına gelmiş ve hiç çocuğu olmayan bir adamla konuşuyordu. Öyle bir adama Tanrı, “Seni büyük bir ulus yapacağım, bu toprakları senin soyuna vereceğim,” dedi! İbrahim, iman atası olarak bilinmektedir. O ve karısı, çocukları olmadığı halde Tanrı'nın bu vaadi nasıl yerine getireceğini muhakkak merak etmişlerdi.

Daha sonra İbrahim Tanrı'ya şu soruyu sorar:

“Avram, “Ey Egemen RAB, bana ne vereceksin?” dedi, “Çocuk sahibi olamadım. Evim Şamlı Eliezer'e kalacak. Bana çocuk vermediğin için evimdeki bir uşak mirasçım olacak.”

Tanrı ise ona şöyle cevap verdi: “O mirasçın olmayacak, öz çocuğun mirasçın olacak.” Sonra Avram'ı dışarı çıkararak, “Göklere bak” dedi, “Yıldızları sayabilir misin? İşte, soyun o kadar çok olacak.”

Tanrı, İbrahim'in peygamberin vaade güvenmesini istedi. Tevrat'a göre, “Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saydı.” Tanrı, kendisine en zor şartlarda bile güvenildiğinde, bundan hoşnut olur.

Hepimiz şüphe duyduğumuz dönemlerden geçebiliriz. Genellikle istediğimiz sonucu kendi insani çabamızla elde etmeye çalışırız. Daha sonra kendi insani yöntemimize mantık kılıfı uydurup, Tanrı'nın bu yöntemle kendi amacını gerçekleştireceğini düşünürüz. Hatta İbrahim peygamber de öyle düşündü. Tanrı'nın vaat verdiği günden on yıl geçmişti ve İbrahim ile eşi Saray'nin çocukları yoktu. Tam da o zaman İbrahim'in eşi onun nasıl çocuk sahibi olacağına dair bir fikir üretti. Tevrat'ta şöyle yazılmıştır:

“Karısı Saray Avram'a çocuk verememişti. Saray'ın Hacer adında Mısırlı bir cariyesi vardı. Saray Avram'a, “RAB çocuk sahibi olmamı engelledi” dedi, “Lütfen, cariyemle yat. Belki bu yoldan bir çocuk sahibi olabilirim.” Avram Saray'ın sözünü dinledi. Saray Mısırlı cariyesi Hacer'i kocası Avram'a karı olarak verdi. Bu olay Avram Kenan'da on yıl yaşadıktan sonra oldu. Avram Hacer'le yattı, Hacer hamile kaldı.”

Hacer bir oğul doğurdu ve İbrahim peygamber ona İsmail adını verdi.

Tanrı İbrahim'e başka kadından değil, kendi eşinden çocuğu olacağı vaadini vermişti. İbrahim'in bu yaptığı şey imana dayalı değildi. Tam tersine, İbrahim ve eşi bugün birçoklarımızın yapmaya çalıştığı şeyi; yani Tanrı'nın vaatlerine güvenmek yerine kendi insani güçlerine güvendiler. Kendi insani mantık ve arzularımıza göre hareket ettiğimizde, Tanrı'nın sesini duyamaz hale geliriz. Kutsal Yazılardan bildiğimiz üzere İbrahim peygamber, İsmail doğduktan on üç yıl geçmesine rağmen, Tanrı'dan bir vahiy almadı.

İbrahim peygamber doksan dokuz yaşına gelip çatığında, Tanrı onunla tekrar konuştu ve yıllar önce verdiği vaatlerin gerçekleşeceklerini söyledi; fakat vaatler İsmail tarafından gerçekleşmeyecekti. Tanrı'nın planına göre İbrahim'in eşi Saray hamile kalıp, Tanrı'nın vaat etmiş olduğu çocuğu

doğuracaktı.

Tanrı şöyle dedi:

“Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı’yım” dedi, “Benim yolumda yürü, kusursuz ol. Seninle yaptığım antlaşmayı sürdüreceğim, soyunu alabildiğine çoğaltacağım.”

“Seninle yaptığım antlaşma şudur” dedi, “Birçok ulusun babası olacaksın. Artık adın Avram değil, İbrahim olacak. Çünkü seni birçok ulusun babası yapacağım. Seni çok verimli kılacağım. Soyundan uluslar doğacak, krallar çıkacak. Antlaşmamı seninle ve soyunla kuşaklar boyunca, sonsuza dek sürdüreceğim. Senin, senden sonra da soyunun Tanrısı olacağım. Bir yabancı olarak yaşadığın toprakları, bütün Kenan ülkesini sonsuza dek mülkünüz olmak üzere sana ve soyuna vereceğim. Onların Tanrısı olacağım.”

Tanrı’nın bu sözleri söylediği dönemde ne İbrahim ne de İsmail sünnet olmuştu. Aslında Tanrı o zamana kadar sünnetten hiç bahsetmemişti. Şimdi ise Tanrı İbrahim’den, kendi insani çabasıyla kullanmaya – aslında yanlış kullanmaya – kalktığı vücudunun bir bölümünden küçük bir parça kesmesini buyurdu. Unutmayın, İshak İbrahim yüz, eşi ise doksan yaşındayken doğdu. Tanrı, onların sahip oldukları çocuğun kendi güçleriyle değil, Tanrı’nın armağanı olduğunu anlatmaya çalışmıştı. İbrahim’in Sara’dan doğan çocuğu Tanrı’nın lütfuyla doğdu ve bu olay sayesinde, Tanrı’nın kendi vaatlerine sadık kaldığına ve güvenilir olduğuna emin olabiliriz. Ancak İbrahim peygambere, bedeninde daha önce yanlış bir insanla, yanlış amaç için kullandığı parçanın küçük bir kısmının kesilmesi istendi. Tam da hayatının o alanı tam olarak Tanrı’ya itaat ve imana adanmıştı.

Bu olay aynı zamanda Tanrı’nın bizlere karşı olan tutumunu göstermektedir. En önemli olan şey bizim insani çabamız değil, Tanrı’nın lütfudur. Biz ne doğacağımız yeri, ne de öleceğimiz saati seçebiliriz. Bu dünyaya boş ellerler gelir ve yine boş ellerle öbür dünyaya gideriz. Birçok zaman kazandığımız şeyleri kendi çabamızla kazandığımızı düşünürüz ancak, sahip olduğumuz beceriler, yetenekler ve onları geliştirmemiz için karşımıza çıkan fırsatlar Tanrı’nın lütfundan başka bir şey değildir. Tanrı’nın Kutsal Kitabında şöyle yazılmıştır: “İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı’nın armağanıdır. Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir.”

Sünnet kavramı bize yalnızca İbrahim peygamberin hayatında değil, bizim hayatımızda da önemli bir role sahiptir. Biz de Tanrı’nın nezaketi-

ni ve merhametini hak etmeyiz ancak, hayatımızda sahip olduğumuz en önemli şeyler bizim kendi çabamızla kazandıklarımız değil, Tanrı'nın lütfuyla bize armağan edilenlerdir.

Tanrı, İbrahim peygambere şöyle dedi:

“Tanrı İbrahim’e, “Sen ve soyun kuşaklar boyu antlaşmama bağlı kalmalısınız” dedi, Seninle ve soyunla yaptığım antlaşmanın koşulu şudur: Aranızdaki erkeklerin hepsi sünnet edilecek. Sünnet olmalısınız. Sünnet aramızdaki antlaşmanın belirtisi olacak. Evinizde doğmuş ya da soyunuzdan olmayan bir yabancından satın alınmış köleler dahil sekiz günlük her erkek çocuk sünnet edilecek. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürecektir bu. Evinizde doğan ya da satın aldığınız her çocuk kesinlikle sünnet edilecek. Bedeninizdeki bu belirti sonsuza dek sürecektir antlaşmamın simgesi olacak. Sünnet edilmemiş her erkek halkının arasından atılacak, çünkü antlaşmamı bozmuş demektir.”

Tanrı, İbrahim’e ayrıca şunları da söyledi:

“Karın Saray’a gelince, ona artık Saray demeyeceksin” dedi, “Bundan böyle onun adı Sara olacak. Onu kutsayacak, ondan sana bir oğul vereceğim. Onu kutsayacağım, ulusların anası olacak. Halkların kraları onun soyundan çıkacak.”

İbrahim’in buna tepkisi ne oldu? Güldüğünü ve kendisine şöyle dediğini okuyoruz:

“Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi?” dedi, “Doksan yaşındaki Sara doğurabilir mi?” Sara’nın çocuk doğuracağına şükretmek yerine İbrahim şöyle dedi: “Keşke İsmail’i mirasçım kabul etseydin!”

Peki, Tanrı buna ne dedi? Tanrı şöyle karşılık verdi: *“Hayır. Ama karın Sara sana bir oğul doğuracak, adını İshak koyacaksın.”* Daha sonra Tanrı şöyle dedi: *“Onunla ve soyuyla antlaşmamı sonsuza dek sürdüreceğim. İsmail’e gelince, seni işittim. Onu kutsayacak, verimli kılacak, soyunu alabildiğine çoğaltacağım. On iki beyin babası olacak. Soyunu büyük bir ulus yapacağım. Ancak antlaşmamı gelecek yıl bu zaman Sara’nın doğuracağı oğlun İshak’la sürdüreceğim.”*

“İbrahim evindeki bütün erkekleri -oğlu İsmail’i, evinde doğanların, satın aldığı uşakların hepsini- Tanrı’nın kendisine buyurduğu gibi o gün sünnet ettirdi. İbrahim sünnet olduğunda doksan dokuz yaşındaydı. Oğlu İsmail on üç yaşında sünnet oldu. İbrahim, oğlu İsmail’le aynı gün sünnet edildi. İbrahim’in evindeki bütün erkekler -evinde doğanlar ve

yabancıardan satın alınanlar- onunla birlikte sünnet oldu.”

İşte sünnet geleneğinin kökeni buradan gelmektedir. Sünnet, İbrahim peygamber ve çocuklarına, Tanrı’nın onların soyundan gelenlerle ve Tanrı’nın halkıyla yapacağı antlaşmanın simgesi olarak verilmiştir. Sünnet, Tanrı ile İbrahim peygamber arasındaki özel antlaşmanın simgesiydi.

Hem on üç yaşındaki İsmail, hem de Sara’nın yeri doğmuş olan çocuğu İshak sünnet oldular. İsmail aracılığıyla bu gelenek Araplar’a geçti. Aynı şekilde İshak aracılığıyla da bu gelenek Yahudiler’e geçti. İbrahim peygamberin torunları olduklarından dolayı, hem Araplar hem de Yahudiler sünnet olurlar. Yüzyıllar boyunca Araplar bu geleneği Kafkasya ve Orta Asya’da Türki ve diğer Arap olmayan halklara tanıttılar.

Bu nedenledir ki, Yahudiler ve Müslümanlar çocuklarını sünnet ettiriyorlar. Yani biz sünnetin birini Müslüman yaptığını söyleyemeyiz. Aslında sünnet konusunda Kuran’da hiçbir şey yazmaz ve bu gelenek hakkında hiçbir bilgi verilmez.

Aynı şekilde, sünnetin birini Kırgız, Özbek, Karakalpak, Talış, Lak, Avar, Çeçen veya herhangi başka bir millete ait yaptığını söyleyemeyiz. Bir halkın tüm erkekleri sünnet olsa bile, sünnet olmak kişiyi o millete veya etnik kökene dahil etmez.

Peki, günümüzde insanlar için sünnetin önemi nedir? İnsanlar niye sünnet olmaya devam ediyorlar?

Yeremya peygamber 2500 yıl önce, yani İsa Mesih doğmadan 600 yıl önce sünnet hakkında konuşmuştur. O, Orta Doğu’da yaşayan ve sünneti uygulayan çeşitli etnik grupların bir listesini yapmıştır. Yeremya peygamber, ‘yalnızca bedence sünnet olanların’ Tanrı tarafından cezalandıracaklarını söyledi çünkü ‘tüm uluslar yüreklerinde’ sünnetsizdirler.

Peygamber, kişinin yüreği sünnet edilmedikçe, fizksel sünnetin boş olduğunu söylüyor.

Peki öyleyse Yeremya peygamber yüreklerin sünnet edilmesi gerektiğini söylerken ne demek istedi? Hayatımızın birçok yönünde işlerimizi Tanrı’nın tasarlamış olduğu gibi değil de, kendi güç ve çabamızla halletmeye çalıştık. Durum böyle olduğuna göre, hayatlarımızın o alanlarını da Tanrı’ya teslim etmemiz gerekiyor. Sünnet edildiğinde derinin kesilmesi gibi, tam olarak Tanrı’ya teslim edilmeyen alanlarımızın da kesilip atılması gerekmektedir. Yaşamlarımızdaki bu ‘ameliyatı’ Tanrı yapabilir. Günahlı doğamızın gücünü kesip atarak yüreklerimizi ‘sünnet’ edebilecek

olan yalnızca Tanrı'dır.

İbrahim'in, "İbrahim daha sünnetsizken imanla aklandığının kanıtı olarak sünnet işaretini aldı. Öyle ki, sünnetsiz oldukları halde iman edenlerin hepsinin babası olsun, böylece onlar da aklanmış sayılsın. Böylelikle atamız İbrahim, yalnız sünnetli olmakla kalmayan, ama kendisi sünnetsizken sahip olduğu imanın izinden yürüyen sünnetlilerin de babası oldu." (Rom. 4:11-12)

Bu nedenle şöyle de yazılmıştır:

"Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmektir."

"Sünnetli olup olmamanın önemi yoktur, önemli olan yeni yaratılıştır."

Peki, nasıl yeni yaratılış oluruz? Bu da Tanrı'nın işidir – aynen Tanrı'nın İbrahim ve eşi Sara'ya İshak'ı verdiği gibi. Günahı ruhumuzdan alan Tanrı'nın 'ameliyatına' boyun eğecek olursak, ister erkek ister kadın olalım "yeni yaratılış" oluruz. Tanrı'dan yüreklerinizi sünnet etmesini isteyebilirsiniz. Eğer bunu yapmak isterseniz, kendi dilinizde şu duayı edebilirsiniz:

"Kutsal Tanrı, seni dinlemek ve her şeyin istediğin gibi olmasını istiyorum. Lütfen seni dinlemediğim ve kendi yolumdan gittiğim için beni affet. Hayatımın tümünü sana veriyorum. Lütfen içimdeki kirli, bencil ve sana layık olmayan şeyleri kes at. Yüreğimi sünnet etmeni istiyorum. Bunu yalnızca sen yapabilirsin. Lütfen beni yeni yaratılış yap. Beni içten arındırman için lütfen Kutsal Ruh'u gönder. Amin."

Daha sonra oturdum ve insanlarla sohbet etmeye devam ettim. Şölenin sonunda tamada tekrar mikrofonu alarak gelen herkese teşekkür etti ve şunu söyledi: "Uzak topraklardan gelip bize sünnetin anlamını anlatan misafirimize özellikle teşekkür etmek istiyoruz."

Bölüm 6

Tacikistan: Korku mu, Sevgi mi?

Arabayı Hucend’e doğru süren Camşit bana “Bu bölgelere gitmekten korkmuyor musun?” diye sordu. Arabanın yakıtı az kaldığı için gaz doldurmak üzere durduk. İlk önce benzin yerine gaz kullanıyorduk. Camşit, otuz yaşlarında seyrek saçlı bir doktordu. Saçı seyrekli ancak simsiyah sakalı vardı. Yolda bekleyen beni arabayla almıştı ve onunla çeşitli konular üzerine sohbet ediyorduk.

“Evet, tehlike olduğunu ve hatta bazen ne yapacağımı bilmiyorum” diye karşılık verdim. “Ancak beni koruyan Tanrı olduğunu bildiğim için korkmuyorum. Bu her şeyin kolay olacağı anlamına gelmiyor, ancak Tanrı’nın meleklerinin beni koruyacaklarına inanıyorum.”

“Peki ya korumasalar?”

“Bazen Tanrı bizim sıkıntılardan geçmemize izin verir” dedim. “Aslında buna izin vermesinin amacı da bizi arındırmaktır; Tanrı’nın istediği gibi insanlar olmamızı sağlamaktır. Sonuçta hepimiz öleceğiz, o yüzden sonsuzluk için hazırlanmalıyız. Eğer Tanrı benim biraz daha fazla yaşamama izin veriyorsa, O’nun benim için bu dünyadaki amaçlarına da güvenmeliyim.”

“Bence yolculukta olduğun için Tanrı’nın seni koruyacağını düşünüyorsun.”

“Bazen çok kötü şeyler, yolculukta olanların da başına gelir.”

“Evet – yolda kalabilirler – aynen bugün senin kaldığın gibi!”

“Aynen öyle! ‘Tacikistan’ın denizi’ adını verdiğiniz barajdan sen olmadan geçemezdim! Aynı şekilde hepimizin de bu hayat yolculuğunda bize yardımcı olacak birine ihtiyacımız vardır.”

“Fakat yalnızsın. Yani bu da yapman gerekeni yapmadığını gösteri-

yor!”

“Evet, öyle görülebilir. Fakat aslında yanımda her an olan bir arkadaşım olduğuna inanıyorum. Hatta o arkadaşımın seni yardım için bana gönderdiğine inanıyorum.”

“Nasıl yani?”

“Yani hayat yolculuğumuz boyunca yanımızda olan biri olursa, hayatımızın daha da kolaylaşacağını söylüyorum. Bu vaadi İsa Mesih kendisini seven herkese vermiştir. O, kendisini izleyenlere, “İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim.”

“İsa Mesih nasıl seninle olabilir? O şu an Tanrı’yla birliktedir!”

“Bu da doğru. Ancak ölümü ve dirilişinden önce kendisiyle birlikte olanlara şunları söyledi: ‘Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O’nu size gönderirim.’ Benimle hayat yolunda olan da işte o Yardımcı’dır.”

“Sözünü ettiğin Yardımcı da kim?”

“İsa Mesih o Yardımcı’yı şöyle tarif eder:

‘Beni seviyorsanız, buyruklarımı yerine getirirsiniz. Ben de Baba’dan dileyeceğim. O sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size başka bir Yardımcı, Gerçeğin Ruhu’nu verecek. Dünya O’nu kabul edemez. Çünkü O’nu ne görür, ne de tanır. Siz O’nu tanıyorsunuz. Çünkü O aranızda yaşıyor ve içinde olacaktır. Sizi öksüz bırakmayacağım, size geri döneceğim.’

“Madem İsa Mesih ‘Size geri döneceğim’ diyor, o halde ne diye Yardımcı’nın yani Kutsal Ruh’un geleceğini söylüyor?”

“Kutsal Ruh, Kutsal Kitap’ta ‘İsa’nın Ruhu’ olarak da bilinir. Bu nedendir ki, O bizlerin değişmesini ve Tanrı’nın istediği gibi insanlar olmamızı istiyor. Aynı zamanda Kutsal Ruh, Tanrı’nın öğretişini hayat yolculuğunda kaybolmamamız için bize getirmektedir. İsa Mesih şöyle demiştir: ‘Ama Baba’nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak.’

“Ancak hâlâ yolda kalmanıza izin verecek, değil mi?”

“Sen gelinceye dek, evet! Beni buraya getirdiğin için teşekkür ederim!”

“Biz Tacik’ler misafirlerin Tanrı’dan geldiğini söyleriz. Ben de bu yüzden bizim eve gelmen için Tanrı’nın seni yolda bıraktığını düşünüyorum! Seni ailemle tanıştırmak isterim.”

Arabayı büyük çelik bir kapının önünde durdurdu. Merkez avlunun çevresinde binalar vardı. Ayakkabılarımızı çıkararak içeri girdik. Sıcak havadan sonra içerisinin serin ve güneşsiz olması beni mutlu etti. Kır-gısıztan seyahatinden sonra biraz rahatlayıp dinlenme fırsatı bulduğum için mutluydum. Bişkek'ten Duşanbe'ye kadar uçsam da, Hucend yolu oldukça yorucuydu. (Evet, yolculuk sırasında uçak da kullandım. Eskiden insanlar eşek veya at da kullanırlardı!).

Camşit eşini tanıtarak, “Bu benim eşim Zarina” dedi. Onu saygıyla selamladım ve sonrasında Zarina diğer odaya geçti.

Odanın tam ortasında beşiğin içindeki bebeği işaret ederek, “Peki, bu kim?” diye sordum.

“O üç ay önce doğdu.”

“Adı ne peki?”

“Munira.”

Camşit gururla uyuyan kızına baktı. Bebeğin ne kadar güzel olduğunu veya güzel bir şey söylemekten çekindim çünkü Orta Asya insanının nazardan korktuklarını biliyorum.

Camşit düşüncelerimi okurcasına, “Bak! Senin Kutsal Ruh'un olduğu gibi, bizim bebeğimizin de ruhsal arkadaşı var!”

İşaret ettiği yere bakınca, bebeğin giysisine takılmış nazar boncuğunu gördüm.

“Bu bizim bebeğimizi cinlerden ve ona zarar vermek isteyen kötü ruh-lardan koruyor.”

“Yani nazardan korkuyor musun?” diye sordum.

“Nazardan herkes korkar. Ancak nazar olmadığında bile nazar boncu-ğu takmak, olası tehlikeye karşı gereklidir.”

“Nazar boncuğunun niçin yardım edeceğini düşünüyorsun?” diye sor-dum. Kuran'ın nazar hakkında ne yazdığını biliyor musun?”

Camşit duraksadı, düşündü ve “Kur'an mı?” dedi. “Üzgünüm ama Ku-ran'ın nazar hakkında ne dediğini bilmiyorum. Ne diyor?”

“Hiçbir şey!” dedim. “Kuran'ı okursan, nazar hakkında veya herhangi bir nazar boncuğu hakkında hiçbir şey bulamazsın.”

“Gerçekten mi? Ancak muhakkak bir şey söylemesi lazım; yoksa ço-cuklarımıza neden nazar boncuğu takıp onları kötü ruhlara karşı koruya-lım ki?”

“Çünkü inandığınız aslında İslam öncesinde bile inanılan kültürel bir inançtır. Yani İslami bir öğretiş değildir.”

Camşit biraz düşündü ve şöyle dedi: “Daha önce hiç böyle düşünemmişim ancak muhtemelen haklısın çünkü biz kömürün üstüne tohum attığımızda ve dumanı çocuğun kafasının üstünde onu kötü ruhlardan korumak üzere donduğunda, dualarımızın Allah’a değil de, kendisi Müslüman bile olmayıp Zerdüşť olan, ölmüş kral Nakşibend’e okunur. Nakşibend, İslam öncesinde yaşamıştı!

Tacik dilinde şöyle okuruz:

“‘*Aspand balla band
Ba haq shah-e-naqshband
Chashm-e-aaish chashm-e-khaysh
Chashm-e-adam-e bad andaysh
Besuzad dar atash-e-taiz*’.”

“Rusça anlamı ne?” diye sordum.

“Şu şekilde çevirmeye çalışayım:

‘Bu aspand, nazarı siler.

Kral Nakşibend’in bereketi

Hiçliğin gözü, akrabaların gözü

Arkadaşların gözü, düşmanların gözü

Kötü olan her göz yanan ateşte yanacaktır.”

“Nazardan korktuğunda, aslında korktuğun şey, kıskanan birinin çocuğunun üzerine getirdiğini düşündüğün lanettir. Lanetin gücü nereden gelir? Tanrı’dan mı, yoksa kötü ruhlardan mı?”

“Şeytan’dan veya cinlerden, yani kötü ruhlardan.”

“Evet, doğru. Ancak bu biraz da senin korkunla ilgilidir.”

“Nasıl yani?”

“Sen iyi bir babasın. Eminim eşin Zarina da bebeğini seven, onu yediren, giysilerini değiştiren, şefkatini gösteren, oynayan ve bir annenin yapması gereken her şeyi yapan iyi bir annedir. Her ikiniz de bebeğinizin sağlıklı büyümesini ve güçlenmesini istiyorsunuz. Yüreğinizin derinliklerinde de onun dürüst, sadık, insanların saygı duyduğu insan olmasını istiyorsunuz.”

“Evet doğru. Kızımız için bunların hepsini istiyoruz.”

“Ancak ona kötü bir şey olduğunda – beni bugün yolda bulduğun gibi – ne olur? Mahsur kalmıştım ve çaresizdim. Sen kendin bile bana Tanrı’nın beni koruduna nasıl inanabildiğimi sordun!”

“Bunun küçük Munira’yla ve nazar boncuğuyla ne ilgisi var?”

“Sen bir babasın ve kızının ihtiyaçlarını karşılıyorsun ancak, onun büyüdüğü zorluklar ve sıkıntılarla karşılaşacağını biliyorsun. Tanrı’nın bizler için aynı şeyler hissettiğini düşünmüyor musun? Sen Munira’yı sevdiğin gibi, Tanrı da bizi seviyor. Ancak eğer hayatta zorluklar ve sıkıntılardan geçmezse, olgun olamayacaktır. Tanrı da bizim büyümemizi istiyor.”

“Ancak bizlerin ailemiz için kaygılanmamız normaldir. Onları korumak ve ihtiyaçlarını karşılamak için elimizden geleni yapmalıyız.”

“Evet, onları düşünmemiz doğru bir şeydir ancak bazen onlar için duyduğumuz endişe ve korku, Tanrı’nın gerçek ve mantıklı yolundan uzaklaşmamıza neden olabilir.”

“Bu nasıl olur? Korkularımız her şeyi bilen Tanrı’dan bizi nasıl uzaklaştırabilir?”

“Yüce peygamber olan Eyüp’ü duydun mu hiç?”

“İsmini duydum ama hakkında hiçbir şey bilmiyorum.”

“Bu peygamber bile başına gelen durumdan korkmuştu.

Şöyle demişti:

“Korktuğum, Çekindiğim başıma geldi.”

Camşit, “Peki Eyüp peygamber neyden korkuyordu?” diye sordu.

“O, çocukları için korkuyordu. Kutsal Kitap’ta, başına kötü şeyler gelmeden önce Eyüp’ün çocuklarını çok düşündüğünü okuyoruz: “Oğulları sırayla evlerinde şölen verir, birlikte yiyip içmek için üç kızkardeşlerini de çağırırlardı. Bu şölen dönemi bitince Eyüp onları çağırıp kutsardı. Sabah erkenden kalkar, “Çocuklarım günah işlemiş, içlerinden Tanrı’ya sövmüş olabilirler” diyerek her biri için yakmalık sunu* sunardı. Eyüp hep böyle yapardı.” (Eyüp 1:4-5).

“Fakat kötü şeylerin olduğunu söyledin. Tanrı’nın, Eyüp’e en çok korktuğu şey konusunda sıkıntı çektiğini mi söylüyorsun?”

“Kutsal Kitap’ta, bunu yapanın Şeytan olduğunu okuyoruz. Şeytan Eyüp peygambere saldırdı ve hayatındaki olumsuzluklara neden oldu. Şeytan, zayıf olduğumuz noktalarda bizlere saldırmaya çalışır. Şeytan’ın

neden Eyüp’e bu şekilde saldırdığını düşünüyorsun?”

“En zayıf alanlarda saldırdığını söyledin. Ancak kötü şeyler olmaması için bir sunu yakmıştı. Bence kurban sunmak, nazar boncuğundan çok daha büyük bir şeydir. Şimdi sen, bunca kurbanın kötülük gelmesini engellemediğini mi söylüyorsun?”

“Aynen öyle.”

Camşit, “Peki neden?” diye sordu. “Tanrı neden kötülükleri durduruyor?”

“Acaba Eyüp peygamber Tanrı’nın sevecen doğasına odaklanmak yerine kendi oğullarına odaklılığından dolayı olabilir mi? Eyüp kötü olaylardan ve Tanrı’dan da korkuyordu ancak muhtemelen Eyüp’ün kendi korkusu Tanrı’yı daha iyi tanımasına engel oldu. Eyüp’ün hikayesinde Kutsal Kitap’ta şunlar yazılıdır:

“Senin her şeyi yapabileceğini biliyorum,

Hiçbir amacına engel olunmaz.

Tasarımı bilgisizce karartan bu adam kim?

Diye sordun. Kuşkusuz anlamadığım şeyleri konuştum,

Beni aşan, bilmediğim şaşılası işleri.

“Dinle de konuşayım dedin, ‘Ben sorayım, sen anlat.

Kulaktan duymaydı bildiklerim senin hakkında, Şimdiyse gözlerimle gördüm seni.

Bu yüzden kendimi hor görüyor, Toz ve kül içinde tövbe ediyorum.”

“Yani hayattaki en önemli şey Tanrı’yı tanımak olduğunu mu söylüyorsun?”

“Doğru! Eyüp Tanrı hakkında biliyordu fakat bu yalnızca ‘kafada olan bilgiydi’ ve Tanrı’yla kişisel bir deneyim yaşamamıştı. Tanrı kendisini Eyüp’e daha fazla gösterdiğinde, Eyüp Tanrı kavramını yanlış kavramış olduğunu anladı.”

“Demek ki, bizim nazar boncuklarına güvendiğimiz gibi o da kurbanlara güveniyordu, öyle mi?”

“Eyüp Tanrı’dan korkuyordu ve çocuklarını kaybetmekten korkuyordu ve bu nedenle dinin gereklerini yapıyordu; fakat onu buna iten şey korkuydu. Ancak yaşadığı acı deneyimler sayesinde Tanrı’yı tanımanın çok daha önemli olduğunu anlamış oldu.”

“Yani Eyüp gibi bizim de dindar ama aynı zamanda Tanrı’yı tanımaktan uzak olabileceğimizi mi söylüyorsun? Yüce peygamber de böyle olabilir mi?”

“Asıl sorulması gereken soru şudur: ‘Dini uygulamalarını motive eden şey nedir?’ Korku mudur? Aslında motive eden ve korkudan daha büyük olan bir şey vardır. Tanrı’yı daha iyi tanırsak, bizi teşvik eden şeyler de değişecektir çünkü Tanrı’nın aynen iyi bir ebeveyn gibi bizimle ilgilendiğini anlayacağız.”

“İyi bir baba olmaya çalışıyorum; ama aynı zamanda korkuyorum.”

“Çocuğunun senden korkarak büyümesini ister misin?”

“Hayır. Beni sevip güvenmesini isterim.”

“Tanrı da bizimle aynı ilişkiyi istiyor! İsa Mesih, bizlere Tanrı’nın bizleri sevdiğini ve çocuklarına güzel hediyeler veren bir baba gibi olduğunu söylemişti. İsa Mesih şöyle demişti:

“Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyip ne içeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de yiyecekten daha önemli değil mi? Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık uzatabilir? Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı’nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar? Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. Siz öncelikle O’nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir. O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.” (Matta 6:25-34).

“Tanrı’nın bizi sevdiğini söylüyorsun. O halde... Tanrı her yerdeyse ve her şeyi biliyorsa, korkacak hiçbir şeyimiz yok demektir!”

“Kesinlikle! Madem Tanrı’nın ta kendisi bizimle ilgileniyorsa, herhangi bir dini ritüele güvenmemiz doğru olmaz. Hatta Eyüp peygamberin

sunduğu gibi kurbanlara bile güvenmemiz gerek. Yani Tanrı'nın ta kendisi o çocuğu koruyorsa, artık çocuğa nazar boncuğu takmaya gerek yoktur. Çünkü taktığımız takdirde, o nazar boncuğunu tanrılaştırmış oluruz. Aslında o nazar boncuğu Tanrı'yı öfkelenendirir çünkü yaşayan diri Tanrı'ya güvenmek yerine o nazar boncuğuna güvenmiş oluruz.”

“Demek ki, biz öyle bir şey yaptığımızda Tanrı bizim acı çekmemize izin verir. Öyle ki, güvenmemiz gereken kişiyi (Tanrı'yı) bulalım, değil mi? Yani, nazar boncuğu yardım edeceğine, her şeyi daha da kötü hale getiriyor!”

“Önemli olan bir simgeye değil, kişisel olan gerçek Tanrı'ya güvenmektir.”

“Yolda gelirken sözünü ettiğin Yardımcı, Tanrı'nın Ruhu bu mudur? Ruh'un her an seninle birlikte olduğunu söylemiştin.”

“İsa Mesih'in her an bizlerle olacağına dair söz verdiğini söylemiştim. Fakat Tanrı'nın Kutsal Ruhu'nu, O'nu hoşnut etmeyen şeyler yapmadığımızda kederlendiririz.”

“Çocuklar, yapmamaları gereken şeyleri yaparak ebeveynlerini kederlendirebilirler – ancak biz her şeye rağmen onları sevmeye devam ederiz.”

“Biz Tanrı'nın çocukları gibiyiz. Ancak çocuk anne-babasına saygı duymalıdır. Anne-baba çocuğunu sevse de, o ilişkide korkunun de yeri muhakkak olmalıdır. Genç çocuğun doğruyu ve yanlış öğrendiği evrede, anne-babasını hayal kırıklığına uğratmaktan ve cezalandırılmaktan korkması gerekir. Korku sayesinde çocuk doğruyu yapıp, kötülükten uzak durmayı öğrenir. Tanrı'yla olan ilişkimiz de aynen öyledir. Zebur'da Davut peygamber şöyle demiştir:

“Bilgeliğin temeli RAB korkusudur;

O'nun kurallarını yerine getiren herkes Sağduyu sahibi olur.”

Davut peygamberin oğlu Süleyman peygamber de şöyle demiştir:

“RAB korkusudur bilgeliğin temeli.

Akıl Kutsal Olan'ı tanımaktır.”

Süleyman peygamber başka bir yerde de şöyle demiştir:

“RAB korkusudur bilginin temeli.

Ahmaklarsa bilgeliği ve terbiyeyi küçümser.”

Bu nedenle, neyden korktuğumuza dikkat etmeliyiz. Tanrı'ya karşı duyduğumuz kutsal saygı, bir çocuğun anne-babasını üzen bir şey yap-

maktan korktuğu saygı gibidir. Doğru şekilde korkmak işte budur.”

“Kork ya da sev! Demek ki, sağlıklı korku vardır ancak bunun olması için Tanrı’nın sevgisini doğru şekilde anlamamız gereklidir. Bunu kastetmiştin, değil mi?”

“Evet. Tanrı insan ırkını ilk yarattığında neler olduğunu biliyor musun?”

“İlk insan olarak Adem’i yarattığını biliyorum ama neler olduğunu hatırlamıyorum.”

“Tanrı Adem ile Havva’yı, tek bir ağaç dışında her ağaçtan yiyecekleri Aden bahçesine koydu. O ağaç da yasak ağaç olan, ‘iyilikle kötülüğü bilme’ ağacıydı. O meyveyi yemeden önce, Adem ve Havva yalnızca iyiliği biliyorlardı. Ancak, Tanrı’ya itaatsizlik etmeyi seçtikleri gün gelip çattı. Tanrı’ya itaatsizlik edip yasak olan meyveyi yedikten sonra kötülük yapmanın da ne olduğunu anlamış oldular. Çocukların anne-babalarından kaçıp saklandığı gibi, Adem ve Havva da Tanrı’dan saklanmaya karar verdiler. Yasak meyveyi yemeden önce, Tanrı’yla yakın, kişisel bir ilişkileri vardı çünkü Tanrı’nın koymuş olduğu sınırlara saygı duyuyorlardı. Onların duyduğu korku, Tanrı’ya duymuş oldukları doğru bir korkuydu. O korku, bilgeliğin temeliydi. Fakat itaatsizlik ettiği günah işlediklerinde ise, Tanrı’nın cezalandırmasından korktular, çünkü yanlış yaptıklarının farkındaydılar.”

“Peki niçin günah işlediler? Tanrı’ya iyi bir ilişkiye sahip olmak istemiyorlar mıydı?”

“Adem ve Havva, Şeytan’a uydular. Ancak Tanrı onları sevmeye devam ediyordu.”

“Şeytan Adem ve Havva’yı saptırdı ve aynı zamanda Eyüp peygambere de saldırmak istedi! Eğer Şeytan her an bize saldırmak istiyorsa veya bize karşı gelmeleri için cinleri gönderiyorsa, o zaman kesinlikle nazardan korunmamız lazım! İşte bu yüzden nazar boncuğu takıyorum!”

“Ancak Adem ve Havva’nın hikayesini dinlemelisin! Hikayede müjde vardır! Tanrı onları cezalandırırken, bir gün onlar için Şeytan’ın gücünü yenecek bir Kurtarıcı göndereceğini vaat eder. Aden bahçesinde Tanrı Şeytan’a şunları söyler:

‘Seninle kadını,
onun soyuyla senin soyunu
Birbirinize düşman edeceğim.

Onun soyu senin başını ezecek,
Sen onun topuğuna saldıracaksın.'

"Bu vaat, Şeytan'ın gücünü kıran İsa Mesih'te yerine geldi. Şeytan İsa Mesih'e saldırdı ve günahlı insanların çarmıha germesiyle O'nu öldürmeye çalıştı. Ancak İsa Mesih günahsızdı ve ölümü aracılığıyla kendisinin değil, bizim hak ettiğimiz cezayı kendi üzerine aldı. Tanrı İsa Mesih'i diriltti ve yücelik ve onur tacını verdi. Böylece İsa Mesih, Şeytan'ın başını ezmiş oldu. İsa Mesih'e ait olursak, biz de Şeytan üzerinde zafer kazanabiliriz. Bu nedenle, eğer İsa Mesih'e aitsek, karanlığın güçlerinden korkmayız. Nazardan korkmamıza gerek yoktur. Muskalar ve nazar boncuklarının hiçbir anlamı yoktur çünkü cinler ve kötü ruhlar üzerinde tek yetki sahibi Tanrı'nın kendisidir. İsa Mesih karanlığın gülerini yenmiştir ve bu yüzden karanlık güçlerden korunmak istiyorsak, İsa Mesih'in adını çağırmamız gerekiyor. İsa Mesih, kendisine ait olanlara, cinleri kovabilme yetkisi vermiştir. Bu yetki İsa Mesih'i tanıyan ve izleyen ve Kutsal Ruh'la dolmuş olan herkese verilmiştir."

Camşit yüksek sesle "İsa Mesih'in kötü ruhları kovma yetkisi vardır!" dedi. "O aynı zamanda nazarın lanetini kırabilir mi? Ben o gücün bende ve çocuklarımda da olmasını istiyorum!"

"İsa Mesih'e ait olursak, bizi Tanrı'nın sevgisinden hiçbir şey ayırmaz. İncil'de şöyle yazılmıştır: *'Eminim ki, ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey bizi Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden ayırmaya yetecektir.'* (Rom. 8:38-39).

İncil'de ayrıca şunlar da yazılmıştır: 'Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasılsa, biz de bu dünyada öyleyiz. Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir. Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır."

Camşit, "Çoğu zaman korktuğumu biliyorum" dedi. "Ancak eğer Tanrı'nın mükemmel sevgisi korkuyu silip atıyorsa, ben de o sevgiyi istiyorum! Eğer Tanrı'nın mükemmel sevgisi korkuyu silip atıyorsa, o halde korkularım Tanrı'ya gerçekten güvenmediğimi gösteriyor. Eyüp peygamber gibi olduğumu düşünüyorum: Tanrı'yı kişisel olarak tanımadan kendi dini ritüellerime güvendim. Tanrı'nın sevgi doğasına güvenmek yerine, Nazar boncuğu gibi dini sembollere güvendim."

“Sembollere güvenmek yerine Tanrı’nın kendisine güvenmek ister misin?” Eğer Tanrı’ya güvenmek istiyorsan, yapman gereken tek şey bu isteğini Tanrı’ya iletmek. Böylece Tanrı senin tutumlarını ve motive eden şeyleri değiştirecektir.”

Camşit aniden diz çöktü ve daha önce hiç konuşmadığı gibi Tanrı’yla konuştu. Yüreğinden akan sözler ona öğretilmedi; yüreğinin derinliklerinden geliyordu. “Rab Tanrı, sevgi yerine korkuyla hareket ettiğimi itiraf ediyorum” dedi. “Korkularımdan dolayı dini gerekleri yerine getiriyor ve iyilikler yaparken, bunları doğru tutumla yapmıyordum. Korkuyla değil, sevgiyle yapmak istiyorum. Yanlış tutumlarımı benden al ve beni bağışla. Sevgini bana daha iyi bir şekilde açıkla ki, seni daha iyi tanıyayım. Sevgi dolu yüreğini bana açıkla. İnsanlara duyduğun sevgi, bir anne-babanın çocuklarına duyduğu sevgi gibidir. Beni sevdiğini ve benimle ilgilendiğini biliyorum ve korkuyu silip atan senin Baba sevgini tatmak istiyorum. Seni doğru yolla tanımama yardım et.”

Bölüm 7

Tacikistan: Zararla Yaşamak

Camşit, “Eyüp peygamberin sıkıntılar çektiğini söylemiştin, ama ailemizin çektiği kadar sıkıntı çektiğini sanmıyorum” dedi. Ben onun evindeydim ve o konuşmayı devam ettirmek istiyordu.

“Ailen nasıl sıkıntı çekti?” diye sordum.

“Küçük kardeşim iç savaşta öldürüldü. Bu onun suçu değildi; o yalnızca arkadaşlarını ziyaret etmeye gitmişti ve bombanın patlaması sonucu öldü. Olaydan üç yıl sonra iki genç oğlumla birlikte Pamirs’teydim. Aniden büyük bir gürültü duyduk – toprak kayması olmuştu. “Kaçın!” diye bağırdım ancak ikisinin de başına dağlardan düşen taşlar çarptı. Elimden geleni yaptım, ancak ikisi de öldüler.”

Camşit oğullarının ölümünü anlatırken göz yaşlarına hakim olamadı. Ne diyeceğimi bilemedim; yalnızca elimi omzuna koydum. O anda ben de duygulandım ve gözlerim doldu.

Birkaç dakika geçti. Camşit gözlerini aniden kaldırdı ve “Tanrı bu şeylerin olmasına niye izin veriyor? Bizi cezalandırıyor mu?” dedi.

“Gerçekten, tüm soruların cevaplarını bilmiyorum” diye cevap verdim. “Bazen Tanrı bir şeylere izin verir ancak, bazen de Şeytan’ın yıkıp yok etmek için çalıştığını görebiliyoruz. Senin durumunda hangisinin doğru olduğu konusunda emin değilim.”

Camşit mırıldanarak, “Bir ara Tanrı’nın buna izin verdiği O’na kızgındım” dedi. Sonra sesini bir nebze yükselterek “Ancak şimdi Tanrı’nın düşüncesini anlayamadığımı ve muhtemelen bu olayda Şeytan’ın sorumlu olduğunu düşünüyorum.”

“Evet, haklısın” dedim. “Çünkü göremediğimiz boyutlarda neler olup bittiğini gerçekten bilemiyoruz. Dünyada olup biten çok az olayı görürkeni, gizli olan onlarca olay da vardır ve onlardan habersiziz.”

Bir an duraksadım ve söylediğimin ne kadar doğru olup olmadığı konusunda tereddütte kaldım. Camşit'in ihtiyacı olan şey acı sorununu açıklamak değil, teselliydi. Gözlerimi onun duvarın hemen hemen tümünü kaplayan halısında gezdirdim.

Camşit başını kaldırıp bana baktı. İkilemde kalmış görünüyordu.

"Bir fincan çay içer misin?" diye sordum.

"Şimdi değil" diye cevap verdi. Daha önce söylediğim bir şeyi anımsadı.

"Eyüp peygambere ne oldu?" diye sordu.

"Senin gibi o da çocuklarını kaybetti" diye karşılık verdim. "Ancak bu konuda beni şimdi dinlemek istediğine emin misin? Başka zaman, uygun olduğunda anlatabilirim."

"Benim için endişelenme! Kaybettiğim oğullarımı düşünürken genellikle ağlarım. Eyüp peygamberin o acıyla nasıl baş ettiğini bana anlat. Belki benim üzüntümü de giderir."

"Madem dinlemek istediğine eminsin, o halde anlatacağım."

"Evet, anlat."

"Eyüp'ün korktuğu ne varsa başına geldiğini sana dün anlatmıştım, hatırlarsan. Peygamberler bile korkup hataya düşebilirler. Onun niçin büyük peygamber olduğunu biliyor musun?"

"Hayır. Hayatında mükemmel mucizeler olduğundan dolayı mı? Belki de Tanrı'nın Musa veya İsa Mesih aracılığıyla yaptığı şeylerden birini yaşadığı için mi acaba?"

"Hayır. Bildiğimiz kadarıyla Eyüp öyle mucizelerden hiçbirini yaşamadı. Onun büyük peygamber olmasının çok daha basit bir nedeni vardır. Eyüp peygamberin büyük peygamber olmasının nedeni, neler olup bittiğini anlamamasına rağmen, sıkıntılarının ve kayıplarının üstesinden gelmesiydi."

"Gerçekten mi? Sıkıntılarının ve kayıplarının nasıl üstesinden gelebildi?"

"Kutsal Kitap'ın bu konuda neler yazdığını okuyabilir miyim?"

"Evet, lütfen oku."

Okumaya başladım: "Ûs ülkesinde Eyüp adında bir adam yaşardı. Koursuz, doğru bir adamdı. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınırdı. Yedi oğlu, üç kızı vardı. Yedi bin koyuna, üç bin deveye, beş yüz çift öküze,

beş yüz çift eşeğe ve pek çok köleye sahipti. Doğudaki insanların en zengini oydu.”

“O nerede yaşıyordu? Özbekistan mı dedin sen?” diye şaşırdı.

“Hayır, Özbekistan’da değil. Fakat bazı insanlar Eyüp’ün Orta Asya’da yaşadığını düşünüyorlar! Ne var ki, olay Orta Doğu’da – muhtemelen günümüz Ürdün’ünde geçmektedir.”

“Peki – sadece merak ettim. Her neyse, zengin bir Orta Asya’lı gibi duruyor! Devam et lütfen.”

Devam ettim: “Bir gün ilahi varlıklar RAB’bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde, Şeytan da onlarla geldi. RAB Şeytan’a, “Nereden geliyorsun?” dedi. Şeytan, “Dünyada gezip dolaşmaktan” diye yanıtladı. RAB, “Kulum Eyüp’e bakıp da düşündün mü?” dedi, “Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı’dan korkar, kötülükten kaçınır.” “Onu, ev halkını, sahip olduğu her şeyi sen çitle çevirip korumadın mı? Elleriyle yaptığı her şeyi bereketli kıldın. Sürüleri bütün ülkeye yayıldı. Ama elini uzatır da sahip olduğu her şeyi yok edersen, yüzüne karşı sövecektir.” RAB Şeytan’a, “Peki” dedi, “Sahip olduğu her şeyi senin eline bırakıyorum, yalnız kendisine dokunma.” Böylece Şeytan RAB’bin huzurundan ayrıldı.”

Camşit, “Şeytan Eyüp’e ne yaptı?” diye sordu.

“Şeytan, peygamberin ailesine ve malına-mülküne çok zarar verdi. Bir gün içinde Eyüp tüm çocuklarını ve ambarlarını kaybetti.”

“Tüm çocuklarını mı? Kaç çocuğu vardı?”

“Yedi oğlu ve üç kızı vardı.”

“Hepsi de öldü! Korkunç bir şey! Peki, ne oldu?”

“Eyüp peygambere bir ulak gelip şöyle dedi: ‘Oğullarınla kızların ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içerken ansızın çölden şiddetli bir rüzgar esti’ dedi, “Evin dört köşesine çarptı; ev gençlerin üzerine yıkıldı, hepsi öldü. Yalnız ben kurtuldum durumu sana bildirmek için.’ Bu, peygamberin duyduğu en kötü haberdirdi. Daha önce duyduğu haberlerin arasında hayvanlarının öldüğü veya düşmanlar tarafından kaçırıldığı ve birçok kölesinin öldüğüydü. Yalnızca haber getiren ulaklar sağ kalmışlardı.”

Camşit kuşkulu bir tavırla, “Fakat Tanrı Şeytan’ın böyle şeyler yapmasını engelleyebilirdi” dedi.

“Evet, haklısın. Tanrı’nın bu olayları engelleme gücü vardı. Örneğin,

daha sonra Şeytan İsa Mesih'i benzeri bir yolla öldürmeye çalıştı ve O tekne de uyurken güçlü bir rüzgar gönderdi. Fakat İsa Mesih ayağa kalkıp rüzgarı ve dalgaları azarladı ve ortalık sültilman oldu. Ne var ki, Eyüp peygamber olayında Tanrı Şeytan'dan kaçmadı. Benim fikrime göre, peygamberin çocukları hemen cennete gittiler ve Eyüp de öldükten sonra onlardan ayrı kalmadı. Yani ayrılık kısa sürelikti.”

“Peki, tüm nedenleri bilmediğimizi anlıyorum. Kutsal Kitap'tan okumaya devam et. Eyüp peygamber bu olayların üstesinden nasıl geldi?”

Okumaya devam ettim: *“Bunun üzerine Eyüp kalktı, kaftanını yırtıp saçını sakalını kesti, yere kapanıp tapındı. Dedi ki,*

“Bu dünyaya çıplak geldim,

çıplak gideceğim.

RAB verdi, RAB aldı,

RAB'bin adına övgüler olsun!”

Bütün bu olaylara karşın Eyüp günah işlemedi ve Tanrı'yi suçlamadı.”

Bu türden bir sıkıntıya dayanmak zor olsa gerek” dedi Camşit. “Kişinin çocuklarını ve tüm mal varlığını aynı gün kaybetmesi, oldukça acı verici. İnsanların savaşta veya deprem ve tsunami gibi doğal afette her şeylerini kaybettikleri gibi bir şey.”

“Haklısın” dedim. “Ancak üstelik, Eyüp peygamber olayın arkaplanındaki görülmeyen güçler hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Bu nedenlerdir ki, Eyüp peygamberin yaşadıkları bizim hayatımızıauymaktadır. Biz de hayatımızdaki kayıplara karşı nasıl tutum sergileyeceğimizi buradan öğrenebiliriz. Aynı zamanda bu bize çevremizde olan ruhsal savaş hakkında bir ipucu vermektedir.”

“Sonra ne oldu?”

“Tanrı adamının başına çok daha kötü şeyler geldi. Şöyle yazıyor:

‘Başka bir gün ilahi varlıklar RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde Şeytan da RAB'bin huzuruna çıkmak için onlarla gelmişti. RAB Şeytan'a, “Nereden geliyorsun?” dedi. Şeytan, “Dünyada gezip dolaşmaktan” diye yanıtladı.

‘RAB, “Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?” dedi, “Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır. Onu boş yere yok etmek için beni kışkırttın, ama o

doğruluğunu hâlâ sürdürüyor.”

“Cana can!” diye yanıtladı Şeytan, “İnsan canı için her şeyini verir. Elini uzat da, onun etine, kemiğine dokun, yüzüne karşı sövecektir.”

RAB, “Peki” dedi, “Onu senin eline bırakıyorum. Yalnız canına dokunma.”

Böylece Şeytan RAB’bin huzurundan ayrıldı. Eyüp’ün bedeninde tepeden tırnağa kadar kötü çıbanlar çıkardı. Eyüp çıbanlarını kaşımak için bir çömlek parçası aldı. Kül içinde oturuyordu. Karısı, “Hâlâ doğruluğunu sürdürüyor musun?” dedi, “Tanrı’ya söv de öl bari!” Eyüp, “Aptal kadınlar gibi konuşuyorsun” diye karşılık verdi, “Nasıl olur? Tanrı’dan gelen iyiliği kabul edelim de kötülüğü kabul etmeyelim mi?” Bütün bu olaylara karşın Eyüp’ün ağzından günah sayılabilecek bir söz çıkmadı.’

Eyüp peygamber çektiği sıkıntılardan dolayı Tanrı’yı suçlamadı ancak derin-derin düşünerek bu acıların nedenini anlamaya çalıştı. Eğer olaylara tek bir bakış açısından bakarsak çok adaletsizce görünür ve hiçbir anlamı kalmaz.”

“Söylediklerini anlıyorum ama olayları yalnızca görülen kısmına göre bakarsak, gerçekten zorlanırsınız.”

“Doğru. Peygamberin arkadaşları olanları öğrenip onu ziyaret etmeye geldiklerinde de aynısı oldu. Onlar gördükleri karşısında dehşete düştüler ve bunu nasıl açıklayacaklarını bilemediler. Eyüp gibi dindar bir kişinin mutlu ve zengin bir hayatı olması gerektiğini düşünüyorlardı.”

Camşit, “Günümüzde birçok insan böyle düşünüyor” dedi. “Kişi acı ve sıkıntı çekerse, hayatında muhakkak bir günah olduğunu iddia ederler. Örneğin, Hindular’a ve Budistler’e göre, eğer kişi sakat, kör veya maddi durumu kötü olan bir ailede doğarsa bu kişinin kendi suçudur; çünkü geçmiş yaşamda çok günah işlemişti. Eğer birini böyle suçlarsanız, kişiye acımasız olmayı tercih etmiş olursunuz.”

“Çok güzel bir bakış açısı! Peygamberin arkadaşları da aynı şekilde düşünüyorlardı. Yüzyıllar öncesinde, İsa Mesih zamanında, insanlar hastalıkların kişinin günahının sonucu olduğuna inanırlardı. İsa Mesih’in düşüncesi ise çok farklıydı.”

“Nasıl farklıydı?”

“İncil’de şunları okuyoruz:

‘İsa yolda giderken doğuştan kör bir adam gördü. Öğrencileri İsa’ya,

«Rabbî, kim günah işledi de bu adam kör doğdu? Kendisi mi, yoksa annesi babası mı?» diye sordular. İsa şu yanıtı verdi: «Ne kendisi, ne de annesi babası günah işledi. Tanrı'nın işleri onun yaşamında görülsün diye kör doğdu. Beni gönderenin işlerini vakit daha gündüzken yapmalıyız. Gece geliyor, o zaman kimse çalışamaz. Dünyada olduğum sürece dünyanın ışı-
ğı Ben'im." Bu sözleri söyledikten sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamın gözlerine sürdü. Adama, "Git, Şiloah Havuzu'nda yıkan" dedi. Şiloah, gönderilmiş anlamına gelir. Adam gidip yıkandı, gözleri açılmış olarak döndü.'

Camşit yüksek sesle, "Yani kör adamı iyileştirdi!" dedi. "Sıkıntıyı ka-bullenmedi; onu iyileştirdi."

"Evet. Bence sıkıntıya en iyi karşılık merhamettir. Mümkünse, o konu-da bir şeyler yapmalıyız. Hastaları ve sıkıntıda olanları iyileştirmek için İsa Mesih'i yöneten şey merhametti. Şunları okuyoruz: 'İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar."

"Sıkıntılarının günah yüzünden olduğunu düşünen Eyüp'ün arkadaşla-rından çok daha farklı düşündü."

"Kesinlikle. Empati eksikliği ve merhametsizlik kendini göstermeye başladı. Öyle ki, peygamberin arkadaşları onun günah işlediği için bu du-ruma düştüğüne ikna etmeye çalışıyorlardı. Peygamberin sözde 'teselli edenleri' bazı gerçekleri bilip, bunları tüm gerçekler olduğunu düşünüy-orlardı. Bazı sıkıntıların gınahtan dolayı geldiğini hepimiz biliyoruz – bazen bizim, bazen de başkalarının günahları bizi etkiler. Ancak bu gerçek burada geçerli değildi."

Camşit "Peki, Eyüp peygamberin hikayesi nasıl bitti?" diye sordu.

"Sonunda Tanrı onların hepsine seslendi. Tanrı tüm cevapları verme-sine rağmen, olayın arka planını 'büyük resim' olarak, insan aklının kavrayabileceği bir şekilde gösterdi. Eyüp peygamber Tanrı'nın önünde anlamadığı şeyleri konuştuğunu kabul etti. O zaman Tanrı onun arkadaş-larından birine direkt konuşarak, 'Sana ve iki dostuna karşı öfkem alev-lendi çünkü kulum Eyüp gibi hakkımda doğruyu konuşmadınız' dedi.

"Tanrı Eyüp'ü kulu olarak çağırıyor. Ona niçin 'peygamber' demiyor?"

"Eyüp'ün Tanrı hakkında söyledikleri doğru olsa da, yalnızca bu kriter, onun peygamber olduğunu söylememiz için yeterli değildir. Peygamber

olacak olan kişi Tanrı hakkındaki gerçekleri söylemekle kalmaz, aynı zamanda Tanrı'nın elçisi – yani Tanrı'dan vahiy ile aldığı bilgiyi insanlara ileten kişiye denir.”

“Eyüp de bunu yaptı mı?”

“Evet, tabii ki! Eyüp'ün ruhsal içgüdüğü çok derindi ve onları Yüce Olan'dan almıştı. Eyüp şöyle dedi,

‘Oysa ben kurtarıcımın yaşadığını,

Sonunda yeryüzüne geleceğini biliyorum.

Derim yok olduktan sonra,

Yeni bedenimle Tanrı'yı göreceğim.

O'nu kendim göreceğim, Kendi gözlerimle, başkası değil. Yüreğim bayılıyor bağrımda!’

Bu gerçeği Eyüp yalnızca Tanrı'nın esinlemesiyle alabilirdi.”

Camışit meraklı bir şekilde, “Peki Eyüp peygamber kimden söz ediyordu? En son gelecek olan Kurtarıcı kimdir? Ve niçin Kurtarıcıya ihtiyaç var?” diye sordu.

“Eyüp peygamber kurtarıcısı, onu özgür kılan biri olduğunu biliyordu. Ne var ki, bir şeyi kurtarmak, geri kazanmak – bir bedel karşılığı tekrar sahiplenmek demektir. Eyüp için bunu kim yapmak isterdi sence? Onun ödemesi gereken bedel neydi? Sence Eyüp niçin Kurtarıcısının geleceği günü sabırsızlıkla bekliyordu?”

“Bence sen İsa Mesih'ten söz ediyorsun ama Eyüp peygamber İsa Mesih'ten çok önce yaşamıştı.”

“Kesinlikle! Zaten bu yüzden bu peygamberlik mükemmeldir: Tanrı çok önceden beri ne yapacağını biliyordu! Eyüp'ün peygamberliğinin İncil'in şu sözlerinde yerine geldiğini görebiliyoruz: *‘Çünkü Tanrı'nın bütün insanlara kurtuluş sağlayan lütfu ortaya çıkmıştır. Bu lütf, tanrısızlığı ve dünyasal arzuları reddedip şimdiki çağda sağduyulu, doğru, Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürebilmemiz için bizi eğitiyor. Bu arada, mübarek umudumuzun gerçekleşmesini, ulu Tanrı ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz. Mesih bizi her suçtan kurtarmak, arıtıp kendisine ait, iyilik etmekte gayretli bir halk yapmak üzere kendini bizim için feda etti.’*”

“Yani Eyüp peygamberin sözleri İsa Mesih'te mi tamamlandı?”

“Aynen öyle! Aslında İsa Mesih de şöyle demiştir: *‘Çünkü İnsanoğlu*

bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidiye olarak vermeye geldi.”

“‘İnsanoğlu bile canını birçokları için fidiye olarak vermeye geldi’ derken neyi kastediyorsun? Kimdir bu ‘İnsanoğlu’?”

“İsa Mesih o sıfatı kendisi için defalarca kullanmıştır. Bu sıfatı duyanlar, Daniel peygamberin tüm ulusları yönetecek olan ‘insanoğluna benzer’ diye yaptığı görsel peygamberliğini anımsayacaklardı.”

“Gerçekten mi? Daniel peygamber hakkında duymuştum. Aslında Daniel peygamberin mezarının Özbekistan’da olduğunu söylüyorlar! Görümde ne gördü peki?”

“Okumamı ister misin?” dedim ve Kutsal Kitap’ı alıp Daniel bölümünü açtım ve okumaya başladım:

‘Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan’ın yanına doğru ilerledi, O’nun önüne getirildi. Ona egemenlik, yücelik ve krallık verildi. Bütün halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik, krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır.’

Camsit hayretler içinde “Yani İsa Mesih öyle bir kral olduğunu mu iddia etti?” sordu.

“Evet, ama kendi krallığının bu dünyadan olmadığını da söylemişti. O, insanların O’nu Romalılar’a karşı bir isyancı olarak görmelerini istemiyordu. Aslında, Yahudiler Romalılar’ı kazanmak için İsa’nın kendini kral ilan ettiğini söyleyerek ölüme teslim ettiler. Yahudiler o devirde ‘Meshe-dilmiş olanı’ yani Mesih’i – Grekçe ‘Khristos’ – bekliyorlardı. Ne var ki, onlar onun Yahudileri Romalılar’dan kurtaracak olan siyasi önder olacağını düşünüyorlardı. Onlar İsa Mesih’in çok daha tehlikeli bir düşman olan Şeytan’dan onları kurtaracağını anlamamışlardı.”

“Ama insanlar O’na İsa Mesih diyorlar. O kendisini o isimle tanıtmadı mı?”

“Genellikle yanlış anlaşılacak maksadıyla ünvan kullanmaktan çekiniyordu ama bunu daha açık bir şekilde söylüyordu. Aslında, tam da bu nedenden dolayı Yahudiler O’nu öldürmek istediler çünkü kendisinin Tanrı tarafından gönderilmiş olan olarak tanıtılmışı.”

“Ne demişti?”

Cevap olarak ona İncil’den şu parçayı okudum:

“Başkâhin ise O’na, “Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı’nın Oğlu Mesih sen misin?” dedi.*

İsa, “Söylediğin gibidir” karşılığını verdi. “Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu’nun, Kudretli Olan’ın sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz.”

Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, “Tanrı’ya küftü!” dedi. “Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. Buna ne diyorsunuz?”

“Ölümü hak etti!” diye karşılık verdiler.”

Camşit, “Ancak burada başkâhin İsa Mesih’in ‘Mesih’in Tanrı Oğlu’ olup olmadığını soruyor. Daniel peygamberin gördüğü görümdeki ‘insanoğlu’ hakkında hiçbir şey sormuyor. Kendisinin Tanrı’nın Oğlu olduğunu iddia eden birinin idam edilmesi normaldir.” dedi.

“Yahudiler’in ‘Tanrı Oğlu’ sıfatını siyasi amaçla da kullandıklarını anlamamız gerekiyor – aynen beklenen kral için Mesih ünvanının kullanıldığı gibi. İsa Mesih’ten bin yıl kadar önce Tanrı, Davut peygambere şunları söyledi: ‘*Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. Adıma bir tapınak kuracak olan odur. Ben de onun krallığının tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Kötülük yapınca, onu insanların değneğiyle, insanların vuruşlarıyla yola getireceğim. Ama senin önünden kaldırdığım Saul’dan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. Soyun ve krallığın sonsuza dek önümde duracak; tahtın sonsuza dek sürecektir.*’ Camşit, sence bu peygamberlik kimin hakkındadır?”

“Tahtı sonsuzluklar boyunca sürecektir” dediğine göre, Daniel peygamberin ‘insanoğlu’ görüşüyle eşleşiyor.”

“Kesinlikle öyle! Ama bu bölümde ‘o bana oğul olacak’ sözü yazıyor. Zebur’da, ikinci Mezmur’da ‘meshedilmiş olan’dan bahsedilmektedir ve o krala ‘sen benim oğlumsun’ deniliyor. Bu nedenle, Yahudilerin ‘Tanrı Oğlu’ sıfatını beklenen Mesih için kullanmaları ve onları Romalılar’dan kurtarmasını beklemeleri hiç de şaşırtıcı değildir. Bu nedenledir ki, başkâhin O’nun ‘Tanrı Oğlu Mesih’ olup olmadığını sordu. Aynı şekilde bir defasında adamın biri İsa Mesih’e “Rabbi, sen Tanrı’nın Oğlusun; sen İsrail’in kralısın!” demişti.”

“Yani sence tüm bu ünvanlar yalnızca tek bir adam için mi söylenmişti? O halde, ‘insanoğlu’ ve ‘Tanrı Oğlu’ sıfatlarının tek bir kişide olması

çelişkili olmaz mı?”

“Ayetlerin bağlamına bakacak olursak, hayır. Daniel peygamber ‘insanoğluna benzer birini’ gördüğünde, o dünyevi bir görünüm mü, yoksa göksel bir görünümünden mi söz ediyordu?”

“Anlatıma bakacak olursak, Tanrı’nın huzurundan yani göksel görünümünden söz ediyordu.”

“Demek ki göklerin Daniel peygamber üzerinde bıraktığı izlenip o kadar büyük ve muhteşemdi ki, o yetkinin ve gücün insan biçiminde birine verildiğini görmüş oldu! Bu görünümde peygamber insani niteliklere dikkat etmişti.”

“Yani görünümde gördüğü kişinin aslında yeryüzüne gelecek olan İsa Mesih olduğunu mu söylüyorsun?”

“Aynen öyle! İsa Mesih öldüğü sırada Yahudi olmayan Romalı bir asker bir şey gördü ve O’na saygı duydu. Sence Romalı asker ne görmüş olabilir?”

“Belki de İsa Mesih’in kutsal karakteri hakkında bir şeylerin farkına varmıştır.”

“Doğru! Romalı asker İsa Mesih’in ölürken gördüğünde, “Bu adam gerçekten Tanrı’nın Oğlu’ydu!” dedi. Muhtemelen Yahudiler’in Mesih ünvanı hakkındaki ifadesini kullanmak yerine, İsa Mesih’in karakterini doğruluyordu.”

Camşit bir süreliğine sessiz kaldı ve sonra “Bence bu ifade birini küçük düşürdüğümüzde kullandığımız ifade gibidir. Mesela Rusça’da ‘sukin sın’ dediğimizde de aynı şey oluyor. Birine ‘sukin sın’ dediğimizde o kişinin annesinin köpek olduğunu kastetmeyiz; kişinin karakterine hitap ederiz. Fakat tam tersi olduğunda birine saygıdeğer veya olumlu bir şey söylersek – Tanrı Oğlu gibi – o kişi aracılığıyla Tanrı’yı gördüğümüzü ifade etmiş oluruz.”

“Camşit biliyor musun, İsa Mesih bir keresinde şöyle demişti: ‘Beni görmüş olan, Baba’yı görmüştür.’ İsa Mesih’le konuşurken, O’nun hayatına bakarken, O’nun yaptığı mucizelerine, O’nun karakterine bakarken, insanlar bir bakıma beden almış Tanrı’yla konuştuklarının farkına varabiliyorlardı.”

Camşit düşünceli bir tavırla, “Yani bu ünvanlar İsa Mesih’in karakteri ve doğasını bize tanıtıyor” dedi. “Fakat eğer ‘Tanrı’nın Oğlu’ ve ‘İnsanoğlu’ sıfatları ‘İsrail’in Kralı’ veya ‘Mesih’ anlamını taşıyorsa, İsa Mesih

niçin bunu açık bir şekilde söylemedi? Niçin farklı kelimeler kullandı?”

“O bunları açık bir şekilde söyleseydi, insanların O’nu kabul edeceklerini mi sanıyorsun? O bunları yalnızca sözlerle değil, yaptığı mucizelerle de göstermiş oldu. O günahsız bir yaşam sürdü ve söylediğinden çok daha güçlüydü. Davranışlarımızın, sözlerimizden daha önemli olduğunu biliriz.”

Camşit bir süre sessiz kaldıktan sonra kendi kendine kıkırdarak güldü ve “Biliyor musun, bunu söylemen bana Dalai Lama öldükten sonra gelecekte Tibet’te neler olacağını düşündürdü. Eğer Tibet halkı bir kişinin yeni Dalai Lama olduğunu düşünecek olurlarsa, o kişi hakkında konuşurken artık bu sıfatı kullanmayacaklardır çünkü, Çin yetkililerinin onun kim olduğunu bilmelerini istemeyeceklerdir. Çünkü bilecek olurlarsa, o kişinin yeni Dalai Lama olmasını engellemeye çalışacaklardır. Roma işgali döneminde Yahudilerin de benzer bir şey yapmaları – yani Mesih için çeşitli sıfatlar kullanmaları – oldukça mantıklı geliyor.”

“Bu çok ilginç bir karşılaştırma Camşit. Fakat ne söylemek istediğini anlıyorum” dedim.

“Ama yine de” diye devam etti, “İsa Mesih sonunda acı çekip öldü. Sonunda neyi başardı? O’nun krallığı nerede?”

“O’nun krallığı coğrafi olarak sınırlı değildir. O, insanların kendisini kral olarak kabul ettikleri yerde krallık yapıyor. O’nun zaferi, insanları ölümle tutsak eden karanlık güçler üzerindeydi. O’nun ölümüyle, O mükemmel ölümü hak etmeyen kurban olarak bizim günahlarımızın cezasını ödedi ve bizim çekmemiz gereken cezayı kendi üzerine aldı. Bunu yaparak, bizi Şeytan’a kölelikten kurtardı ve göklerde sonsuzluklar boyunca var olacak krallık kurdu. İşte bu da sonsuz krallıktır.”

“Yani çektiği acıların anlamı büyüktü. Belki de bu senin Eyüp peygamber hakkında söylediklerin gibidir – yani arkadaşları onun kendi günahlarından dolayı acı çektiğini düşünüyorlardı fakat aslında tüm o sıkıntılara neden olan şey görünmeyen ruhlar tarafından oluyordu.”

“Haklısın Camşit: Daha önce hiç böyle düşünmemiştim! Evet, bunun dışında Kurtarıcı’nın geleceğine dair peygamberlik de, Eyüp’ün hayatıyla ilgili olan bir diğer önemli noktadır. Daha önce de belirttiğim gibi, davranışlarımız sözlerimizden daha önemli rol oynarlar ve Eyüp peygamberde de bunu görüyoruz. Çektiği onca sıkıntıya rağmen, ruhsal gerçekleri görmeye devam etti. Onun tutumu İsa Mesih’inkiyle aynıydı. İncil’de şöyle yazılıdır:

‘Nitekim bunun için çağrıldınız. Mesih, izinden gidesiniz diye uğrunuza acı çekerek size örnek oldu. “O günah işlemedi, ağzından hileli söz çıkmadı.” Kendisine sövüldüğünde sövgüyle karşılık vermedi, acı çektiğinde kimseyi tehdit etmedi; davasını, adaletle yargılayan Tanrı’ya bıraktı.’”

“İsa Mesih’in günahsız olduğunu mu söylüyorsun?”

“Evet. İsa Mesih’in günahsız olması, O’nun bizi Kurtaracak tek kişi olmasının nedenidir. Az önce verdiğim ayetin devamı şöyledir: *‘Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarmıhta kendi bedeninde yüklendi. O’nun yaralarıyla şifa buldunuz.’* Eyüp peygamber ve İsa Mesih gibi büyük şahsiyetlere karşı bile saygısızlık yapıldıysa, biz niçin kendimize daha farklı davranılmasını bekliyoruz? Eyüp peygamberin ve İsa Mesih’in hayatından çıkarmamız gereken dersler vardır. Yani Tanrı’yı tanımak, Tanrı’nın bereketlerini almaktan daha önemlidir.”

“Yani bu da Tanrı’yı tanımakla ilgilidir. O’nun hakkında bilgimiz olması yetmez.”

“Haklısın Camşit. Birçok insan Tanrı’yla ilişkisini geliştirmek yerine, O’nun bereketlerinden yararlanmayı tercih eder. Sıkıntıya düştüklerinde dua edip Tanrı’dan kendilerine yardım etmesini isterler ancak, Tanrı’nın kendileri hakkında ne söylediğine pek de kulak asmak istemezler. Onlar, Tanrı’nın kendileri hakkındaki iradesini veya Tanrı’nın çağrısının ne olduğunu bilmek istemezler.”

Camşit hemfikir olduğunu belirterek, “Ah, evet! Birçoğumuz öyleyiz” dedi. “Biz armağanları istiyoruz, ancak armağanları Vereni istemiyoruz! Ancak ben O’nu daha iyi tanımak istiyorum. Tanrı lütufkârdır. Tanrı yaşam verendir ve tüm iyi şeyler O’ndan gelir. Acı çekmeme rağmen, Tanrı’nın bana verdiği armağanları için teşekkür edebildim. Verdiği armağanlardan biri de Munira! Ancak tüm maddi şeylerden – zenginlikler, aile veya arkadaşlardan – en önemlisi, Tanrı’yı daha yakından tanımaktır.”

Aniden Camşit’in bana değil, artık Tanrı’ya konuştuğunu farkettilim. O aniden Rusça konuşmayı bırakıp Tacikçe konuşmaya başladı ve ben de doğal olarak ne dediğini anlamadım. Fakat sonra bana Tanrı’ya dua ettiğini açıkladı, ‘Tanrı, lütfen kendini bana göster ve benden istediğin her şeyi yerine getirmeye yardımcı ol.’”

Bölüm 8

Özbekistan: Çocukları Yetiştirmek

Tacikistan'dan sınırından Özbekistan'a geçmek sıradışı bir deneyimdi. Hucend'ten, iki ülkeyi birbirinden demir kapılarla ayıran köprü olan sınıra kadar bir taksi tutmak zorundaydım. Arabaların sınırdan geçmesine izin verilmediği için, “ara bölgeye” ve oradan da Özbekistan'a yürümek zorunda kaldım. Sınırı geçtikten sonra da, Taşkent'e gitmek üzere başka bir araca bindim.

Daha önce Tacikistan'dan Özbekistan'a geçmiştim ancak geçtiğim farkında bile değildim. 1982 yılıydı ve tüm bölge SSCB olarak biliniyordu. Semerkant'tan antik şehir olan Pencakent'in arkeolojik bölgelerini görmeye gittim. O bölgede, binlerce yıl öncesine dayanan, Sogd halkının kültürüne ait kalıntılar vardı. Onların dili Farsça gibiydi ve Semerkant, onların İpek Yolu'ndaki ticaret merkezlerinden biriydi. Bugün bile Tajikçe – Hint-Avrupa dil grubuna ait Farsça – Semerkant sokaklarında en sık kullanılan dildir.

Harezm bölgesinde yer alan Hive'ye gittiğimde, en çok konuşulan dil Türki diller ve özellikle de Özbek Türkçesiydi. Bu antik kentin çevresinde gezinirken, mimarisine – özellikle de kalın duvarlar ve eski kentin ortasındaki büyük kuleye – hayran kaldım. Ne var ki, binalardan önemli olan şeyler, insanlardır.

Hive'nin arka ve dar sokağında, oyun oynayan çocuklara rastladım. Amacım onların oyunlarını bölmek değildi; kenarda durmuş onları izlerken aniden çevreme toplandıklarını farkettilim. Çocuklardan biri kameramı gördü ve resimlerini çekmemi rica etti. Bu benim reddedebileceğim bir teklif değildi!

O anda sokağın başında iki yetişkin gördüm. Bir yabancınn çocuklarıyla ilgilendiğini görünce, beni evlerine davet ettiler. İlk önce davet edil-

diğim için şaşırmıştım ama daveti kabul edersem yerli bir aileyle tanışma fırsatı bulacağım için kabul ettim.

Oturur oturmaz çay içmeye başladık ve çocuklar tekrar dışarı çıkarak oyun oynamaya devam ettiler. Ev sahipleri olan Cesur ve Nargiza'ya beş tane çocuğum ve iki tane de torunum olduğunu söyledim fakat verdikleri cevap beni şaşırttı. Cesur Nargiza'ya baktı. Nargiza o sırada çay koyuyordu ve o sırada Cesur bana, “demek beş tane çocuğun var” dedi, “Onları sen mi büyüttün? Ebeveyn olmak çok zor.”

“Niçin sordunuz ki? Bu konuda sıkıntılarınız mı var?”

“Çocuklarımızın iyi olmalarını, dürüst bir yaşam sürmelerini istiyoruz. Peki, siz onlara gerçeği söylemeleri, hile yapmamaları, birbirilerine saygı göstermeleri ve onlara ait olan şeyleri almamaları konusunda nasıl terbiye ediyorsunuz?”

“Çocuk yetiştirmek kolay bir şey değil” dedim. Ebeveynlik yapmak, hayatta karşılaşacağımız en zor şeylerden biridir. Maalesef bu konuda basit bir cevap yok.”

Kazakistan'da farklı bir amaçla söylediğim bir şeyi hatırladım ve devam ettim, “Birçok anne-baba, çocuklarının mükemmel çocuklar olmaları için bazı ‘sihirli formüller’ olmasını hayal ederler! Ancak henüz hiçkimse öyle bir ‘sihirli formül’ keşfetmemiştir!”

“Peki, beş çocuğu nasıl yetiştirdiniz?”

“Bir sürü hata yaparak! Ama bize ebeveynliği öğretecek biri vardı.”

“Kimdi o?”

“Ebeveynliği bulan Birisi! Yani Tanrı: sizce Tanrı ebeveynliği zor olarak mı yaratmıştır? Tanrı ilk erkek ve ilk kadını yarattığında onlara “‘Verimli olun, çoğalın, yeryüzünü doldurun...” dedi. Eğer Tanrı bizi çocuk yapmamız üzere yarattıysa ve bize çoğalmamızı söylediye, demek ki çocukları Tanrısal yolla büyütmemiz için de bizlere yol göstermiştir.”

Cesur, “Evet, ben de bir ara öyle düşünmüştüm” dedi. “Böylece Kuran'a baktım ama çocuk yetiştirmek konusunda çok az şey buldum.! Miras dağılımı hakkında bir ayet okumuştum ve orada, erkeğin kadından mirastan iki kat fazlasını alacağını okudum. Başka bir ayette de çocuklarımızı öldüremememiz konusunda bizleri uyarıyor. Kuran'daki en çok olumlu bulduğum en olumlu öğretilerden biri, çocukların bu dünyada birer armağan olduğu ayetidir.”

“Süleyman ve Davut peygamberin bu konuda neler söylediğini biliyor musunuz?”

“Hayır, ne dediler?”

“Süleyman peygamber şöyle demişti:

‘Çocuklar RAB’bin verdiği bir armağandır,

Rahmin ürünü bir ödüldür.

Yiğidin elinde nasılsa oklar,

Öyledir gençlikte doğan çocuklar.

Ne mutlu ok kılıfı onlarla dolu insana!

Kent kapısında hasımlarıyla tartışırken Utanç duymayacaklar.’

Davut peygamber de Zebur’da şöyle yazmıştır:

‘Bir baba çocuklarına nasıl sevecen davranırsa,

RAB de kendisinden korkanlara öyle sevecen davranır.’

Davut peygamber çocuklarımızla olan ilişkiyi, Tanrı’yla olan ilişkimize benzetiyor. Tanrı bize, çocuklarına davranır gibi davranıyor.”

Cesur karşı çıkarak, “Ama Tanrı’nın çocukları olduğunu söyleyemezsiniz” dedi. Sincan’da tanışmış olduğum Ali gibi konuşuyordu.

“Kutsal Kitap’ta ilk insan olan Adem hakkında ne yazdığını biliyor musunuz?” diye karşılık verdim. “Adem’e kadar uzanan bir soyağacı ve soyağacının sonunda Adem’in Tanrı oğlu olduğu yazıyor. Adem’in Tanrı’nın biyolojik açıdan oğlu olduğunu elbette söyleyemeyiz ancak buradaki anlatım, aralarındaki ilişkinin ebeveyn-çocuk ilişkisi olduğuydu. Tevrat, Tanrı’nın Adem’i nasıl yarattığını anlatıyor, ‘*RAB Tanrı Adem’i topraktan Yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu.*’ Kutsal Kitap, Tanrı’nın insanlarla, yaratılışıyla aynen bir anne-babanın çocuğuyla ilgilendiği gibi ilgilendiğini öğretiyor. Bu hiç de şaşırtıcı değildir çünkü biz Tanrı tarafından yaratıldık ve O da bizim atamız sayılır.”

Cesur, “Fakat Adem peygamberdi ve ilk insanın elbette Tanrı’yla özel bir ilişkisini vardır” dedi.

“Diğer peygamberler de Tanrı’nın tüm insanlığa hatta size ve bana bile bir ebeveyn gibi olduğundan söz ettiler” dedim. “Örneğin, Malaki peygamber şöyle demiştir: ‘*Hepimizin babası bir değil mi? Bizi yaratan aynı Tanrı değil mi?*’ Aynı şekilde Yeşaya peygamber de insanlar hakkında Tanrı’ya isyan eden çocuklar gibi bahseder: ‘*Çocuklar*

yetiştirip büyüttüm, Ama bana başkaldırdılar...' Tanrı bizlere çocukları gibi, sevgiyle davranıyor – ama bazen bizi aynen bir Baba gibi terbiye ediyor."

Cesur, "Terbiye etmek mi? Evet, çocuklarımızın terbiyeye ihtiyacı vardır!" dedi. "Peki Tanrı bizi nasıl terbiye eder?"

"Süleyman peygamber şöyle yazmıştır:

'Oğlum, RAB'bin terbiye edişini hafife alma,

O'nun azarlamasından usanma.

Çünkü RAB, oğlundan hoşnut bir baba gibi,

Sevdiğini azarlar.'

Okuyacağım bu parça İncil'de, 'bize oğullar olarak seslenip teşvik etmek' için yazılmıştır:

'Terbiye edilmek uğruna acılara katlanmalısınız. Tanrı size oğullarına davranır gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez? Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız, oğullar değil, yasadışı evlatlarsınız. Kaldı ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımız vardı ve onlara saygı duyardık. Öyleyse Ruhlar Babası'na bağımlı olup yaşamamız çok daha önemli değil mi? Babalarımız bizi kısa bir süre için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor. Terbiye edilmek başlangıçta hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ne var ki, böyle eğitilenler için bu sonradan esenlik veren doğruluğu üretir.'"

Sohbeti sabırla ve dikkatle dinleyen Nargiza bir soru sorarak ayara girdi: "Yani hayatımızdaki zorlukların, Tanrı tarafından bize terbiye amaçlı verildiğini mi söylüyorsunuz? Yani çocuklarıma bazen abur-cubur yemek yerine, sağlıklı yiyecek yemelerini söylemem gibi bir şey mi?"

"Çok güzel bir benzetme" diye cevap verdim. "Başlangıçta Tanrı Adem ve Havva'yı yarattığında, onların Tanrı'yla olan yakın ve iyi ilişkilerinden keyif almalarını istedi. Bir aile çocuğuyla nasıl keyifli zaman geçirmek isterse, Tanrı da onlarla oldukça güzel zaman geçirmek istiyordu. Aden bahçesinde, Adem ve Havva önce Tanrı'yla çok yakın bir ilişkideydiler çünkü onları Tanrı'dan ayıran günah diye bir şey yoktu. Bir anne-babanın da çocuğu için istediği ilişki de budur."

"Bir bakıma evet, ama tam olarak öyle değil" dedi Nargiza. "Ama ne olursa olsun; biz Tanrı'yı göremiyoruz. Tanrı'yla olan ilişkiyi nasıl anne-baba ilişkisiyle karşılaştırabiliriz ki?"

“Fiziksel olarak çocuklarınızla olsanız da, onları görebilseniz de, bu onlarla yakın ilişkiniz olduğu anlamına gelir mi? Bizim onlarla nasıl zaman geçirdiğimize bağlıdır. Bu sabah Çin’de yaşayan eşimle ve iki küçük oğlumla telefonla konuştuğumdan dolayı çok mutlu oldum. Fiziksel olarak onlarla birlikte değildim, ama bazı şeyler hakkında birlikte konuşabildik. Bunun adı, ilişkinin kalitesidir ve oldukça önemlidir.”

Belki sorunumuzun bir kısmı budur: çocuklarımız okuldan gelip ya televizyon seyrediyorlar ya da elektronik oyunlar oynuyorlar ve belirli konular dışında onlarla hiçbir şey konuşamıyoruz.”

Yolculuğum boyunca karşılaştığım bazı insanları hatırladım. Kaç taneimizin Tanrı’ya bu şekilde davrandığını – belirli kelimeleri her gün söyleyip, hiçbir ilişki kurmadığımızı – düşündüm. Düşüncelerim, Nargiza’nın bir sonraki sorusuyla son buldu.

“Tanrı’nın bize çocukları olarak davrandığını söylediniz. Hatta bizi disiplin ettiğini bile söylediniz ama, Tanrı bunu niçin yapar? Tanrı hayatlarımızdaki bu sıkıntılara neden izin verir?”

“İyi bir ebeveyn olarak çocuklarınıza zarar verecek aktiviteler konusunda sınırlar koyarsınız, değil mi?” diye karşılık verdim. “O şeylerin çocuğunuzu üzeceğini bilirsiniz. Çocuğunuzun sıcak sobaya veya bir ana yolda yalnız başına gezmesine izin vermezsiniz çünkü araba çarpmasından korkarsınız. Aynı şekilde Tanrı da Adem ve Havva’ya her şeyi yapmaya izin vermişti. Tanrı’nın buyruğuna karşı geldikleri zaman olanların sonucuyla yüzleşmeleri gerekiyordu. Siz sevecen bir anne-babasınsınız ve çocuklarınızı cezalandırmayı sevmiyrsunuzdur ama bunu yapmanız gerektiğinin farkına varıyorsunuzdunuz.”

Nargiza, “Evet, öyle” dedi.

Devam ettim ve “Genellikle bu eğitim sürecinde *güven* gereklidir” dedim. “Çocuklarınız bazen kalabalık bir yoldan geçmenin niçin tehlikeli olduğunu bilmezler, ancak yolun güvenli olduğunu söylediğiniz zaman size güvenmeleri gerekmektedir. Bu türden bir güveni geliştirmek için şart olan şey itaattir: çocuk, söylediklerinize itaat etmesini öğrenmelidir.”

Cesur, “Çocuklarınız küçük olduğunda bunun olması normaldir ancak şimdi okula gidiyorlar ve ergen oldular fakat onların istediği şey kurallar yığını değildir” diye karşılık verdi.

“Kesinlikle! Yeni doğmuş bebeklerimizi ne kadar çok seversek sevelim, onların hep bebek olarak kalmalarını istemeyiz. Çocuklarımızın bir

an önce büyüyüp bizimle sohbet etmelerini ve bizimle birlikte bir şeyler yapmalarını isteriz. Çocuklarımızın büyüyüp, kendi sorumluluklarını üstlenmelerini isteriz. Bu süreçte de çocuk neyin doğru, neyin yanlış olduğunu anlamalıdır.”

Cesur, “Peki bunu yaparlar?” diye sordu. “Sorumluluk almayı ve kendileri için neyin doğru, neyin yanlış olduğunu nasıl anlarlar? Günümüzde en sık karşılaştığımız sorun budur.”

“Bebekler olarak çocuklar anne-babalarına güvenmeyi öğrenmelidirler ancak bir süre sonra bazı ilkelerin farkına varacaklardır. Onlar bu ilkeleri yeni durumlarda kullanacaklardır. Tanrı da bizlere aynı şekilde öğretir. Kutsal Kitap’ta Tanrı bize iyi kurallar ve ilkeler vermiştir. Ancak biz de bu ilkeleri farklı durumlarda kullanabiliriz. Örneğin Musa peygamber ve diğerleri tarafında Tanrı konuşup: ‘Çalmayacaksın’ demiştir. Şimdi de bu ilkeyi zengin ülke-fakir ülke ilişkisine, işçi-çalışan ilişkisine veya müşteri-iş adamı ilişkisine uygulanabilir.”

“Peki, ilkelerin kurallardan farklı nedir? Onlar hemen-hemen aynı değil mi?”

“Bu araba kullanmaya benzer. Araba kullanmayı öğrendiğimizde, yol kurallarını ve arabayı kontrol altına almayı öğreniriz. Ne var ki, sürücü sınavını geçtiğimizde ve tek başımıza yolda araba kullandığımızda, öğrendiğimiz ilkeleri yeni ve beklenmeyen durumlarda kullanmalıyız. Tanrı da bize böyle öğretir. O, doğru ve kazasız bir hayat sürmemiz için ve doğru yolda yolda yürümemizi sağlar. Trafik yolunun kurallarına uymadığımızda başımıza kötü birşey geleceği gibi, Tanrı’nın ilkelerine de uymazsak başımız derde girer.”

“Peki, bunun çocuk yetiştirmekle ne ilgisi var?”

“Çocuk yetiştirmede de aynı kural geçerlidir. Ebeveynler çocuklara doğrunun ve yanlışın temel kurallarını öğretebilirler ama çocuklar hergün karşı karşıya geldikleri durumlarda o kuralları uygulamalıdır. Okulda veya başka yerlerde, diğer insanlar tarafından kötü bir şekilde etkilenebilirler, yani kendi içlerinde doğrunun ve yanlışın ne olduğunu bilmelidirler. Ebeveynler, çocukların karşılaşacağı her olayı en ince ayrıntısına kadar bilemezler ama çocuğa doğru ahlâki kuralları öğreterek, çocukların günlük hayatta buna uyması için teşvik edebilirler.”

“Yani tek sorun çocuklara temel ilkeleri öğretmek olduğunu mu söylüyorsunuz?”

“Hayır, sadece bu değil. İlk başta ne dediğimi hatırlıyor musunuz? Bize iyi ebeveynler olmayı öğreten birini tanıdığımı söylemiştim.”

“Nasıl iyi anne-baba olmayı bize öğretebilecek birini tanıdığınızı söylemişsiniz.”

“Evet doğru! Bu ilişki yalnızca doğru sözler söylemek veya doğru şeyler yapmakla sınırlı değildir. Tanrı kararlar vermemiz için bize çok daha fazla yardım etmektedir. Tanrı her insanı vicdanlı yarattı. Eğer vicdanımızın sesini duymayı öğrenirsek, neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilmiş olacağız. İncil’de şöyle yazılmıştır: *‘Kutsal Yasa’dan yoksun uluslar Yasa’nın gereklerini kendiliklerinden yaptıkça, Yasa’dan habersiz olsalar bile kendi yasalarını koymuş olurlar. Böylelikle Kutsal Yasa’nın gerektirdiklerinin yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları buna tanıklık eder. Düşünceleriye onları ya suçlar ya da savunur.’* Maalesef vicdanımız bazen çok duygusuzlaşabilir. Vicdanımızın sesini dinlemediğimizde duygusuzlaşabilir. Vicdanımızın sesi bazen çevremizde olan kötü örnekler tarafından – ailemiz ve arkadaşlarımız da dahil olmak üzere – da bastırılabilir. Biz ‘başkaları yapıyor, demek ki doğrudur’ diye düşünürüz. Öncelikle o konuda içimiz rahat olur ama zaman geçtikçe, vicdanımızın sesini duyuyoruz.”

“Vicdanımızın sesinin Tanrı’nın sesi olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Genellikle evet öyledir, ama bundan daha ötesi vardır. Vicdanımızın dışında Tanrı bize başka bir Öğütçü vermiştir. O Öğütçü ebediyen bizimle olup, bize doğru yolu öğretecektir. Tanrı, çocukları zor duruma düştüklerinde veya zor bir karar aşamasında olduklarına, onlara öğüt vermek ve rehberlik etmek isteyen anne-baba gibidir. Yetişkin çocuklar bu öğüdün ne olduğunu sorup onu kabul etmeyi istemelidirler. Aynı şekilde biz de Tanrı’nın vermiş olduğu Öğütçü’yü bize gelip yardım etmesi için hayatlarımıza davet etmeliyiz.”

“Nasıl bir Öğütçü’den bahsediyorsunuz?”

“Tanrı, çocuğuyla ilişkisini geliştirmek isteyen ebeveyn gibidir. Bu nedenle Kutsal Kitap şöyle yazıyor: *‘Yalnız bununla değil, sıkıntılarla da övünüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, sıkıntı dayanma gücünü, dayanma gücü Tanrı’nın beğenisini, Tanrı’nın beğenisi de umudu yaratır. Umut düş kırıklığına uğratmaz. Çünkü bize verilen Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı’nın sevgisi yüreklerimize dökülmüştür.’*”

“Kutsal Ruh kimdir? Bahsettiğiniz Öğütçü o mu?”

“Evet. Tanrı’nın kendisi Kutsal Ruh aracılığıyla bizlere gelmektedir. Tanrı’nın Kutsal Ruh’u’nu kabul etmeyi ve Ruh’un bize doğru yolu öğretmesini istemeliyiz. O, bizim soğuk vicdanımızı iyileştirip, doğruyu ve yanlışlığı öğretecek olan Gerçeğin Ruhu’dur. Kutsal Ruh bize gelebilir ve yeni bir ruh verebilir.”

“Hmm... Doğru anladıysam, bu oğluma *dombra* çalmayı öğretmek gibi bir şey, değil mi? Yani ona bir kitap vermek veya nasıl çalması gerektiğini göstermek yeterli değildir; o yalnızca ikimiz birlikte çaldığımızda öğrenebilir.”

“Güzel bir bakış açısı – ve hatta Tanrı’nın çocuğu olmak da buna benzer bir şeydir. Kutsal Ruh bize geldiğinde, İncil’de yazdığı gibi biz ‘evlatlık alınarak’ Tanrı’nın oğulları oluruz. Şöyle yazılmıştır: *‘Tanrı’nın Ruhu’yla yönetilenlerin hepsi Tanrı’nın oğullarıdır. Çünkü sizi yeniden korkuya sürükleyecek kölelik ruhunu almadınız, oğulluk ruhunu aldınız. Bu ruhla, “Abba, Baba!” diye sesleniriz. Ruh’un kendisi, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı’nın çocukları olduğumuza tanıklık eder. Eğer Tanrı’nın çocuklarıysak, aynı zamanda mirasçısıyız. Mesih’le birlikte yüceltilmek üzere Mesih’le birlikte acı çekiyorsak, Tanrı’nın mirasçılarıyız, Mesih’le ortak mirasçılarız.*’ Tanrı bizi yapabilecek duruma getirmeden, ‘Şunu yap, bunu yap’ diyen bir ebeveyn değildir. Tanrı bize gerekli gücü verir ve bu güç Tanrı’nın bizde yaşamasıyla, yani Kutsal Ruh’un gelmesiyle olur.”

“Çocuklarımızdan dürüst olmalarını istediğimiz gibi, Tanrı’nın da bizden aynısını istediğini mi söylüyorsunuz?”

“Kesinlikle! Anne-babalar olarak çocuklarımızdaki içtenliğin ve olgunluğun gelişmesini istiyoruz. Tanrı da çocukları için aynı şeyi istemektedir. Tek fark şu ki, doğru ve gerçek yolu yaşamamız için Tanrı bize Kutsal Ruh aracılığıyla güç vermektedir.”

“Peki, Kutsal Ruh hayatlarımızda nasıl bir fark yaratır?”

“Tanrı’nın Kutsal Ruh’u, hayatlarımızı Tanrı’nın istediği gibi şekillendirmemiz için bize güç verir. Öyle ki, ruhumuz temizlensin ve arınsın. İncil’de şöyle yazılmıştır:

‘Şunu demek istiyorum: Kutsal Ruh’un yönetiminde yaşayın. O zaman benliğin tutkularını asla yerine getirmezsiniz. Çünkü benlik Ruh’a, Ruh da benliğe aykırı olanı arzular. Bunlar birbirine karşıttır; sonuç olarak, istediğinizi yapamıyorsunuz. Ruh’un yönetimindeyseniz, Yasa’ya bağımlı değilsiniz.

Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyü-cülük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular; ayrılıklar, bölünmeler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davrananlar Tanrı Egemenliği'ni miras alamayacaklar.

Ruh'un ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur. Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir. Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüyelim.'''

“Peki, Kutsal Ruh nasıl bizi Öğütçümüz olur?”

“Kutsal Ruh'un bizim Öğütçümüz olmasına İsa Mesih izin vermiştir. Mesih şöyle demiştir:

‘Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızdır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O’nu size gönderirim. O gelince günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir: Günah konusunda, çünkü bana iman etmezler; doğruluk konusunda, çünkü Baba’ya gidiyorum, artık beni görmeyeceksiniz; yargı konusunda, çünkü bu dünyanın egemeni yargılanmış bulunuyor. “Size daha çok söyleyeceklerim var, ama şimdi bunlara dayanamazsınız. Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yönlerecek. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, yalnız duyduklarını söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. O beni yüceltecek. Çünkü benim olandan alıp size bildirecek. Baba’nın nesi varsa benimdir. ‘Benim olandan alıp size bildirecek’ dememin nedeni budur.’’’

Cesur, “Yani Kutsal Ruh bize Tanrı’dan mı gelmektedir? Tanrı hikmetli olduğuna göre, Kutsal Ruh aracılığıyla bize de kendi hikmetinden verebilir değil mi? Çocuklarımızı nasıl yetiştireceğimize dair gerçekten hikmete ihtiyacımız var!” dedi.

“Evet. Kutsal Ruh içimizde yaşayan ve sonsuzluklar boyunca bizimle olacak olan Öğütçümüzdür. O, hiçbir insan olan ebeveynin yapamadığını yapabilir. Tanrı, bilge ebeveyn olarak, bizi yönlendirmesi ve bizi Tanrı’yla daha yakın bir ilişki kurmamız için bize kendi Kutsal Ruhu’nu verdi. Tanrı bizi yaratıp ve hiçbir terbiye vermeden bizi terkeden bir ebeveyn değildir. O, peygamberleri de terbiye ettiği gibi, bizleri de terbiye etmektedir. Ne var ki, bununla da yetinmeyerek Tanrı’nın isteğinde yaşayıp O’nun sesini duyalım diye Kutsal Ruhu’nu içimizde yaşaması için bize vermektedir. İşte gerçek ebeveynliğin sırrı budur.”

Bölüm 9

Türkmenistan: Halılar

Gunça'nın evinin oturma odası uzun bir odaydı ve duvarda annesinin dokumuş olduğu geleneksel halı vardı. Onların ailesi nesiller boyu halı dokuma işi yapmaktadır ve Gunça bana babasının tasarımı olan bazı halıları gururla gösteriyordu. Başka insanlara satılmış olan halıların resimleri vardı. Hatta halılardan bir tanesinde çok bilinen bir siyaset adamının resmi dokunmuştu. Gunça üniversitede ders veriyor ve biz ilk olarak 1990 yılında Almaty'da gerçekleşen Al-Faraby Kazakistan Devlet Üniversitesi'nin akademik konferansında tanıştık. Şimdi, tam beş yıl sonra Türkmenistan'ı ziyaret etme fırsatını buldum ve bir kez daha görüşmüş olduk.

Gunça'nın annesinin halı dokuma işindeki sabrını ve becerisini övdüm.

Gunça'ya, “bu gerçekten güzel bir sanat eseri” dedim.

“Evet, annem hayatı boyunca halı örüyor.”

Türkmenistan, halılarıyla ünlüdür. Her aşiretin kendine has motifleri ve tasarımı vardır. Halının yapımını izlediğimde, halılar yapıldığında harcanan çabayı ve emeği düşündüm.

“Çok emek gerektiren bir iş” dedim.

Gunça onaylayarak, “Evet, bu tür halıları yapmak uzun zaman alıyor” dedi.

Hemfikir olduğunumu söyleyerek, “Bu, siz Türkmen halkının nasıl çalışkan olduğunuzu gösteriyor” dedim.

“Gerçekten mi? Ben, bizim çalışkan bir halk olduğumuzu hiçbir zaman düşünmedim. Ben okuldayken bazı insanlar Türkmenler'e baktıklarında, bizlerin 'ilkel aborijinler' olduklarımızı söylerlerdi. O zamandan itibaren, çalışkan bir kültürüm hakkında hiç olumlu düşünmedim.”

“Onlar bunu söyleyerek hata etmişler” dedim. “Siz Türkmenler'in kül-

türünde saygıdeğer ve öğrenebileceğimiz birçok şey barındırılıyorsunuz.”

Gunça şaşırması bir şekilde, “Bizden ne öğrenebilirsiniz?” diye sordu.

“Örneğin büyük annen oturduğumuz odaya geldiğinde ne yaparsınız? Saygı ifadesi olarak ayağa kalkar onu selamlarsınız. Tevrat’ta şöyle yazılmıştır: ‘Ak saçlı insanların önünde ayağa kalkacak, yaşlılara saygı göstereceksin. Tanrın’dan korkacaksın.’ Maalesef Avrupa’daki birçok insan bu tür kalıpları unutmuşlardır ve bu nedenle sizden öğrenebileceğimiz şey, sizin geleneksel açıdan Tanrı’nın standartlarına bizden daha yakın olmanızdır.”

“Avrupalılar’ın bizim kültürümüzden herhangi bir şey öğrenebileceklerini hiç düşünmezdim. Kültürümüzde olumlu ve iyi olan başka ne var?”

Halı dokuyan annesine bakıp, “Annenin halı dokurken sabrına bakarmısın. Halılarınız, çalışkanlık ve sabır gibi bazı geleneksel değerleri yansıtmaktadır” dedim.

“Sizin halkınızın insanı da çalışkan ve sabırlıdır, değil mi?”

“Bazıları evet, bazıları hayır. Her millete böyle insanlardan vardır. Ancak birçok Avrupalı’nın iyi bir halı yapabilecek sabıra sahip olduğunu düşünmüyorum. Annenin halı dokurken göstermiş olduğu sabır, Süleyman peygamberin sahip olmamız konusunda teşvik ettiği bir özelliği hatırlattı.”

“Süleyman peygamber sabır hakkında ne demiştir?”

“O, sabır hakkında birçok özdeyiş yazmıştır. Örneğin:

‘Geç öfkelenen akıllıdır,

Çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir.’

‘Sağduyulu kişi sabırlıdır,

Kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır.’

‘Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir,

Tatlı dil en güçlü direnci kırar.’”

Gunça, “Sanırım Süleyman peygamberin özdeyişlerinden biraz okumam lazım! Başka ne demiştir?”

“O ayrıca Türkmen halkının halı yapımı sırasında sergilediği başka bir özellik olan çalışkanlık hakkında da yazmıştır. Bu konuda şunları yazmıştır:

‘Tembel eller insanı yoksullaştırır,

Çalışkan el zengin eder.’

*‘Akli başında evlat ürünü yazın toplar,
Hasatta uyuyansa ailesinin yüzkarasıdır.’
‘Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa sağduyudan yoksundur.’*

‘Ey tembel kişi, git, karıncalara bak,
Onların yaşamından bilgelik öğren.
Başkanları, önderleri ya da yöneticileri olmadığı halde,
Yazın erzaklarını biriktirirler,
Yiyeceklerini toplarlar biçim mevsiminde.

Ne zamana dek yatacaksın, ey tembel kişi? Ne zaman kalkacaksın uykundan?

“Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım,
Ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım” demeye kalmadan,
Yokluk bir haydut gibi, Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.”

Gunça, “Biz Türkmenler’in bazıları Süleyman peygamberin bu özdeyişlerinden bir-iki ders çıkarmalıyız” dedi.

“Birçok Avrupalı da ders çıkarmalı” diye ekledim.

“Biliyor musun, halı yaparken hiçbir zaman bu değerleri düşünmemiştim. Halıların yansıttığı başka özellikler de var mı?”

“Bence dürüstlüğü de yansıtır. Çünkü eğer biri hata yaparsa, o hatayı gizlemek imkânsızdır.”

Gunça güldü. “Evet, sanırım haklısın! Hata yapmak istemediğimiz için sıkı çalışıyoruz! Bence Süleyman peygamber dürüstlük hakkında da yazmıştır, değil mi?”

“Evet, çok yazmıştır. Bazı örnekleri duymak ister misin?”

“Evet, lütfen.”

*‘Gerçek sözler sonsuza dek kalıcıdır,
Oysa yalanın ömrü bir anlıktır.*

*‘Dürüst tanık can kurtarır,
Yalancı tanık aldattıcıdır.’*

*‘RAB yalancı dudaklardan öğrenir,
Ama gerçeğe uyanlardan hoşnut kalır.’
‘Kral doğru söyleyenden hoşnut kalır,*

Dürüst konuşanı sever.’

Gunça, “Yalancı dudaktan öğrenen RAB ve doğru söyleyenden hoşnut kalan kral arasında bir benzerlik görüyorum” dedi.

“Haklı olduğuna eminim: Eğer krallar doğru söyleyen dudaklardan hoşnut kalıyorlarsa, Kralların Kralı olan Tanrı çok daha fazla hoşnut kalıyordur.”

“Halılar kültürümüzdeki başka hangi iyi nitelikleri gösterir?”

“Daha önce söylemediğim bir şeyi – yaratıcılığı.”

“Haklısın, halı yapmak için yaratıcılık çok önemlidir. Çok dikkatli bir şekilde tasarım yapılır.”

“Sence insanların yaratıcılığı nereden geliyor?”

“Bilmiyorum. İçlerinden geliyordu, yani doğalarının bir parçasıdır.”

“Hepimizin yaratıcı bir yönü vardır. İnsani yaratıcılığımız her şeyin Yaratan tarafından bize verilmiştir. Tevrat’ta Tanrı’nın insanı nasıl yarattığına dair olan bölümü okuyayım: Şöyle yazıyor:

“Tanrı, “İnsanı kendi suretimizde, kendimize benzer yaratalım” dedi, “Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun.” İnsan, Yaratan’ın suretinde yaratıldı. Bu yüzden bizde yaratıcılık vardır. Bu yüzdendir ki, bu tür halıların yaratıcılığından keyif alırız.”

“Ancak insan ırkı Tanrı’nın suretinde yaratılamaz! Tanrı bizden farklıdır ve çok yücedir! Bizlerin Tanrı gibi olduğumuzu söyleyemezsin!”

“Tanrı’dan farklı olduğumuz doğrudur. Tanrı hiçbir şeyle kıyaslanamaz çünkü her şey Tanrı tarafından var edildi ve O her şeyden daha yücedir. Fakat bu ayetleri, Tevrat’ta yazılmış olan diğer ayetlerle karşılaştırdığımızda bunun ne anlama geldiğini daha iyi anlayabiliriz. Şöyle yazılmıştır:

‘Tanrı insanı yarattığında onu kendine benzer kıldı. Onları erkek ve dişi olarak yarattı ve kutsadı. Yaratıldıkları gün onlara “İnsan” adını verdi. Adem 130 yaşındayken kendi suretinde, kendisine benzer bir oğlu oldu. Ona Şit adını verdi.’

Bir diğer deyişle, oğul babasının bazı özelliklerini yansıttığı gibi, insan ırkı da kendilerini yaratan Tanrı’nın bazı niteliklerini yansıtmaktadır. İşte o niteliklerden biri de yaratıcılıktır.”

“Bu şekilde hiç daha önce düşünmemiştim.”

“Tevrat aynı şekilde Tanrı’nın bize özel yaratıcılık armağanları ver-

diğini söylüyor; öyle ki, biz bunları Tanrı'nın amaçları için kullanalım. Örneğin, Tanrı Musa peygambere şöyle demiştir:

*'Musa İsraililer'e, "Bakın!" dedi, "RAB Yahuda oymağından özellik-
le Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçti. Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü
ustalık vermek için onu kendi Ruh'uyla doldurdu. Öyle ki, altın, gümüş,
tunç işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; taş kesme ve kakmada, ağaç oy-
macılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. RAB ona ve Dan oyma-
ğından Ahisamak oğlu Oholiav'a öğretme yeteneği de verdi. Onlara
üstün beceri verdi. Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta,
lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmada, dokuma ve nakış
işlerinde, her sanat dalında yaratıcı olsunlar.'"*

Gunça, "Yani eğer Tanrı bizi yaratıcılıkla var ettiyse, bizim yaratıcılı-
ğımızın amacı nedir?" diye sordu.

"Tanrı'nın bizler için istediği işleri yapmamız!" diye karşılık verdim ve
İncil'de yazılan şu bölümü okudum:

*'Kendini Tanrı'ya makbul, gerçeğin bildirisini doğru kullanan, alnı ak
bir işçi olarak sunmaya gayret et.'"*

Gunça bir süre sessiz kaldıktan sonra, annesinin dokuduğu halıya baktı
ve şöyle dedi,

"Niçin hiçbir hocam bana yaratıcılığımızın, Tanrı'nın içimize koyduğu
bir nitelik olduğunu söylemedi? Bu nitelik kadınları da kapsar mı, yoksa
sadece erkekler için mi geçerlidir?"

"Tabii ki, kadınları da kapsar! Tanrı insan ırkını yarattığında özellikle
'onları erkek ve kadın olarak yarattı' diye yazar. Tanrı'nın yaratıcılık ar-
mağanı babanda ve eşinde olduğu gibi, sende de annende de mevcuttur."

"Tanrı'nın yaratıcılığını bize gösteren başka bir peygamber var mıdır?"

"Mensubu olduğun halkın geleneksel değerlerini taşıyanlardan biri de
İsa Mesih'ti. Yaratıcılık açısından onun için şöyle yazılmıştı:

*'Görünmez Tanrı'nın görünümü, bütün yaratılışın ilk doğanı O'dur.
Nitekim yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey -tahtlar, ege-
menlikler, yönetimler, hükümler- O'nda yaratıldı. Her şey O'nun
aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı. Her şeyden önce var olan O'dur
ve her şey varlığını O'nda sürdürmektedir.'*

İsa Mesih hakkındaki başka bir bölümde de şunlar yazmaktadır:

'Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. Baş-

langıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı.'"

Gunça şaşırılmış bir şekilde, "İsa Mesih'in Tanrı'nın Sözü müdür?" diye sordu. "Dinine bağlı Müslümanlar İsa Mesih'in 'Allah'ın Sözü' olduğunu söylemişlerdi. O'nun yaratma gücü oradan mı geliyor?"

"Başlangıçta Tanrı sözler söyledi ve her şey var oldu. İsa Mesih, Yaratıcı Tanrı'nın görünümünü mükemmel bir şekilde yansıtıyor. O'nun aracılığıyla biz var olduk. Şöyle yazılmıştır:

'Çünkü biz Tanrı'nın yapıtıyız, O'nun önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratıldık.'"

"İsa Mesih'in bu ünvanını daha önce hiç anlamamıştım. Şimdi her şey daha da iyi anlaşılıyor."

Gunça'nın annesi halı dokumasını durdurdu ve bizim sohbetimizi dinlemeye başladı. Sonra bir soru sordu:

"Tanrı'nın bizden çok ve sabırlı çalışmamızı istediğini söyledin. Peki, İsa Mesih ne iş yaptı?"

İncil şöyle diyor: *'İsa her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyordu. Çünkü Tanrı O'nunla birlikteydi.'* O, mucizelerinden 'yaptığı işler' olarak söz ederdi ama mucizelerden daha büyük işler yaptı. O'nun yaptığı en büyük iş, bizim çekmemiz gereken cezayı kendi üzerine alarak kurtuluşu sağlamaktır."

Gunça araya girerek, "Evet, Kuran'da da İsa Mesih'in birçok mucize yaptığı yazmaktadır. O'nun yaşam veren, hatta ölüleri diriltten biri olduğu da yazmıyor mu?"

"Tanrı insan ırkını yarattı ve Adem'e yaşam soluğu verdi; öyle ki yaşayabilsin," diye karşılık verdim. "Sen de İsa Mesih'in ölü birini diriltbileceğini söylüyorsun. Ne var ki insanlar, 'Tanrı'nın isteğini yapmak için ne yapmalıyız?' diye sorduklarında, İsa Mesih şöyle karşılık vermişti *'Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir.'*"

Gunça'nın annesi, "Peki O işini yaparken Türkmen halkı gibi titizlik ve sabırla mı yapardı?" diye sordu.

"İsa Mesih acı çektiğinde bile büyük sabır gösterdi. Aslında O'na iftira atanlar O'nun neden sessiz kaldığını anlayamadılar. Yediği dayaklarda, sataşmalarda, alay edildiğinde, yüzüne tükürüldüğünde bunların hepsini sabırla karşıladı ve daha sonra çarmıha gerildi. Bence bu sabır örneği, O'nun hakkında verilmiş peygamberliğin tamamlanmasıdır. Bu peygam-

berlik yüzyıllar öncesinde edilmişti. Yeşaya peygamber İsa Mesih hakkında şunları yazmıştır:

*‘O baskı görüp eziyet çektiyse de Ağzını açmadı.
Kesime götürülen kuzu gibi,
Kırkıcıların önünde sessizce duran koyun gibi
Açmadı ağzını.’”*

Gunça, “O’nun korkunç acılar çeken can verdiğini duymuştum” dedi.

Ayaklarımızın altındaki halıya baktım ve köşedeki nakışların adeta üç tane haça benzediğini gördüm. Bu bana İsa Mesih’in çarmıha gerildiğinde kendisi dışındaki iki mahkumun haçlarını anımsattı.

“Halıdaki şu motife bakın!” dedim. “İsa Mesih’in çarmıha gerildiği tepeye ve tepedeki üç çarmıhı andırıyor!” Daha sonra İncil’deki şu sözleri okudum: ‘İsa’yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu. Kafatası denilen yere vardıklarında İsa’yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha gerdiler. İsa, «Baba, onları bağışla» dedi. «Çünkü ne yaptıklarını bilmiyorlar.»’

Gunça, “Bu motiflerin İsa Mesih’le bir ilgisi olduğunu hiçbir zaman düşünmedim. Meğer ayaklarımızın altındaymış” dedi.

Annesi araya girerek, “Atalarımız İsa Mesih’i severlerdi ve muhtemelen bu nedenle bazı Türkmenler birbirlerine ‘Tanrı yanbaşımda olsun’ diyorlar.”

Gunça daha da açıklayarak, “Evet, Türkmenler arasında böyle bir ifade var. Ancak daha da doğru anlamı, ‘Tanrı yanında olsun’dur! Türkmence ‘Khudai yar bolsun’ ya da ‘Khudai yarın bolsun’ deriz. Biz bu ifadeyi genellikle biri sehayate çıktığında, yeni iş kurduğunda veya çok önemli bir şey yaptıklarında söyleriz.”

“Bence bu muhteşem bir bereketlemedir” dedim. “Tanrı sizin de yanbaşımda olsun.”

Bölüm 10

Türkmenistan: Kalym

Gunça'nın arkadaşlarından biri, Keiyik ismindeki bir doktordu. İsteği üzerine kendimle İngilizce tıbbi uzman referans kitabı getirmiştım. Sonuç olarak yalnızca Keiyik'le tanışmış olmakla kalmadım, aynı zamanda onun eşiyle, çocuğuyla, anne-babasıyla ve kız kardeşleriyle de tanıştım. Bir gün yemek için doktorun ailesi olan Gurban ve Maral tarafından yemeğe davet edildim.

Yerde oturuyorduk ve bazı minderler halıyla birlikte çok derin renk barındırıyor ve çok zengin bir görünüm veriyordu. Gurban yanımda, kilimin köşesinde oturuyordu. Diğer yanda ise Keiyik'in eşi, büyük kızı ve annesinin kucağında da bir yaşındaki oğlu oturuyordu. Gurban'ın eşi ve üç kızı bazen oturup yemek yiyorlardı ama genellikle mutfaka gidip-gelerek yemek servisi yapıyorlardı.

Konuştuğumuz konu genellikle Türkmenistan'daki ve Avrupa'daki hayat üzerineydi. Gurban Avrupa'nın bir cennet olduğunu düşünüyor gibiydi – her ne kadar bu fikrin bir uydurma olduğunu, işsizlik, cinayet vs. gibi sorunları açıklasam da, fikrinden dönmedi. Gurban, “Tüm bu şeyler Türkmenistan'da da var – ama ben Avrupa'daki yaşamın daha iyi olduğunu düşünüyorum” diyerek ona bahsettiğim sorunları yok saydı.

“Fakat gördüğüm kadarıyla Avrupa'daki sosyal ilişkiler, Türkmenistan'daki sosyal ilişkiler o kadar da iyi değil” dedim. “Örneğin, şimdi çevrende ailen var, damadın kızın ve çocukların seni ziyaret etmeye geliyorlar, fakat Avrupa kentlerinde aileler bu şekilde bir araya toplanmıyorlar. Aşgabat'ta ve Orta Asya'nın diğer bölgelerinde – hatta Rusya'da bile – insanlar birbirlerinin evlerine gidiyor, komşularını ve akrabalarını ziyaret ediyor ve hatta mutfak masanında bile oturup sohbet edebiliyorlar

Gurban konuyu değiştirmek istedi.

Aniden, “Peki, niçin kendine Türkmen bir eş almıyorsun?” diye sordu.

Bana böyle bir sorunun sorulmasına şaşırdım çünkü Gurban benim evli ve beş çocuk babası olduğumu biliyordu. Odada göz gezdirdim. Gurban’ın en genç ve güzel kızı – tahminimce onsekiz yaşlarında – odaya tabakları getiriyordu. Babasının sorusunu duyunca yüzü kıpkırmızı oldu. Gözlerini kaçırarak tabakları yere koydu ve mutfaga gitti.

Bunu artık herkes bilmesine rağmen, “Ben zaten evliyim,” diye karşılık verdim.

“Hiç fark etmez: bir tane daha al!” dedi. “Burası Türkmenistan, dört tane eş alabilirsin. Gel burada yaşa ve Türkmen bir kızlarımın biriyle evlen.”

“Eskiden buranın öyle olduğunu sanıyordum. Şimdi değiştiğini düşünüyordum. Yasal olarak devlet yalnızca tek eşliliği kabul ediyor.”

“Devletin söylediğiyle insanların yaptıkları her zaman aynı değildir! İkinci bir eş alsan, kimsenin umurunda olmaz.”

“Bence eşim buna çok sert bir şekilde karşı çıkacaktır” diye karşılık verdim.

Konuyu nasıl değiştireceğimi düşünerek, “Ayrıca bence gelinin ailesi *kalym* olarak bir şeyler bekleyecektir. Özbekistan’dayken Özbek bir adam evlenmek için, kızın ailesine 500\$ ve birçok yiyecek vermek zorundaydı. Özbekistan’daki başka bir ailede *kalym* 100\$’dı ve artı bir çok yiyecek istendi. Ayrıca, Özbekistan’daki başka bir adam da *kalym* olarak birçok hediye verdi ancak ek olarak eşinin üniversite okuma masraflarını okuyacağına da dair sözleşme imzalamıştı.”

Gurban, “Bu konulara ilgin var demek ki” dedi. “Ancak ne olursa olsun, ben çağdaş bir babayım ve bu yüzden de kızlarımdan biriyle evlenmek isteyen hiçkimseden *kalym* almayacağım. Ayrıca en küçük kızım eğitilmiş ve güzel bir kızdır; ona *kalym* istersem 5.000\$ ile 10.000\$ arası *kalym* isterim.”

Konuyu değiştirmek istedim.

“Bugünlerde *kalym* hakkında ne düşünüyorsunuz?” diye sordum. “Bazılarına göre eski gelenekleri koruma amaçlı olarak iyi bir şeyken, diğerleri de bunu artık önemini kaybetmiş eski gelenek olduğunu ve çiftin mutluluğunun buna bağlı olmadığını söylüyorlar. Siz ne düşünüyorsunuz?”

Gurban kolay kolay vazgeçmeyecekti.

“Bence bu çok daha derin bir soru” diye karşılık verdi. “Çünkü asıl soru ‘Benim kocam kim olacak’ veya ‘Benim karım kim olacak?’ sorusudur. Bu soruyu her genç insan sorar. Birçok anne-baba da, ‘Oğluma iyi bir eş olarak kimi bulmalıyım?’ ya da ‘Kızıma iyi bir koca olarak kimi bulmalıyım?’ diye soru sorar. Bu tür sorular hayatlarımızı etkileyen sorulardır. Kalym ise ikinci dereceli öneme sahiptir.”

“Haklısın” diye karşılık verdim. “İşte bu nedenle hikmete ihtiyacımız var. Sonu kötü bitecek olan bir evliliğe girmemeliyiz – bu nedenle de doğru insanı tanımak için hikmete ihtiyacımız var. Ancak hikmeti nereden alırsınız? Eminim, hikmetin kaynağının Tanrı olduğunu biliyorsunuzdur. Süleyman peygamber şöyle demiştir:

‘Çünkü bilgelik mücevherden değerlidir,

Dilediğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.’

“Ah, peki hikmeti nasıl elde ederiz?” diye karşılık verdi. “Bu konularda pratik olmalıyız!”

“Bunun cevabı Tanrı’nın Kutsal Kitap’ında verilmiştir: *‘İçinizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı’dan istesin; kendisine verilecektir. Yalnız hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgarın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. Her bakımdan değişken, kararsız olan kişi Rab’den bir şey alacağını ummasın.*’ Tanrı’nın bilgeliğini almamız için öncelikle Tanrı’yı dinlemek ve bize gerçeği göstermesi konusunda istekli olmalıyız. Süleyman peygamber şöyle yazmıştır: *‘RAB korkusudur bilgeliğin temeli. Akıl Kutsal Olan’ı tanımaktır.’*”

Gurban tersleyici bir şekilde, “Ancak bilge adamın bilgeliğe ihtiyacı olduğu gibi, eş almaya ihtiyacı var!” dedi.

“Evet, ama bilge adam aynı zamanda Tanrı’nın kendisi için seçtiği kadının en doğru seçim olduğunu biliyor!”

“Süleyman peygamberden alıntı yapmayı sevdiğini biliyorum. Aslında, onun özdeyişlerini okurken şöyle bir ayete rastladım: ‘İyi bir eş bulan iyilik bulur ve RAB’bin lütfuna erer.’”

“Evet doğru. Çünkü Tanrı her şeyin Yarattıcısıdır ve her şeyin babasıdır. Sen iyi bir baba olarak, kızının iyi bir eşi olmasını istiyorsan, Tanrı da bize en çok uyacak olan kişinin eşimiz olmasını ister. Bu nedenle İsa Mesih şöyle demiştir: ‘Öyleyse, ‹Ne yiyeceğiz?› ‹Ne içeceğiz?› ya da

‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. Siz öncelikle O’nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir.”

“Tanrı’nın yiyecek ve içecek verebileceğine inanıyorum – ama bize eş nasıl verir?”

“Eskiden Türkmen ailelerinin çocukları için eş buldukları gibi, bizlere gündelik ekmeğimizi veren ve bizi koruyan Tanrı da, her bir çocuğu için uygun olan eş verecektir. İbrahim peygamberin oğlu İshak için nasıl eş bulduğunu biliyor musun?”

“Hayır. Süleyman peygamberin özdeyişlerini okudum ama İbrahim peygamber hakkında hiçbir şey görmedim.”

“O hikaye Süleyman peygamberin özdeyişlerinde değil, Tevrat’ta yer alır. Sana o hikayeyi anlatmamı ister misin?”

“Biz Türkmenler her zaman hikaye dinlemeyi severiz.”

“İbrahim peygamber çok yaşlı bir adamdı” diye başladım, “hatta senden ve benden de yaşlıydı! Yaşlı zamanında Tanrı peygambere bir oğul verdi. İyi bir ebeveyn olarak, peygamber de oğlunun iyi bir eşe sahip olmasını istedi. Ancak o, oğlunun sahte tanrılara ve putlara tapan bir kadınla evlenmesini istemedi çünkü karı-kocanın inancı her evlilikte önemlidir. Böylece hizmetçisine şunu dedi:

‘Yerin göğün Tanrısı RAB’bin adıyla ant içmeni istiyorum. Aralarında yaşadığım Kenanlılar’dan oğluma kız almayacaksın. Oğlum İshak’a kız almak için benim ülkeme, akrabalarımın yanına gideceksin.’

Peygamberin hizmetçisi, yanına on tane deve ve hediyeler alarak, İbrahim peygamberin akrabalarının yaşadığı kente doğru uzun bir yolculuğa çıktı. Tanrı’nın kendisini yönetmesi için dua etti.

Uşak, “Ya RAB, efendim İbrahim’in Tanrısı, yalvarırım bugün beni başarılı kıl” diye dua etti, “Efendim İbrahim’e iyilik et. İşte, pınarın başında bekliyorum. Kentin kızları su almaya geliyorlar. Birine, ‘Lütfen testini indir, biraz su içeyim’ diyeceğim. O da, ‘Sen iç, ben de devele-rine içireyim’ derse, bileceğim ki o kız kulun İshak için seçtiğin kızıdır. Böylece efendime iyilik ettiğini anlayacağım. O duasını bitirmeden, İbrahim’in kardeşi Nahor’la karısı Milka’nın oğlu Betuel’in kızı Rebeka, omuzunda su testisiyle dışarı çıktı.’

Uşak onu karşılamaya koştu, “Lütfen testinden biraz su ver, içeyim”

dedi. Rebeka,

“İç, efendim” diyerek hemen testisini indirdi, içmesi için ona uzattı. Ona su verdikten sonra, “Develerin için de su çekeyim” dedi, “Kanıncaaya kadar içsinler.” Çabucak suyu hayvanların teknesine boşalttı, yine su çekmek için kuyuya koştu. Adamın bütün develeri için su çekti.’

İşte bu da Tanrı’nın İshak’ın eşi için koymuş olduğu bir simgeydi. İkinci simge, hizmetçi Rebeka’nın İbrahim’in yeğenin kızı olduğunu anlamasıydı: ‘O duasını bitirmeden, İbrahim’in kardeşi Nahor’la karısı Milka’nın oğlu Betuel’in kızı Rebeka, omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. Çok güzel bir genç kızdı. Ona erkek eli değmemişti. Pınara gitti, testisini doldurup geri döndü.’

İshak, İbrahim çok yaşlıyken doğdu. Peygamberin yeğenin kızı da sülaledeki yaşı uygun olan bir genç kızdı. Tanrı ona en uygun olan eşi buldu!

Ne var ki, Tanrı’nın iradesinin yerine gelmesini istemeliyiz. Rebeka İshak’ı daha önce hiç görmemişti ancak Tanrı’nın vermiş olduğu işaretleri ciddiye aldı ve onları takip etmekte istekliydi.

‘Rebeka’yı çağırıp, “Bu adamla gitmek istiyor musun?” diye sordular. Rebeka, “İstiyorum” dedi.’

Peygamberin hizmetçisi, *‘Rebeka’ya altın, gümüş takımlar, giysiler, kardeşiyle annesine de değerli eşyalar çıkarıp verdi.’*

Gurban, “Ah demek ki, aynen biz Türkmenler gibi o da kalym verdi!” dedi.

“Evet; ve sadece siz Türkmenler gibi değil! Kuzey Kafkasya’da yer alan Karaçay’da bir çift bana, ailelerinin kalym vermek yerine geline mücevherler ve elbiseler verdiklerini söylemişlerdi.”

“Demek ki bizim geleneklerimiz Tevrat’ta da yer almıştır! Yani Tanrı bu tür uygulamalara karşı değil mi?”

“Tevrat’ı okuduğumuzda İbrahim peygamberin oğluna aldığı kızın – yani gelinin – ailesine değerli armağanlar vermek istediğini görüyoruz. Ancak peygamberin torunu olan Yakup’un durumu biraz farklıydı. Para ya da maddi armağanlar vermektense, o kayınbabası için yedi yıl boyunca çalıştı: öyle ki sevdiği kızı kendisine eş olarak alabilirdi. Sonunda ise Yakup toplamda ondört yıl çalışarak adamın her iki kızını kendine eş olarak aldı. Yakup’ın verdiği kendi zamanı ve enerjisiydi. Bu tür bir fedakârlık, çok derin sevginin göstergesidir ve paradan veya maddi hediyelerden daha

değerlidir.”

Gurban hemfikir olduğunu göstererek, “Bence doğru” dedi. “Sonuç olarak para, çalışıp kazandığımız bir şeydir ve bence bu da zaman ve gayreti temsil eder. Aslında bu gelini ‘satın almak’ değil, onun için nerji ve zamanı feda etmek anlamına gelir.”

“Tanrı da bize olan sevgisini bu şekilde gösteriyor. Tanrı kendisini bizim uğrumuza verecek kadar çok seviyor. Tanrı, Yakup peygamberden daha büyük bir şekilde kendini feda ederen bize olan sevgisini sergilemiştir.”

“Ama Tanrı evlenmez; bu yüzden *kalym* ödemesi gerekmez!”

“Tanrı’nın evlenmediği doğrudur. Ama biliyor musun, Tanrı göklerde çok mükemmel bir düğün şöleni hazırlıyor. Gelinin kim olduğunu biliyor musun?”

“Hayır. Gökteki gelin kim olabilir ki?”

“Biziz! Tanrı bizleri – erkekleri ve kadınları – seviyor ve göklerdeki kutlamaya katılmamızı istiyor. Ne var ki bu düğün için çok pahalı bir *kalym* ödendi.”

“Tanrı da mı *kalym* ödedi yani? Aynen İbrahim peygamber oğlu için ödediği gibi *kalym* mı ödedi?”

“Aynen öyle!”

“Peki *kalym* olarak Tanrı ne verdi?”

“Tanrı’nın verdiği *kalym*, İbrahim peygamber ve Yakup peygamberin verdiği *kalym*’dan çok daha büyüktür. Tanrı’nın ödediği *kalym* çok değerlidir ve bir kurban içerir. Tanrı bizi o kadar çok seviyor ki, kendisine en değerli olandan, mükemmelinden, kutsalından ve tertemiz olandan vazgeçti. Tanrı’nın *kalym*’ı, İsa Mesih’in ta kendisiydi!”

“İsa Mesih mi? Bir insan mı? Peygamber mi? Nasıl yani?”

“Şöyle yazılmıştır:

‘Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih’in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz.’

Tanrı’nın *kalym*’ı, bizim için duyduğu büyük sevgiden gelir. Tanrı bizi o kadar çok seviyor ki, hiç günah işlememiş olan İsa Mesih’i, Tanrı’yle yaşamayı hak etmeyen insanları – sen ve ben dahil olmak üzere – cennete almak için feda etti.

İsa Mesih kendisi hakkında şöyle demiştir:

‘Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna canını vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. Size buyurduklarımı yaparsanız, benim dostlarınız olursunuz.’”

“Ne? İsa Mesih’in arkadaşı olmak mı? Tanrı’nın dostu olmak mı? Bu nasıl olabilir?”

“İsa Mesih’e Rab ve Kurtarıcı olarak güvenenlere İncil’de şöyle yazılmıştır:

‘Ama Kurtarıcımız Tanrı iyiliğini ve insana olan sevgisini açıkça göstererek bizi kurtardı. Bunu doğrulukla yaptığımız işlerden dolayı değil, kendi merhametiyle, yeniden doğuş yıkamasıyla ve Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize bol bol döktüğü Kutsal Ruh’un yenilemesiyle yaptı.’

Gurban düşünceli bir tavırla, “Merhametiyle mi?” diye sordu. “Yani bizim yaptıklarımızla değil mi? Evet, Tanrı’nın merhametli olduğunu duymuştum. Tanrı’nın verdiği *kalym* benim ebeveynlerimin ve evlendiğimde benim de verdiğim *kalym*’den çok daha büyüktür.”

“Ödediğin *kalym*’ın eşinle olan ilişkine etkisi vardır. Aynı şekilde Tanrı’nın ödediği *kalym*’ın O’nun sevgisini yansıttığını bilersen, bu senin aile içinde olan ilişkini de etkilemez mi?”

İncil’de şöyle yazılmıştır:

‘Ey kocalar, Mesih kiliseyi nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse, siz de karılarınızı öyle sevin. Mesih kiliseyi suyla yıkayıp tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. Öyle ki, kiliseyi üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olmadan, görkemli biçimde kendine sunabilsin. Amacı kilisenin kutsal ve kusursuz olmasıdır. Aynı biçimde kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven kendini sever. Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine, onu besler ve kayırır; tıpkı Mesih’in kiliseyi besleyip kayırdığı gibi. Çünkü bizler O’nun bedeninin üyeleriyiz. “Bunun için adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.” Bu sır büyüktür; ben bunu Mesih ve kiliseyle ilgili olarak söylüyorum. Size gelince, her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı gösterecek.’

Karı-koca arasında olan sevgi bile, Tanrı’nın bize duyduğu sevginin yanında sönük kalır. Tanrı’nın sevgisini bildikleri zaman, o evlilik ilişkisi

daha da zenginleşir. Tanrı'nın sevgisi kadının kocasına veya kocanın eşine akar. İncil'de şöyle yazılmıştır:

'Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımaz. Çünkü Tanrı sevgidir.'

'Tanrı sevgidir. Tanrı'nın bize olan sevgisini tanıdık ve buna inandık. Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasılsa, biz de bu dünyada öyleyiz. Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir. Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır. Bizse seviyoruz, çünkü önce O bizi sevdi.'

Gurban, "Tanrı sevgi midir? Bunu mu kastettin gerçekten?" dedi. "Daha önce Tanrı'nın sevgi olabileceğini düşünmemiştim – O'nun merhametli olduğunu bildiğim halde. Eğer Tanrı sevgiyse, bu elbette ki insanların birbirleriyle olan ilişkilerini etkileyecektir."

"Evet, haklısın. Tanrı'nın hepimiz için özel bir yardımcı hazırladığını biliyor muydun?"

"Eşlerimizi mi kastediyorsun?"

"Hayır, sadece eşler değil! Tanrı bizleri benzersiz yarattı ve O'nun da bizim hayatlarımızı paylaşmamızı istediği bir yardımcısı var. Tanrı ilk insan olan Adem'i yarattıktan sonra, 'Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir Yardımcı Yaratacağım" dedi.

Tanrı'nın Adem'e verdiği özel yardımcı, Havva'ydı – yani ilk kadındı. Ancak Tanrı'nın kendisini sevenlere ve isteğini yerine getirmek arzusunda olanlara vaat ettiği diğer yardımcıyı almak için evliliğe kadar beklemeyiz. İsa Mesih, kendi Kutsal Ruh'u'nu bize Yardımcı olması için göndermeye söz verdi. Bu Kutsal Ruh, Tanrı'yı seven ve O'nun özel armağanını isteyen herkese vaat edildi. Şöyle demiştir,

'Ama Baba'nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak. Size esenlik bırakıyorum, size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkmasın.'

"Yani Kutsal Ruh'un eşlerimizden daha iyi ve daha yakın yardımcı olduğunu mu söylüyorsun?"

"Birçok açıdan evet. Çünkü Tanrı'nın kendisi Kutsal Ruh'u aracılığıyla-

la bize gelir. Evli olup olmamamızın hiçbir önemi yok. Önemli olan asıl şey, Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'yla kurduğumuz özel dostluk ilişkisidir. O, en iyi şekilde yaşamamızı sağlar. İsa Mesih'in Yardımcı ve Teselleyici olarak gönderdiği Kutsal Ruh'u kabul etmek isteyenler, en iyi yardımcıya sahip olurlar. Aynı zamanda, Tanrı'nın planı, Tanrı'nın Kutsal Ruh'uyla birlik içinde olan, kutsal insanlardan oluşan yeni bir aile yaratmaktır.”

“Kutsal insanlardan oluşan yeni bir aile mi? Tanrı'nın mükemmel bir düğün şöleni hazırladığını söylerken kastettiğin şey bu muydu?”

“Gelin kendisini düğün için hazırlamalıdır. Bu nedenle de Tanrı bizlere Kutsal Ruh'u verdi; öyle ki, O bizi kutsal kılmak ve Tanrı'yla sonsuzlukta geçireceğimiz zaman için hazırlasın. Ancak, Tanrı'nın yeni ailesine ait olanlar için özel bir düğün şöleni hazırlamıştır: aslında Tanrı'nın kendisi bu düğün şölenini hazırlamaktadır. Tanrı'nın davetine ‘Evet’ diyenler, topluluk olarak O'nun gelini olarak kabul edilirler. Onlar cennete yalnızca Tanrı'nın ödediği özel kalym – yani kurban – aracılığıyla girebilirler. Şimdi bizler de İsa Mesih'in kendisine ait olan kutsal insanları kendi ‘gelini’ olarak gökteki ‘düğüne’ alacağı güne hazır olmalıyız. Elçi Yuhanna, o gün hakkında şunları yazmıştır:

‘Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. Kutsal kentin, yeni Yeruşalim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi. Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işittim: “İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak.’

...Elçi Yuhanna şöyle devam eder, ‘Ruh ve Gelin, “Gel!” diyorlar. İşiten, “Gel!” desin. Susayan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın.’”

Bölüm 11

Karakalpakistan: Atalarımızı Onurlandırmak

Mezarlığın çevresinde büyüyen otları temizlemeyi henüz bitirmişlerdi. Bir sonraki mezarın oraya geçerek oturdular ve büyükanne yanında getirdiği çantadan ekmek çıkarttı. Büyük oğlu yanına geldi ekmekten biraz alarak yanındakine uzattı, herkes ekmekten birer parça aldı ve kalan ekmek tekrar büyükanneye geldi. Orda bulunan herkes ölen kişinin onlar için ne anlam ifade ettiğini düşünerek, aldığı ekmeği sessizce yemeye koyuldu. Konuşmasalar da içlerinden dua ettikleri anlaşıyordu.

Aşkabat'tan kuzeye doğru seyahat ederek Özbekistan'ın kuzey batı kesiminde yer alan Karakalpak ailesinin yaşadığı yere gelmiştim. Nukus'ta internete girebileceğim bir yer buldum ve orda Karakalpak ailesinden olan Bakhadr ile tanıştım. Bana nazikçe davranarak etrafı göstermeyi teklif etti. Karakalpak kültürünü yakından tanımak istediğimi görünce beni, ailesinden birkaç kişiyle birlikte amcasının mezarını ziyaret etmeye davet etti.

Daha sonra arkadaşım Bakhadr'a ölmüş akrabalarıyla ilgili ne hissettiğini sordum.

“ Tabi ki Tanrıya dua ediyorum ama daha çok aruak'ın -atalarımızın ruhlarının- bir şekilde bize daha yakın olduklarını hissediyorum. Tanrıdan çok aruak'a dua etmemin sebebi bu. Tanrının oldukça uzakta olduğunu ve benimle pek ilgilenmediğini ama aruak'ın çok daha yakın olduğunu hissediyorum. “

Onun bu sözleri bana Japonya da duyduğum benzer fikirleri hatırlattı. Bu kesinlikle resmi İslam öğretisi değildi ama Karakalpaklar ve Kazaklarda olan ortak bir tutum.

“Aileni ve atalarını çok seviyor olmalısın!” dedim.

“Tabi ki! Benim için çok şey yaptılar; beni büyüttüler, benimle ilgilen-diler benim için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Eğitimimi onlara borç-luyum. Zengin değildiler çok maddi miras bırakamadılar ama yaşarlarken her ihtiyacımı karşıladılar, düğün masraflarımla ilgilendiler. Beni sevdiler ve büyüttüler, onlara çok şey borçluyum.”

“Eminim!” dedim. “Onları bu kadar onurlandırman ve sevmen harika bir şey tıpkı senin çocuklarının sana yaptıkları gibi. Bu peygamberlerin bize açıkça söylediği şeylerden biri; çocukların anne babalarına karşı olan sorumluluklarıdır.

“Bunun sadece bizim Karakalpak kültüründe olan bir şey olduğunu sanıyordum.” dedi Bakhadyr. Çocukların anne babalarına karşı saygı duy-malarıyla ilgili bir şey okumadım Kuranda.

“Tevrat’ı yazan Musa peygamberi düşünüyordum. Tanrı, Musa’ya taş tabletler üzerine yazılmış “on emir” verdi. Bu emirlerden biri; “Anne ba-bana saygı göster. Öyle ki, Tanrın RAB’bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.”i

“Bunu Musa peygamber mi söylemiş? Yani aileme saygı göstermem benim ömrümü mü uzatır?”

“Evet, anlamı bu olabilir ama benim esas söylemek istediğim farklı bir nokta. Musa peygamber tüm Yahudi halkını Tanrı’nın onlara vaat ettiği topraklara getiriyordu. Tanrı onlara, vaat edilen topraklarda Tanrının ku-rallarına uymazlarsa özellikle de başka ilahlara taparlarsa yıkıma uğraya-caklarını ve oradan kovulacaklarını söyledi. Bence Tanrı Yahudi halkının o topraklarda ne kadar süre kalacağını söylemiş oluyor.”

“Ama onlar Tanrı tarafından “seçilmiş insanlar” olduklarını düşünü-yorlardı. Tanrı, onların atalarının değil, İbrahim peygamberin tüm soyu-nun vaat edilmiş topraklarda yaşayacağı sözünü verdi.”

“Haklısın. Tanrı vaat ettikten sonra, Musa peygamber zamanında İb-rahim peygamberin soyundan bir kısım o topraklarda oturuyordu. Ancak İbrahim peygamberin “soyundan olmak” sadece biyolojik anlamı ifade etmez.”

“Ne demek istiyorsun?”

“İbrahim peygamberin soyundan olan birçokları peygamber soyundan gelmenin onları ayrıcalıklı bir yere koyacağını ve ne olursa olsun kutsana-caklarını düşündüler. Ancak önemli olan biyolojik soyundan olmak değil,

İbrahim peygamberle aynı imana sahip olmak. “Ne var ki, birçok Ferisiyle Sadukinin vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara şöyle seslendi; “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. Kendi kendinize, “Biz İbrahim’in soyundanız” diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim; Tanrı, İbrahim’e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.”ıv

“Çok sert bir açıklama.” dedi Bakhadyr.

“İsa Mesih daha da fazlasını söyledi, onlara şeytanın çocukları olduklarını söyledi.”

“Gerçekten mi? Tam olarak ne dedi?”

“İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim, günah işleyen herkes günahın kölesidir” dedi. “Köle ev halkının sürekli bir üyesi değildir, ama oğul sürekli üyesidir. Bunun için, Oğul sizi özgür kılarsa, gerçekten özgür olursunuz. İbrahim’in soyundan olduğunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüreğinizde sözüme yer vermiyorsunuz. Ben Babamın yanında gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan işittiklerinizi yapıyorsunuz.” “Bizim babamız İbrahim’dir” diye karşılık verdiler. İsa, “İbrahim’in çocukları olsaydınız, İbrahim’in yaptıklarını yapardınız” dedi. “Ama şimdi beni –Tanrı’dan işittiği gerçeği sizlere bildireni- öldürmek istiyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. Siz babanızın yaptıklarını yapıyorsunuz.” “Biz zinadan doğmadık. Bir tek Babamız var, o da Tanrı’dır” dediler. İsa, “Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz” dedi. “Çünkü ben Tanrı’dan çıkıp geldim. Kendiliğimden gelmedim, beni O gönderdi. Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Benim sözlerimi dinlemeye dayanamıyorsunuz da ondan. Siz babanız iblistensiniz ve babanızın arzularını yerine getirmek istiyorsunuz. O başlangıçtan beri katildi. Gerçeğe bağlı kalmadı. Çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi doğaldır. Çünkü o yalancıdır ve yalanın babasıdır.”v

“Onların neden İbrahim’e “Babamız” dediklerini anlıyorum ama neden Tanrıya “Babamız” diyorlar? Şüphesiz Tanrı çocuk sahibi olamaz.”

“Tanrı hepimizi yarattı, bu bakımdan babamız sayılır.” Yeşaya peygamber kitabında şöyle der; Ey gökler dinleyin, ey yeryüzü kulak ver! Çünkü RAB konuşuyor; “Çocuklar yetiştirip büyüttüm, ama bana başkaldırdılar. Öküz sahibini, eşek efendisinin yemliğini bilir ama İsrail halkı bu kadarını bile bilmiyor, halkım anlamıyor.”

“Başka bir yerde yine Yeşaya, “Ya RAB, gökten bak, Kutsal, görkemli ve yüce yerinden bizi gör! Gayretin, gücün nerede? Gönlündeki özlem ve merhameti bizden esirgedin. Babamız sensin. İbrahim bizi tanımasa da, İsrail bizi kabul etmese de, Babamızsın ya RAB, ezelden beri adın “Kurtarıcımız”dır.” diyor. vii

“Benzer şekilde peygamber Malaki; “Hepimizin babası bir değil mi? Bizi yaratan aynı Tanrı değil mi? Öyleyse neden atalarımızın yaptığı antlaşmayı bozarak herkes kardeşine ihanet ediyor?” der. Viii

“Demek Tanrı’nın bizim atamız olduğunu söylüyorsun! Başka!” diye bağırdı Bakhadyr. “Bu açıdan bakarsak ilk insan Adem, Tanrının bir anlamda oğlu mu? O zaman biz Ademden dolayı Tanrı’nın torunları olmuyor muyuz?”

“Çok iyi kavırıyorsun, Bakhadyr” dedim. İsa Mesih’in şeceresinde ilk insan Adem nasıl tanımlanıyor biliyor musun?”

“Nasıl?”

“Senin dediğin gibi; Tanrının oğlu!: “İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf’un oğlu olduğu sanılıyordu. Yusuf da Eli oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu, Malaki oğlu... bu şekilde bir çok nesil sayıldıktan sonra ilk insanın varoluşuna dönülüyor ve soyağacının sonuna doğru; Enoş oğlu, Şit oğlu, Adem oğlu, Tanrı Oğlu’ydu. “deniyor.

“İlginç” dedi Bakhadyr. “Musa peygamber anne babamızı onurlandırmamız gerektiğini yazdı” demiştin. Anne babamızı onurlandırmamız aynı zamanda nine ve dedelerimizi, onların anne babalarını ve bu şekilde tüm soyumuzu onurlandırdığımız anlamına gelmez mi? Tıpkı biz Karakalpakların “aruak”ı onurlandırdığımız gibi.”

“Haklısın, biz sadece anne babamızı onurlandırdığımızı düşünürken aslında tüm soyumuzu onurlandırmış oluruz. Ama soyumuzdan kim en büyük onura sahip olacak? Şuan ki anne babamız mı Soyumuzun ilk kişisi mi?”

“Soyumuzun ilk kişisi diyebilirim.”

“Peki, soyunun ilk kişisi kim?”

“Bilmiyorum. Neyse, diyelim ki hepimizin soyu ilk insan Ademden geliyor. Ve sen dedin ki Adem Tanrının oğludur çünkü onu Tanrı yarattı.” Bakhadyr biraz düşündü ve devam etti; “Öyleyse tüm onur Tanrıya gidiyor?”

“Çok doğru, Bakhadyr!”

“Peki ya “aruak”? Aynı zamanda atalarımı da onurlandırmış olmuyor muyum?”

“Tabi ki atalarını da onurlandırırıyorsun fakat ataların Tanrının yerini almamalı. İnsanı ya da insanları tanrı yerine koymak putperestliktir. Peygamber Yeşaya kitabında; “Birileri size, “Fısıldaşıp mırıldanan medyumlara ruh çağırarlara danışın” dediğinde, “Halk kendi Tanrısına danışmaz mı; yaşayanlar için ölümlere mi danışılır?” deyin” der.x Aynı şekilde Musa peygamber de kitabında; “Cincilere, ruh çağırarlara yönelmeyin. Onlara danışmayın, kirlenirsiniz. Tanrınız RAB benim.”der.”

“Kirlenmek? Üzerimizin kirlenmesi, lekelenmesi gibi mi? Aşağılık olma gibi mi? Hangisini kastediyor?”

“Ölümlerle temas kurmaya çalıştığımızda ruhsal olarak kirleniriz. Temiz olmayan kirli ruhlar oluruz.”

“Biz camiye giderken vücudumuzu yıkar ve temiz oluruz ama ruhsal olarak nasıl temiz olunur bilmiyorum. Kötü ruhların etkisinde ki insanlar hakkında birçok kötü şey duydum. Ölümlere başvurdukları için mi öyle oldular?”

“Başka sebeplerden de olabilir ama temelinde bu tür günahlar yatıyor. Ama müjdeli haber var; İsa Mesih, ruhu kirleten bu kötü ruhları kovma ve ruhumuzu Kutsal Ruhuyla tertemiz yapma gücüne sahip. Ayrıca İsa Mesih’e ait olanlar, O’nun adıyla aynı güce sahipler.”

“Yani İsa Mesih, insanları kötü ruhlardan özgür kılabilir!”

“Evet, ama öncelikle insanlar günahlarından tövbe etmek, Tanrının Kutsal Ruhunu yaşayışlarına almak ve karanlıktan ışığa geçmek zorundalar.”

“Ölümlerle ilgili başka ne yaparsak kötü ruhlar bize gelir?”

“Bu kültürlerde yapılan uygulamalara insanların verdiği anlama bağlı. Örneğin Musa peygamber zamanında ölümleri onurlandırmak için vücuduna zarar veren veya dövme yaptıran insanlar vardı. Musa peygamber bu tarz uygulamaları lanetledi çünkü insanlar Kutsal Tanrı yerine ölümleri onurlandırarak kendilerini kirletmiş oluyorlardı.”

“Peki, atalarımıza saygı gösterip onları onurlandırmamızın doğru yolu nedir? Ölmüş atalarımız Tanrıya eşit değillerse onlara tapınmadan, dua etmeden onları nasıl onurlandıracağız?”

“Biz Tanrıya aitiz. Ölmüş atalarımızı Tanrı gibi göremeyiz, onlara tapamayız. Aynı şekilde onlara sunu da bulunamayız. Ölümleri onurlandırır-

ken yaptıklarımızdan çok ne düşündüğümüz önemli; Tanrı yüreğe bakar.”

“Evet, Tanrı yüreğe bakar ama akrabalarım ve çevremdekiler ne yaptığımıza bakıyorlar. Onlar için önemli olan mezarlığa gitmem ve törende yapılması gereken her şeyi eksiksiz yapmam. Yaptıklarımızın ne anlama geldiğiyle pek ilgilenmiyorlar.”

“Ne yazık ki neredeyse tüm dünyada yaygın olan tutum budur. Biri öldükten sonra tören düzenlemek ve alışagelmış olan ritüelleri uygulamak. Ne yazık ki aynı ilgi ve saygı yaşlanmış akrabalara ölmeden önce gösterilmiyor.”

“Kesinlikle doğru.”

“İsa Mesih, ölenlerin ardından geleneksel törenleri yaparak ailelerini onurlandırdıklarını düşünenleri eleştirmişti. O dönemde dini görevleri ve törenleri bahane ederek yaşayan anne babalarıyla ilgilenmeyenler vardı.”

“Gerçekten mi?”

“Sana İsa Mesih’in bununla ilgili ne dediğini okuyabilir miyim?”

“Tabi, lütfen.”

İncilimi açtım ve okumaya başladım; “İsa onlara ayrıca şunu söyledi: “Kendi törenizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz! Musa, “Annene babana saygı göstereceksin” ve “Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir” diye buyurmuştu. Ama siz, “Eğer bir adam annesine ya da babasına, benden alacağın bütün yardım kurbandır, yani Tanrıya adanmıştır derse, artık annesi ya da babası için bir şey yapmasına izin yok” diyorsunuz. Böylece kuşaktan kuşağa aktardığınız törelerle Tanrı’nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz. Buna benzer daha birçok şey yapıyorsunuz.”

Bakhadyr bir süre düşündükten sonra yanıt verdi; “Diyelim ki ölmüş bir akrabayı onurlandırmanın en kolay yolu mezarlığa gidip geleneksel törenlerin gerektirdiklerini yapmak ama kalplerimizi sadece Tanrı biliyor; o kişiye karşı gerçekten saygımız var mı, gerçekten onu onurlandırmak için mi ordayız?”

Biraz duraksadı ve “Az önce okuduğun yerde insanlar “Tanrı’ya adanmış” anlamında “kurban” demişlerdi değil mi?”

“İsa Mesih, Tevrat’tan alıntı yaparak “hediye” ya da “sunu” anlamında “kurban” sözcüğünü kullanıyor. Neden sordun?”

“Biz de aynı kelimeyi kullanıyoruz! Neredeyse tüm orta Asya da Kur-

ban bayramı kutluyoruz. Adı “Kurban” olan erkekler bile var!”

“Evet, Türkmenistan da adı “Kurban” olan biriyle tanışmıştım.”

“Belki de Kurban’ın anlamı hakkında daha derin düşünmeliyiz. Senin de söylediğin gibi “Tanrı yüreğe bakar.” Öyleyse önemli olan törenlerin nasıl olduğu değil, anlamının ne olduğu.”

“Evet, öyle.”

Bakhadyr bir süre sonra asıl konumuzu hatırladı; “Peki, ölülerimizi onurlandırmanın doğru yolu nedir?”

“Bana soyunuzun ilk kişinin kim olduğunu bilmediğini söylemiştin. Büyükbabam ve büyükbaban hakkında ne biliyorsun?”

“Çok fazla şey bilmiyorum, sadece nerde yaşadıklarını ve kaç yaşında öldüklerini biliyorum.”

“Bir soyağacı oluşturarak ailenin köklerini araştırabilirsin, hem bu çocukların için de iyi olur. Bunun için sana yardım ederim. Senin hatırladığın isimleri, elinde ki fotoğrafları ve varsa gazetelerden kesilmiş aileden bahseden kısımları kullanırız. Kutsal Kitapta soyağacına önem verilir. Ailene saygını göstermenin ve onlara onur vermenin iyi bir yolu bu olabilir.”

“Harika bir fikir, daha önce hiç düşünmemiştim.” dedi Bakhadyr.”

“Bitince onu evinin en iyi köşesine koyarsın.”

“Doğru bir şekilde, atalarımı onurlandırmanın başka yolları da var mı?”

“Zaman zaman onları anmak için davetler, törenler düzenleyebilirsin tabi ki ama Tanrının senin için çok daha şeyler yaptığını unutmadan. Tanrı bize önemli şeyleri unutmamamızı ve hatırlamak için işaretler bulmamızı söyler. Örneğin gök kuşağı bize neyi hatırlatmak için işaretler biliyor musun?”

“Gök kuşağının bir şeyi hatırlatmak için işaret olduğunu hiç düşünmedim, sadece harika ama ne yazık ki kısa süren bir şey olarak görüyordum.”

“Tanrı, gök kuşağını Nuh peygamber ile yaptığı antlaşmanın işareti olarak koydu. Bize, Nuh peygamber zamanında olan yeryüzünü tümüyle yok eden tufanın bir daha olmayacağına dair Tanrının verdiği sözü hatırlatıyor. Gök kuşağının kısa sürmesi de tufanın sonsuza kadar sürmediğini hatırlatır.”

“Hiç duymamıştım bunu! Artık gök kuşağına eskisinden farklı bakacağım.”,

“Bu törenlerde yapılanlara yüklenen anlamlarla ilgili bir örnek sayı-

labilir. Gök kuşağı değişmedi ama senin ona yüklediğin anlam değişti.”

“İlk atamız Tanrı olsa bile, hala aileme ve atalarımıza çok şey borçluyum, onlar benim için çok şey yaptılar.”

“Kesinlikle! Ama övgüye ve tapınmaya Tanrı layıktır. Onun yarattıklarına bir şey ekleyemez ve çıkaramayız. Bitkileri, hayvanları bütün bu çevreyi Tanrı yarattı ve atalarımıza emanet etti.”

“Ama annem babam bana miras bıraktı.”

“Tanrının bize verdiği mirası biliyor musun?”

“Tanrıdan bir miras alabileceğimi düşünmedim bile!”

İncil de şöyle yazar; “Rabbimiz İsa Mesih’in Tanrısı ve Babası’na övgüler olsun. Çünkü O büyük merhametiyle yeniden doğmamızı sağladı. İsa Mesih’i ölümden diriltmekle bizi yaşayan bir umuda, çürümez, lekesiz, solmaz bir mirasa kavuşturdu. Bu miras sizin için göklerde saklıdır. Zaman sona ererken açığa çıkarılmaya hazır olan kurtuluşa kavuşasınız diye iman sayesinde Tanrı’nın gücüyle korunuyorsunuz.”

“Bu nasıl bir miras ki, “çürümez, bozulmaz, solmaz?”

“Bu miras bizim için cennette saklanıyor desem, nasıl bir şey olabileceğini düşünürsün?”

“Tanrıyla birlikte yaşamak, O’nunla birlikte cennette olmak gibi bir şey mi?”

“Evet, bu mirasın ta kendisi. Hatta bir parçasını şuan alabiliriz.”

“Şuan mı? Bu mirastan, ölmeden ne alabiliriz ki?”

İncil şöyle der; “Gerçeğin bildirisini, kurtuluşumuzun Müjdesi’ni duyup O’na iman ettiğinizde, siz de vaat edilen Kutsal Ruh’la O’nda mühürlendiniz. Ruh, Tanrı’nın yüceliğinin övülmesi için Tanrı’ya ait olanların kurtuluşuna dek mirasımızın güvencesidir.”

“Kutsal Ruh mu? O kim?”

“Tanrı kutsaldır. Kutsal Ruh, Tanrı’nın ruhudur. Bunula birlikte Kutsal Ruh yaşamlarımıza gelebilir ve Tanrıyla kişisel olarak ilişki kurabiliriz.”

İncil de, “Oğullar olduğunuz için Tanrı öz Oğlu’nun “Abba! Baba!” diye seslenen Ruh’nu yüreklerinize gönderdi. Bu nedenle artık köle değil, oğullarsınız. Oğullar olduğunuz için de Tanrı sizi aynı zamanda mirasçı yaptı.” der.

“Tanrı’nın mirasçıları demek! Açıkçası kendimi Tanrı’nın mirasçısı olarak göremiyorum.”

“Söylediğim gibi Tanrı kutsaldır. Ama biz günahla ruhsal açıdan kirli olduğumuz için onun kutsallığında yaşamayı hak etmiyoruz. Tertemiz ve kutsal olan yalnızca bir kişi var ve o bu sahip olduğu mirası bizimle paylaşmayı seçti.”

“Gerçekten mi? Bu mirası hak eden kişi kim? Böyle bir mirasa sahip olan kişi bunu nasıl benim gibi biriyle paylaşır?”

“O her şeyin mirasçısıdır. İncil de “Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu’yla bize seslenmiştir.” der.”

“Sen Adem’in Tanrı tarafından yaratıldığı için bir anlamda Tanrı’nın oğlu olduğunu söylemiştin. Ama evrenin Adem için yaratıldığından emin değilim çünkü evren, Ademden önce yaratıldı. Bu kişi başkası olmalı ve sen bu kişinin İsa Mesih olduğunu mu söylüyorsun?”

“Daha önce de söyledığım gibi Bakhadyr, çok iyi kavırıyorsun. Aynen öyle.”

“Mirası hak eden kişi nasıl bizimle paylaşabilir?”

“İsa Mesih, sahip olduğu mirası bizimde alabilmemiz için günahlarımıza karşılık fidyе olarak öldü. Böylece günahın kirlettiği bizler temiz olup mirasçı olabilelim. İncil de şöyle yazar; “Ortada bir vasiyet varsa, vasiyet edenin ölümünün kanıtlanması gerekir. Çünkü vasiyet ancak ölümden sonra geçerli olur. Vasiyet eden yaşadıkça, vasiyetin hiçbir etkinliği yoktur.”

“İsa Mesih, mirasın tek sahibiyken, mirası hak etmeyen bizler de mirasçı olabilelim diye öldü mü diyorsun?”

“Evet. Bunu yapmak zorunda değildi ama o bizim için kendini ölüme teslim etti. Kendisi şöyle diyor; “Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba’yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunlarımın uğruna canımı veririm. Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi işitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için baba beni sever. Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babam’dan aldım.”

“İsa Mesih’in yaşamını geri alma yetkisi varsa neden almadı?”

“İyi haber; İsa yaşamını geri aldı! Ölümünden üç gün sonra dirildi. Bu

O'nun ölümün üzerinde dahi yetkisi olduğunu gösteriyor. Bu yüzden eğer İsa Mesih'e aitsek ölümden korkmamıza gerek yok çünkü o ölümü yendi. Tüm bunlardan dolayı O'nunla mirası yani sonsuz yaşamı paylaşabiliyoruz.”

“Sonsuz yaşam.. Bu atalarımın bana bırakabileceği mirastan çok daha fazlası.”

“Kesinlikle! Ve bu mirasın garantisi olarak bize verilen ve hayatlarımıza gelip bizi cennetteki yaşama hazırlayan Kutsal Ruh'ta var.”

“Ben Kutsal Ruh'u yaşamıma çağırabilir miyim?”

“Tabi ki; sadece yaşamına gelmesi ve seni değiştirmesi için O'nu davet etmen yeterli.”

“Ama hangi kelimeleri kullanacağımı, nasıl yapacağımı bilmiyorum.”

“Tanrı bizim yüreğimize bakar ve ne demek istediğimizi anlar. Özel bir formüle ihtiyacımız yok. Tanrı tüm dilleri anlar yani kendi dilinde dua edebilirsin. Dua etmenin belli bir şekli yok önemli olan samimi bir şekilde Tanrıyla konuşmandır.”

“Bana bir dua örneği gösterebilir misin?”

“Bir çok örnek var” dedim. Ve İncil de gözüme çarpan bir ayeti paylaştım; “Rab'be yaraşır biçimde yaşamanız, O'nu her yönden hoşnut etmeniz, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanımakta ilerlemeniz için dua ediyoruz. Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmeniz için O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle güçlenmenizi diliyoruz. Bizi kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya yeterli kılan Baba'ya şükretmeniz için dua ediyoruz.”

“Belki İncil'den bir duayı örnek alarak Kutsal Ruh'u yaşamına almak için dua edebilirsin.” dedim.

Bakhadyr biraz düşündükten sonra kendi sözleriyle dua etmeye başladı; “Tanrım sana layık olabileyim. Bana Kutsal Ruh'unu ver. Göksel Baba, bana dayanıklılık, sabır ve sevinç ver. Bana başka kimsenin veremeyeceği mirasla ışık krallığına girmemi sağla.”

Bölüm 12

Kalmukya: Özdeyişler

Tren Astrahanda durduğunda karşımdaki yatağa bir adam geldi. Uzun saatlerdir süren yolculuğumda henüz Hazar denizinin kuzeyinde kalan bu yerdeydik. Karşımdaki yatağa gelen yeni yolcu Moğolistan ya da Çin'in kuzey bölgelerinden gelmişe benziyordu. Onunla sohbet etmeye başladığımda Kalmuk olduğunu öğrendim. Ailesi yaklaşık dört yüz yıl önce Sincan bölgesinden göç etmiş. Ailesi batı Moğol halklarındanmış ve şuan Rusya da onlara Kalmuk deniyormuş.

Batur'a Kalmuklar ve kültürleri hakkında soru sorma fırsatım oldu. Bir süre sonra bana atasözlerinden bahsetmeye başladı. Bazı atasözlerinin 3 ya da 4 konuya aynı anda değindiğini ama bunu esprili bir şekilde yaptığını söyledi. Bir tanesi şöyle;

“Parlak olan üç şey;

Parlayan dolunay,

Parlayan bozkır içinde ki çiçek ve

Parlayan ailenin nasihatleri.”

“Büyüleyici!” dedim. “Bu tarz sözler çok eskiden kalma mı, yeni oluşturulan şeyler mi?

“Böyle yüzlerce söz var.” diye yanıtladı Batur “Ve bildiğim kadarıyla oldukça eskiler yani antik çağlardan kalma.”

“Biliyor musun, orta doğuda üç bin yıllık bu tarz özdeyişler var.”

“Hayır, hiç duymadım. Ben bu tarz atasözlerini biz Kalmuklara özel sanıyordum.”

“Tabi ki konu ve içerik olarak benzemiyor ama tür olarak çok benzer yapıda Kutsal Kitapta yazan bölümle.”

“Kutsal Kitap mı? Ama benim halkım Budist, Hristiyan değil ki!”

“Bu özdeyişler Yahudilerden geliyor, İsa Mesih’ten çok uzun zaman önce yazıldılar.”

“Ne tarz özdeyişler, bana birkaç tanesini söyler misin?”

“Aklımın ermediği üç şey, anlamadığım dört şey var:

Kartalın gökyüzünde,
yılanın kayada,
geminin denizde izlediği yol ve
erkeğin genç kızla tuttuğu yol.”xxviii

Batur güldü ve “Hayır, bunu anlamadım. Başka bir tane daha söyle” dedi.

“Dünyada dört küçük yaratık var ki, çok bilgece davranırlar:

karıncalar güçlü olmayan bir topluluktur ama yiyeceklerini yazdan biriktirirler.

Kaya tavşanları da güçsüz topluluktur ama yuvalarını kaya kovuklarında yaparlar.

Çekirgelerin kralı yoktur ama bölük bölük ilerlerler.

Kertenkele elle bile yakalanır ama kral saraylarında bulunur.”

“Bu dört şeyinde bilgece olduğunu düşünüyorum. Bana bizim de sahip olduğumuz bir bilgelik sözünü hatırlattı.”

“Hangisini?” diye sordum.

“Üç şey sonsuzdur;

Göklerdeki yıldızlar,
İnsanlığın bilgeliği ve
İnsanlığın aptallığı.”

“Bunlara inanıyor musun?”

“Açıkçası insanlığın bilgeliği için sınırsız diyemem ama aptallığının sınırsız olduğuna şüphe yok.”

“Bence de, haklısın. Peki, sınırsız aptallık derken neyi kastediyorsun?”

Batur sessizce pencereden dışarıya bakmaya başladı. Tam yüzünü göremiyordum ama ağlamak üzere olduğu anlaşılıyordu. Bir süre sonra bana dönüp dedi ki;

“En büyük aptallığın ailem Sibirya’ya göç ettirildiği zaman yaşandı bence. Sadece ailem değil bütün halkım -kadın, erkek ve çocuk binlerce

insan- hayvanları taşımak için kullanılan kamyonlara bindirilerek anavatanlarından uzaklaştırıldı. Yüzlercesi yolda bir o kadarı da Sibiryada öldü. Bu gereksiz zulüm sınırsız aptallığa bir örnektir.”

Anlattığı şeylerin Batur’un canını acıttığı çok belliydi. Bu konu hakkında daha fazla konuşmak için kararsızdım ama bir süre sonra o konuşmaya başladı.

“Benim halkım hain değildi! İçlerinden bazıları Almanlarla işbirliği yapmış olsa da bütün bir halka hain diyemezsiniz! Ama Stalin tüm halkımı Almanlara yardım etmekle suçladı. Bu adil değil! Ruslar gelip tüm halkımı hayvanlar gibi toplayıp anavatanından uzaklaştırdı hiçbir suçu olmayan çocukları bile. Hiçbir şey yapmamış ailem de sürgüne yollandı. Bütün bunlar yetmezmiş gibi bir de halkımla ilgili yalanlar söylediler. Sibiryadaki yerli halk bize kötü davrandı çünkü Ruslar onlara bizim insan yediğimizi söylemişler!”

“Korkunç!” dedim. Kazakistan da tanıdığım Şamil’i hatırladım, onun da karısının ailesi Stalin tarafından göçe zorlananlardandı. Bu tarz zorunlu göç acılarını orta asya da bir çok millet yaşadı; Ahıska Türkleri, Karayaylar, Kalkarlar gibi çok acı çeken milletlerden kişiler tanıdım. Bu acıyı en derin yaşayanlardan biri de Kırım Tatarlarıdır.

“Sadece korkunç değil!” dedi Batur; “Bu toplu katliamdı! Ben daha küçük bir bebekken ailem Sibiryaya göç ettirildi, hayatta kaldığım için şanslıyım. Annem açlıktan öldü! Beni beslemek için kendi yeterince yemediği için dayanamadı.”

Tekrar “Bu korkunç!” dedim. Diyecek bir şey bulamıyordum. Altmış yaşlarında olan Batur’un çocukluğunda ki acıyı hala unutmadığı belliydi.

Şaşkınlıktan söyleyecek bir şey bulamıyordum. “Bu korkunç!” demek Batur’un kalbinde ki acıyı azaltmıyordu gerçi bunu yapabilecek herhangi bir kelime yok. Başka ne diyebilirdim ki.

Benim gömüldüğüm sessizliği Batur bozdu. Kutsal Kitapta Süleyman’ın Özdeyişlerine bakarken sordu;

“Bu kitap başka ne diyor? Tanrı’nın bu tarz şeylere neden izin verdiğini söylüyor mu?”

Biraz düşündükten sonra “Senin ailen gibi göçebe yaşamış bir halktan bahseden bir bölüm var” dedim. “Onlar yabancı oldukları ülkede kölelik yaparken Tanrı’nın onları kölelikten kurtardığını açıklayan bir bölüm. Tanrı onların özgür olmasını sağladı çünkü onları sevdi ve kendisiyle ger-

çek ve samimi bir ilişki kurmalarını istedi. Ancak onlar Tanrı'nın standartları yerine kendi standartlarına göre yaşamaya başladıklarından yabancı bir ülkeye sürülmüşler. “

“Yani biz Kalmuklar gibi topraklarından koparıldılar. Peki, anayurtlarına geri dönebildiler mi?”

“70 yıl sonra döndüler ama birçoğu bunu göremedi.”

“Sürgünde 70 yıl öyle mi? Biz Kalmuklar 13 yıl sürgünde kaldık. Bu gerçekten çok uzun, bu üç kuşak demek!”

“Evet.”

“Halkım Sibiryada yaşarken kültürümüzden çok şey kaybetti. Sürgünde doğan çocuklar Kalmukçayı tam konuşamıyorlar çünkü Rusça konuşmak zorundaydılar. Söylediğin halk da aynı problemi yaşamış mıydı?”

“Yahudiler, döndüklerinde İbraniceden çok çevrelerinde konuşulan Aramiceyi kullanıyorlardı. Çok şey kaybettiler diyebiliriz ama önemli olan birçok batıl inanca kapıldılar ve Tanrı'nın buyurdukları yerine hurafelere göre yaşamaya başladılar.”

“Anlıyorum. Halkım sürgünde Budist öğretilerin çoğunu unuttu ya da uygulamayı bıraktı. Peki, Yahudiler dinlerini terk edip ateist mi oldular?”

“Hayır. Aslında atalarının inancına geri döndüler. Yahudilerin ataları sürgün edilmelerinden bin yıl önce tek Tanrı'ya tapan göçebelereydi. Onların atalarına kendi topraklarından batıya doğru göç etmelerini ve onlara göstereceği topraklarda yaşamalarını söyleyen Tanrı'ydı.”

“Bizde batıya doğru göç etmiştik, benim halkım da göçebelere” diye yanıtladı Batur.

“Tıpkı ataların gibi Yahudi halkı için de hayat kolay değildi. Kıtık olan bir zamanda Mısır'a göç ettiler. Fakat daha sonra Mısır halkı arasında köleleştiler. Sonra Tanrı atalarına verdiği sözü anımsadı ve onları kölelikten kurtarıp vaat ettiği topraklara götürdü.”

“Ama sonra onlar tekrar sürgüne gittiler demiştin. Neden?”

“Onları kölelikten kurtaran ve yaşadıkları topraklara getiren Tanrı'yı unuttular. Tüm evrenin ve kendilerinin tek yaratıcısını bırakıp başka ilahlara, putlara tapıldılar. Tanrı tüm adaletiyle onların putlara tapmayı bırakmalarını sağlamak için oradan sürgün edilmelerine izin verdi. Bu sürgün hayatı Yahudi halkı için bir çeşit arıtma süreci oldu.”

“İlginç. Atalarım önceleri cennetin büyük ilahı Tengri'ye tapıyorlardı.

O da adaletliydi ve insanları adil yargıladı. O'na da tüm evrenin yaratıcısı derlerdi. Senin anlattığın ilaha çok benziyor Tengri.”

“Halkın hala Tengri'ye tapıyor mu?”

“Hayır, en azından benim bildiğim yok. Halkım genelde Budist öğretilerine inanıyor.”

“Sence Tengri bu konuda ne hissediyordur?”

“Çok iyi bir soru! Bunu daha önce hiç düşünmemiştim. Sanırım kızgındır. Sonuçta tüm evrenin yaratıcısı olan Tengri'yi unutmamamız gerekirdi.”

“Dünya'nın birçok bölgesinde adil ve iyi olan, tüm dünyayı yaratan bir “Gök tanrı”ya tapan insanlar var. Wilhelm Schmidt adında ki Alman profesör tüm dünyadaki inanışlarla ilgili harika bir çalışma yaptı ve görülen şu; birçok zaman insanlar inandıkları müthiş, görkemli ve adil olan ilahlarını terk edip unuttular ve başka ilahlara veya kötü ruhlara hizmet etmeye başladılar.”

“Bilmiyordum. Orta Asya Türklerinde Tengri ye tapılırdı. Bildiğim kadarıyla İslamdan sonra bile Türkiyede Tengri anlamında Tanrı kelimesi hala kullanılıyor.”

“Tengri inanışıyla ilgili başka neler biliyorsun?”

“Her yıl, bir gün boyunca süren görkemli bir tören düzenleniyor. Kurbanlar sunuluyor ve cennet, bereket ve koruma için dua ediliyor. Bu yaklaşık 1500 yıl boyunca her yıl yapıldı.”

“Eski Çince de cennete “Tian” denirdi. Zamanla Tanrı olduklarını sandıkları imparatorlarına tian demeye başladılar. Tian kelimesi gök anlamına da geliyor. “Tengri” ve “Tian” arasında birbirleriyle bağlantılı mı diye merak ediyorum.”

“Birbirlerine benzer kelimeler değil mi? Ama anlam olarak ne kadar benziyorlar bilmiyorum. Çinlilerin imparatorlarına ya da göğe de tian dediğini söylediniz ama atalarım sadece cennetin efendisi ve tüm evrenin yaratıcısı anlamında Tengri sözcüğünü kullanırlardı.”

Aniden Batur'un yüz ifadesi değişti: şaşkın bir şekilde “Ama Çinliler ve biz hep düşmandık. Atalarımız yüzyıllarca onlarla savaştı. Ve sen aslında aynı Tanrıya tapıklarını söylüyorsun!” diye bağırdı.

“Aslında Çin'de de insanlar senin ataların gibi sık sık Tian'ı unutup başka ilahlara hizmet ediyorlar. Araplar ve Yahudiler arasında da benzer

bir durum var.”

“Aynı Tanrı’ya inanıp da din yüzünden birbirini öldürmek ne kadar korkunç ve mantıksızca!”

“İslamdan çok önce Arapça konuşan Hristiyanlar Tanrı yerine Allah kelimesini kullanıyorlardı. Bugün bile orta doğuda yaşayan Hristiyan Araplar Allah sözcüğünü kullanır. Ama bence önemli olan ne isim verdiğimiz nasıl seslendiğimiz değil ne anlam verdiğimizdir.”

“Ne demek istiyorsun?”

“İsimler insanlar için farklı anlamlara gelebilir. Örneğin senin adın; Batur senin dilinde kahraman demek ama senin dilini bilmeyen insanlar bu anlamı anlamayacaklar. Aynı şekilde insanlar tüm evreni yaratana ister Tengri ister Tian desin, Tanrı ya da Allah desin fark etmez bu sadece tanımlamadır. Önemi olan ve bizim esas tartışmamız gereken tek konu bu “yaratıcı” ile kişisel bir ilişki kurmamızdır. Hangisi daha önemli: adını ve anlamını doğru olarak bilmek mi, nasıl biri olduğunu, karakterini bilip seninle arkadaş olmak mı?”

“Kesinlikle arkadaş olmak daha önemlidir.”

“Evet öyle. Hiç, Tanrı’nın da böyle hissettiğini düşündün mü? Elbette ki Tanrı sözcüğü bütün insan isimlerinden üstün bir sözcüktür. Sözcükler sadece ağızımızdan çıkan seslerdir! Tanrı çıkarttığımız seslerden çok daha büyük değil midir?”

“Daha önce hiç bu şekilde düşünmemiştim.”

“Bence büyük peygamberler “Seni nasıl çağıralım?” diye sorduklarında Tanrı, bu yüzden onları yanıtlamadı.”

“Gerçekten mi?”

“Musa peygamber çölde koyunlarını güderken Tanrı’dan halkını özgür bırakmak için kullanacağı kişinin kendisi olduğunu öğrendi.

“Musa şöyle karşılık verdi: “İsraillilere gidip, “Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi” dersem, “Adı nedir?” diye sorabilirler. O zaman ne diyeyim? Tanrı, “Ben, Ben’im” dedi, İsraillilere de ki, “Beni size Ben Ben’im diyen gönderdi.” İsraillilere de ki, “Beni size atalarınızın Tanrı’sı, İbrahim’in Tanrı’sı, İshak’ın Tanrı’sı ve Yakup’un Tanrı’sı Yahve gönderdi.” Sonsuza dek adım bu olacak. Kuşaklar boyunca böyle anılacağım.”

“Atalarınızın Tanrısı” kısmını sevdim. Herhangi bir ismi hatırlamaktan çok daha kolay.”

“Tanrı en başından beridir var. Tanrı, insanlara şimdiki neslin annesinin babasının tanrısıyım demiyor, en başından beri tüm atalarınızın Tanrısıyım diyor. En başından beri var olduğunu ve sonsuz olduğunu bilmemiz adını bilmemizden daha önemli çünkü.”

“Evet, Tanrı’nın adının ne olduğu veya nasıl söylendiğinden çok karakterinin nasıl olduğunu bilmemiz gerektiği konusunda sana katılıyorum. “Atalarının Tanrısı” kısmı hoşuma gitti çünkü bence çok daha anlamlı: sadece Moğolların tanrısı değil, Türklerin, Çinlilerin, tüm insanların tanrısı.”

“Bu çok bilgece bir açıklama.”

“Aslında şimdi düşününce atalarımın söylediği “insanın bilgeliği sonsuzdur” sözüne katılmıyorum, sadece Tanrı’nın bilgeliği sonsuzdur.”

“Kesinlikle!”

Bölüm 13

Karaçay-Çerkesya: Ölümünden Dirilmek

Kuzey Kafkasya'dan döndükten sonra, Karaçay'da olan arkadaşlarım Osman ve Fatima'yı ziyaret ettim. Onlarla birkaç yıl önce Nalçık'teki bir akademik konferansta tanışmıştım ve yeniden onları görmek istedim. Beni Karaçay-Çerkesya Cumhuriyetinde olan köylerine davet ettiler. Kuzey Kafkasya'nın güzel bölgelerinden Dombay'ı gezdik. Dağda piknik yaparken Osman, seccadesini çimlerin üzerine yaydı ve namaz kılmaya başladı. İncancına çok önem verdiği açıkça görülüyordu.

Ertesi sabah lezzetli bir kahvaltıdan sonra Osman bana ne okuduğundan bahsetmeye başladı: “Kurandan son derece ilginç bir bölüm okudum ve sana sormak istediğim şeyler var.”

“Tabi ki, sorun ne?”

Osman, Kuran'da işaretlediği, İmran suresini açtı ve okumaya başladı:

“Ey Meryem! Rabbine divan dur. Secde et ve (O'nun huzurunda) rükû edenlerle beraber rükû et” demişlerdi. (Ey Muhammed!) Bunlar sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Meryem'i kim himayesine alıp koruyacak diye kalemlerini (kur'a için) atarlarken sen yanlarında değildin. (Bu konuda) tartışırken de yanlarında değildin. Hani melekler şöyle demişti: “Ey Meryem! Allah, seni kendi tarafından bir kelime ile müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsa Mesih'tir. Dünyada da, ahirette de itibarlı ve Allah'a çok yakın olanlardandır.” “O, beşikte de, yetişkin çağında da insanlarla konuşacak, salihlerden olacaktır.” (Meryem), “Ey Rabbim! Bana bir beşer dokunmamışken benim nasıl çocuğum olur?” dedi. Allah, “Öyle ama Allah dilediğini yaratır. O, bir şeyin olmasını dilediğinde ona sadece “ol” der, o da hemen olur.” dedi. Ve Allah ona kitabı, hikmeti, Tevrat ve İncil'i öğretecek. Allah, onu İsrailoğullarına bir Peygamber olarak gönderecek (ve o da onlara

şöyle diyecek): “Şüphesiz ben size Rabbinizden bir mucize getirdim. Ben çamurdan kuş şeklinde bir şey yapar; ona üflerim. O da Allah’ın izniyle hemen kuş oluverir. Körü ve alacalıyı iyileştiririm ve Allah’ın izniyle ölüleri diriltirim. Evlerinizde ne yiyip ne biriktirdiğinizi size haber veririm. Eğer mü’minler iseniz bunda sizin için elbette bir ibret vardır.” “Benden önce gelen Tevrat’ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri helâl kılmak için gönderildim ve Rabbiniz tarafından size bir mucize de getirdim. Artık Allah’a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin.” “Şüphesiz Allah, benim de Rabhim, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse O’na ibadet edin. İşte bu, doğru yoldur.” İsa, onların inkârlarını sezince, “Allah yolunda yardımcılarım kim?” dedi. Havariler, “Biziz Allah yolunun yardımcıları. Allah’a iman ettik. Şahit ol, biz müslümanlarız” dediler. “Rabbimiz! Senin indirdiğine iman ettik ve Peygamber’e uyduk. Artık bizi (hakikate) şahitlik edenlerle beraber yaz.” Onlar tuzak kurdular. Allah da tuzak kurdu. Allah, tuzak kuranların en hayırlısıdır. Hani Allah şöyle buyurmuştu: “Ey İsa! Şüphesiz, senin hayatına ben son vereceğim. Seni kendime yükselteceğim. Seni inkâr edenlerden kurtararak temizleyeceğim ve sana uyanları kıyamete kadar küfre sapanların üstünde tutacağım. Sonra dönüşünüz yalnızca banadır. Ayrılığa düştüğünüz şeyler hakkında aranızda ben hükmedeceğim.”

“Bu gerçekten ilginç bir bölüm Osman, sorun ne?” İsa’nın mucizevi doğumu ya da bir babaya sahip olmasıyla ilgili bir soru sormasını beklerken beni çok şaşırtan bir soru sordu.

“Kuran’da İsa’nın körleri ve cüzzamlıları iyileştirdiği ve ölüleri diriltiği yazıyor. O bunu dünyadayken yaptı evet ama bilmek istediğim günümüzde hala yapmaya devam ediyor mu?”

“Sık sık görünmese de evet yapıyor. İsa Mesih dünyadayken dirilttiği bildiğimiz sadece üç kişi var. Tanrı gücünün bir işareti olarak bazen mucizeler yapar. Bu mucizeler de İsa Mesih’in getirdiği haberi doğrulamak için bir göstergedir. Şifayı sadece Tanrı verebilir fakat bazen İsa Mesih’in adıyla dua ettiğimizde iyileşmeler olabilir. Çünkü İsa kendisi “Gökte ve yeryüzünde tüm yetki bana verildi.” diyor. Bu yetki sayesinde takipçileri kötü ruhları kovabildiler, hastaları iyileştirebildiler. Evet, O’nun yetkisi hala var.”

“İsa Mesih’in günümüzde de insanları iyileştirdiğini duydum ama sormak istediğim şimdi ki zaman da ölüleri diriltiyor mu? Günümüzde bu

tarz ölümünden dirilmiş birisi var mı?”

“Evet, daha önde duyduğum birkaç olay var. Sana onlardan bahsetmemi ister misin?”

“Evet, lütfen! Tüm dikkatimle dinliyorum!” dedi Osman. Fatima da ilgiyle bizi dinliyordu. Onlara duyduğum modern zamanlarda olan dirilme olaylarını anlatmaya başladım.

“Ben kendim hiç ölümünden dirilen biriyle tanışmadım fakat Sibirya da tanıştığım bir İsa Mesih inanlısı bana ölümünden dirilen iki insan gördüğünü söylemişti.”

“Nasıl olmuş?” diye sordu Osman.

“Her iki olay da Sibirya’nın güneyinde ki Altay Cumhuriyetinde olmuş. İlk olayda bir adam düştüğü yerde sıfırın altında sıcaklıkta yarım saatten fazla mahsur kalmış ve donarak öldüğünü düşünmüşler. İkinci olayda yüksek gerilim geçen kablolarda çalışma yapan biri yüksek voltajda elektriğe maruz kalmış ve yere düşmüş. Herkes adamın öldüğünü düşünmüş. Ama her iki olayda da Sibirya da tanıştığım adam İsa Mesih’in adıyla Tanrı’ya dua etmiş ve iki adamda canlanmış.”

“O adamın böyle bir gücü mü var?”

“Hayır, kendisinin böyle bir gücü yok. Tanrı tarafından imanına karşı verilmiş bir hediye bu.”

“Başka duyduğun şeyler var mı?”

“Bir başka ölümünden dirilme vakası da Güney Amerika’daki Şili de olmuş. Bir Tanrı adamı olan Andres Montupil vefat eden genç bir kızın evine gitmiş. Kızın annesini çok üzgün gören Andres çok kederlenmiş. Kadına o bölgede olan çok büyük bir dağı göstererek “Bu dağı Babam yaptı ve biliyorsunuz ki o sizin de Babanız. Onun gücü her şeye yeter. Gelin kızınız için dua edelim” demiş. İçeri girdiklerinde kızın bedeni artık soğukmuş. Andres dua etmeye başlamış daha sonra diğerleri de ona katılmış. Bir süre sonra Andres, “Tanrı’m gücünü göster ve bu ailenin kızını onlara bağışla” dedikten sonra aniden kız öksürmüş ve doğrulmuş. Hemen ona yiyecek bir şeyler vermelerini söylemiş. Aileye ölen kızları için teselliye gelenler kızın hayatta olduğunu görünce şok olmuşlar.”

“Bu harika. İsa Mesih’in dünyadayken dirilttiği bir kızın hikayesine çok benziyor değil mi?”

“Kesinlikle!” dedim. “Bu İsa Mesih’in dirilttiği 12 yaşında ki bir kızın hikayesine benziyor. Jauris isimli adam İsa’nın ayağına gelip ona kızı için

dua etmesi için yalvardı. Tam bu sırada adamın evinden gelen hizmetçileri ona kötü haberi verdiler. Gerisini İncil’den okuyayım:

“İsa daha konuşurken havra yöneticisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, “Kızın öldü” dedi, “artık öğretmeni rahatsız etme.” İsa bunu duyunca havra yöneticisine şöyle dedi: “Korkma, yalnız iman et, kızın kurtulacak.” İsa, adamın evine gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi. Herkes kız için ağlıyor, dövünüyordu. İsa, “Ağlamayın” dedi. “Kız ölmedi, uyuyor.” Kızın öldüğünü bildikleri için İsa’yla alay ettiler. O ise kızın elini tutarak, “Kızım, kalk!” diye seslendi. Ruhu yeniden bedenine dönen kız hemen ayağa kalktı. İsa, kıza hemen yemek verilmesini buyurdu.”

Osman, mucizeler hakkında çok şey duymak istiyordu. “Modern zamanlara ait başka örnek var mı?” diye sordu.

“Var. Günümüzdeki örneklerden biri Güney Korede yaşanmış. Samuel adındaki adam bir sokak satıcısından alarak bir çeşit yöresel yemek yemiş. Yediği yemeğin ambalaj kağıdına bulaşan böcek ilacı Samuel’i zehirleyerek öldürmüştü. Samuel’in babası Paul Yonggi Cho, Kore de iyi bir Tanrı adamı olarak bilen biridir. Haberi duyar duymaz oğlunun ölü bedeninin yanına gidip dirilmesi için dua etmeye başlamış. Birkaç saat sonra yüksek sesle bağırarak: “Samuel! Nasıralı İsa’nın adıyla diril ve yürü!” İmanının karşılığı olarak Tanrı oğlunu diriltmiş: Çocuk sıçramış ve kusmaya başlamış. Sonra adamın oğlu eliyle işaret ederek: “Baba, İsa’ya merhaba desene!” demiş. Bunu birkaç kez tekrarlayınca Baba dönmüş ve usulca “Merhaba İsa!” demiş. Sonra Samuel, babasına; “Baba, bizi kordondan gelirken görmedin mi? İsa beni kollarında taşıyordu. Daha önce hiç görmediğim kadar parlak bir ışık gördüm ve daha önce hiç duymadığım kadar müthiş bir müzik duydum. Melodiyi tanı mıyordum ama gitgide yaklaşıyorduk. Sonra İsa bana “Geri gitmeliyiz” dedi. “Hayır!” dedim. İsa, “Geri gitmeliyiz. Baban seni bırakmıyor.” dedi ve beni buraya getirdi. Bizi buraya gelirken görmedin mi? Tam İsa beni getirdiğinde bana “Kalk!” dedin. Bak işte orada hala, şimdi yok gitmiş olmalı.”

“Bu müthiş bir hikaye!” dedi Osman. “Kuranda İsa’nın ölüleri dirilttiği yazıyor. Ölüleri diriltten başka hiçbir peygamber duymadım.”

“Ölüleri sadece Tanrı diriltebilir. O hem sıradan insanların hem peygamberlerin dualarına cevap veriyor. İsa’dan 850 yıl önce yaşayan İlyas peygamber de Tanrı tarafından bir ölüyü diriltmek için kullanıldı. İlyas

peygamberin birlikte yaşadığı ailenin oğlu hastaydı. Çocuk gitgide kötüleşti ve öldü. Çocuğun annesi İlyas peygambere “Neden bana kaşısın Tanrı adamı? Buraya bana günahlarımı hatırlatmak ve çocuğumu öldürmek için mi geldin?” dedi.

İlyas, “Oğlunu baba ver” dedi. Çocuğu kucağına alıp kendi odasına götürüp yatağa bıraktı. Ve Tanrıya ağlayarak dua etmeye başladı: “RAB Tanrı’m lütfen birlikte yaşadığım bu dul kadının bu acıyı yaşamasına izin verme, onun çocuğu ölmesin. Bu çocuğu hayata döndür RAB”

RAB, İlyas’ın ağlayışını duydu ve çocuğu diriltti. Sonra İlyas çocuğu annesine getirdi ve “Bak işte oğlun yaşıyor!” dedi.

Kadın, İlyas’a: “Şimdi biliyorum ki sen Tanrı adamısın. Ağzın RAB’in gerçeğini söyler.” dedi.

“İlyas, Tanrı katında büyük bir peygamber olmalı” dedi Osman. “Ancak tüm bu hikayelerde ölen genç insanlar çok zaman geçmeden dualara cevap olarak diriliyorlar. Şüpheli biri “Bu çocuklar ölmemişti yalnızca öldü sanıldılar.” diyebilir. Ne inandırıcı olurdu biliyor musun: Ölümünün üzerinden birkaç gün geçtikten sonra vücudu kısmen çürümeye başlamış birisinin dirilmesi.”

“Haklısın, Osman.” dedim. “Ama söylediğin gibi olan birkaç hikaye var. Orta Afrikada yer alan Demokratik Kongo Cumhuriyetinde olan bir olay var. Alexander isimli bir adam ölen bir kadın için yapılan töreni yönetiyormuş. O sırada içeriye ağlayarak giren kızın nişanlısı Alexander’e: “Tanrı ölüleri diriltebilir!” diyordun. İşte sana bir test.” diye bağırmış. Kadın dört gün önce ölmüş ve ölü bedeninden yayılan kötü koku dayatılmamış. Alexander diğer inanlılarla birlikte bir çember oluşturarak dua etmeye başlamış. Yaklaşık 20 dakika sonra Alexander ceketinin çekildiğini hissetmiş. Gözlerini açtığında cesedin orda olmadığını görmüş ve etrafa bakınmaya başlamış. Köşede az önce ölü yatan kadını elleri açık Tanrı’ya şükrederken görmüş.”

“İsa Mesih de bedeni çürümeye başlamış birini diriltmiş miydi?” diye sordu Osman.

“Evet, diriltti” dedim ve İncil’den şu bölümü okudum:

“Meryem ile kız kardeşi Marta’nın köyü olan Beytanya’dan Lazar adında bir adam hastalanmıştı. Meryem, Rab’be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla O’nun ayaklarını silen kadındı. Hasta Lazar ise Meryem’in kardeşiydi. İki kız kardeş İsa’ya, “Rab, sevdiğin kişi hasta” diye haber gön-

derdiler...

.... İsa Beytanya 'ya yaklaşınca Lazar 'ın dört gündür mezarda olduğunu öğrendi. Beytanya, Yerusəlim 'e on beş ok atımı kadar uzaklıktaydı. Birçok Yahudi, kardeşlerini yitiren Marta 'yla Meryem 'i avutmaya gelmişti. Marta İsa 'nın geldiğini duyunca O 'nu karşılamak için dışarı çıktı, Meryem ise evde kaldı. Marta İsa 'ya, "Ya Rab" dedi, "Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi. Şimdi bile, Tanrı 'dan ne dilersen Tanrı 'nın onu sana vereceğini biliyorum." İsa, "Kardeşin dirilecektir" dedi. Marta, "Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum" dedi. İsa ona, "Diriliş ve yaşam Ben 'im" dedi. "Bana iman eden kişi ölse de yaşayacaktır. Yaşayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?" Marta, "Evet, ya Rab" dedi. "Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı 'nın Oğlu Mesih olduğuna iman ettim." Bunu söyledikten sonra gidip kız kardeşi Meryem 'i gizlice çağırırdı. "Öğretmen burada, seni çağırıyor" dedi. Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa 'nın yanına gitti. İsa henüz köye varmamıştı, hala Marta 'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. Meryem 'le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler. Meryem İsa 'nın bulunduğu yere vardı. O 'nu görünce ayaklarına kapanarak, "Ya Rab" dedi. "Burada olsaydın kardeşim ölmezdi." Meryem 'in ve onunla gelen Yahudiler 'in ağladığını gören İsa 'nın içini hüznün kapladı, yüreği sızladı. "Onu nereye koydunuz?" diye sordu. O 'na, "Ya Rab, gel gör" dediler. İsa ağladı. Yahudiler, "Bakın, onu ne kadar seviyormuş!" dediler. Ama içlerinden bazıları, "Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar 'ın ölümünü de engelleyemez miydi?" dediler. İsa yine derinden hüznülenerek mezara vardı. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. İsa, "Taşı çekin!" dedi. Ölenin kız kardeşi Marta, "Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu" dedi. İsa ona, "Ben sana, "İman edersen Tanrı 'nın yüceliğini göreceksin" demedim mi?" dedi. Bunun üzerine taşı çektiler. İsa gözlerini gökyüzüne kaldırarak şöyle dedi: "Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. Beni her zaman işittiğini biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye söyledim." Bunları söyledikten sonra yüksek sesle, "Lazar, dışarı çık!" diye bağırdı. Ölü, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü peşkirle sarılmış olarak dışarı çıktı. İsa oradakilere, "Onu çözün, bırakın gitsin" dedi."

“Vay be!” dedi Osman. “Birisinin öldükten 3-4 gün sonra dirilmesini açıklamak imkansız gibi gözüktüyor. Bence şüpheci biri hala, öldü sanılan kişilerin aslında tam olarak ölmediklerini söyleyebilir. Ölümü bir doktor tarafından tespit edilmiş ve sonra dirilmiş biri var mı?”

“Dünya’nın birçok yerinde insanlar ölen birisinin nasıl gözüktüğünü ve belirtilerin ne olduğunu bir doktor olmadan anlayabilir.” dedim. “Bununla birlikte birkaç vakada bir doktorun klinikte kişinin öldüğünü onayladığı durumlar da var. Afrika da adı Katshinyi olan bir çocuk hastanede ölmüş hatta ölüm kartı bile yazılmışken, çocuğun babası bir Tanrı adamıyla birlikte çocuğun dirilmesi için dua etmeye başlamış. Ve hastanenin morgunda olan çocuk hapşırılmış, ayağa kalkmış ve yemek istemiş.”

Başından beri bizi dikkatlice dinleyen Fatima, “Peki, Tanrı neden bazı insanları diriltirken diğerlerini diriltmiyor?” diye sordu.

“Bu çok iyi bir soru fakat cevaplamak çok kolay değil, çünkü bunun sebebini sadece Tanrı bilebilir.

Sonuçta dirilen bu insanlar da daha sonra öldüler. Belki de Tanrı’nın özel bir amacı vardı ve onların hayatlarını biraz daha uzattı.”

“Ölümden dirilen insanlar, diğer dünyada ne gördüklerini söylediler mi?” diye sordu Osman.

“Koreli Samuel gibi bazıları bir şeyler söylediler ama genelde detaylı bir şey yok. Ama bütün bu hikayelerden çıkarmamız gereken en önemli sonuç, ölmeden önce Tanrı’yla tanışmış olmalıyız.

Yaratıcımıza ne söyleyeceğiz?”

“Haklısın!” dedi Osman. “Kuranda ki bu bölümün bu kadar önemli olmasının sebebi de bu. Burada,

İsa’nın cennetteki Tanrı’ya geri döndüğü yazıyor. O Tanrı’dan geldi ve cennete geri döndü, yolu biliyor olmalı.”

“Kavrayışı yüksek birisin, Osman” dedim. “İsa Mesih, O’nu takip edip, sevenler için cennette yer hazırladığından bahsetti: *“Yüreğiniz sıkılmasın. Tanrı’ya iman edin, bana da iman edin. Babam’ın evinde kalacak çok yer var. Öyle olmasa size söyledim. Çünkü size yer hazırlamaya gidiyorum. Gider ve size yer hazırlarsam, siz de benim bulunduğum yerde olacaksınız diye yine gelip sizi yanıma alacağım.”*

“Tıpkı Koreli çocuğa yaptığı gibi!”

“Evet ama İsa takipçilerine şunu da söylüyor: “Benim gideceğim yerin

yolunu biliyorsunuz.”

“Belki onlar yolu biliyorlardı ama biz bilmiyoruz” dedi Osman.

“Aslında onlar şöyle cevap verdiler: “Rab, nereye gittiğini bilmiyoruz. Yolu nasıl bilebiliriz.” Ne dersin

İsa onlara nasıl bir yanıt vermiştir?”

“Bilmem.”

İncil’i açtım ve İsa Mesih’in cevabının olduğu bölümü okudum: “*Yol, gerçek ve yaşam benim.*

Benim aracılığım olmadan Baba’ya kimse gelemmez.”

Osman bir süre düşündükten sonra, “İsa Mesih’in aracılığı olmadan kimse Tanrıya gidemez.” Böyle bir şeyi hiçbir peygamber iddia etmedi. Hatta bizim peygamberimiz bile Ahkaf suresi 9. Ayette: “*Bana ve size ne yapılacağını da bilmem. Ben sadece bana vahyedilene uyarım. Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım.*” der.

Fatima, “Aynı zamanda hiçbir peygamber İsa Mesih gibi ölüp dirilmedi. Tabi ki cennetin yolunu sadece o bilecek.” dedi.

“İsa Mesih’in dirilişi de az önce anlattığın hikayelerde ki gibi mi oldu?” diye sordu Osman.

“Hayır, İsa Mesih’in dirilişi oldukça farklıdır. O dirildiğinde yeni bir bedeni ve elbisesi vardı.

Duvarlardan geçebiliyordu ama hayalet değildi; yemek yiyordu. Bedenine dokunuluna biliniyordu.

İsa, O’nun ölümünden dirildiğinden şüphe eden bir öğrencisini çağırım ellerindeki çivi yaralarına

dokunmasını istedi. Yaralara dokunan öğrenci onun İsa Mesih olduğundan emin olsun diye.

Bu yeni bedenin farkı bir daha asla ölmeyecek olmasıdır. 40 gün sonra İsa Mesih cennete yükseldi ama dünyanın sonu geldiğinde yargılamak için geri dönecek. O bu dünyaya gelerek hepimize cennete gitme şansı verdi.”

Osman, Fatima’ya baktı ve “Kuranın bu bölümünü daha önce tam olarak anlayamıyordum ama şimdi tamamen anlıyorum. İsa Mesih hakkında daha çok şey bilmek istiyorum. Kurtuluş günü için İsa Mesih’e inanmak istiyorum.”

Bölüm 14

Kislovodsk: Kafkasya'da Spor

Sabah erkenden, koşmak için Kislovodsk şehrinin ormanlık tepelerinden birine gittim. Tepeye çıkarken gördüğüm Tanrı'nın yarattığı muhteşem manzara şükretmek için harika bir sebepti. Tanrı çiy damlalarıyla müthiş bir parıltı denizi sunuyordu. Örümceklerin inanılmaz yeteneğiyle ve oldukça zahmetle yaptığı ağı yürüyen birisinin anında yok etmesi gibi güneşin doğmasıyla çiy kayboldu.

Tepenin karşısındaki sanatoryuma doğru koşarken birinin arkamdan geldiğini gördüm. Bu geçenlerde tanıştığım Ramza'ydı. Çeçenistan daki evini savaş yüzünden kaybetmiş ve başka bir şehre yerleşmek zorunda kalmış. Son konuşmamız televizyonda bir güreş müsabakası başladığında bitmişti.

“Senin adına sevindim!” dedi Ramza. Koştuğuma şaşırarak.

“Sanırım burada “dede” olanlar pek koşmuyorlar. Ne dersin?”

“Hayır. Biz sporun diğer türüsünü tercih ediyoruz; yaşlı adamlar sadece izler.”

“Biliyorum. Kafkasya halkı güreş izlemeyi seviyor değil mi?”

“Evet, hatta nerdeyse herkes güreşmeyi de sever, en azından gençken.”

“Dağıstanlı güreşçiler Olimpiyatlarda altın madalya kazandığında burada büyük bir sevinç olduğunu düşünüyorum?”

“Mavlet Batirov ve Buvaysak Saytiev'den mi bahsediyorsun? Biliyor musun ikisi de aynı kentte

Hasavyurt-Dağıstan da doğdular.

“Biliyordum. Ayrıca Nalçik de doğan bir güreşçi de tanıyorum. Adı neydi?”

“Aslanbek Khushtov'y diyor olmalısın. Pekin de o da altın madalya

almıştı.”

“Dağıstanlı güreşçilerin Pekin olimpiyatlarında 3 altın 1 gümüş madalya kazandıklarını duymuştum. Tüm ulusları bilmiyorum ama galiba güreşte Kafkasya halkları domine ediyor.”

“Evet, Kafkasya da yaşayan diğer uluslarda güreşte oldukça iyidir.”

“Tüm ulusların temsilcileri aslında olimpiyatlarda harika iş çıkartıyorlar. Bence hepsi madalya

hak ediyorlar. Ve aslında onların uluslarından çok karakterleri ve disiplinleri önemli.”

“Disipline ihtiyaçları var evet ama karakterleri derken neyi kastediyorsun?”

“Nasıl ki disiplin olmadan başarı gelmezse, karakter de kişinin kendi hayatı için önemlidir. Tanrı, disiplinli ve sportmen olmamızı ister.”

“Gerçekten mi? Tanrı’nın spor sevmediğini düşünmüştüm.”

“Neden böyle düşündün ki?”

“Kuran, spor hakkında pek bir şey söylemiyor ama spor konusu olduğunda oldukça aşağılayıcı bakıyor.”

“Ne diyor?”

“Mesela; bir yerde bu dünyadaki yaşamın boş ve sporların anlamsız olduğunu söylüyor. Bir başka yerde de kendini spora ve oyuna kaptıranların kandırılmış olduğu yazıyor.”

“Ama Kuran, spor için günah demiyor, manevi hayatın önemini vurgu yapıyor. İncil de Kuran da fiziksel antrenmanın iyi olduğunu ama sorumluluğumuzun ruhsal olduğunu söyler.”

“Peki, neden Tanrı bizim sportmen insanlar olmamızı ister dedin?”

“Tanrı bizim hayatlarımız da belli bir disiplin görmek istiyor demiştim. Bu anlamda İncil de sporun pozitif yönleri övülür. Örneğin İncil de Tanrı’nın bir tıpkı bir sporcunun eğitimi gibi eğittiğini söyler. Koşu yarışlarından örnek verir. Koşan kişiler onları engellemeyecek hafif kıyafetler giyer, biz de ruhsal yaşantımızı engelleyen yükleri bırakmalıyız. İncil de *“Bedeni eğitmenin biraz yararı var; ama şimdiki ve gelecek yaşamın vaa-dini içeren Tanrı yolunda yürümek her yönden yararlıdır.”* yazar.”

“Hayat, bir çeşit yarış mı demek istiyorsun?”

“Evet, bir tür spor sayılabilir. İncil’in bu bölümünde cesaretin ve sabrın ne kadar zor olduğu belirtilir:

“Gözümüzü imanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı İsa’ya dikelim. O kendisini bekleyen sevinç uğruna utancı hiçe sayıp çarmıhta ölüme katlandı ve şimdi Tanrı’nın tahtının sağında oturuyor. Yorulup cesaretinizi yitirmemek için, günahkarların bunca karşı koymasına katlanmış Olan’ı düşünün. “

“Daha önce İsa Mesih hakkında bir film izlemiştim ve orda kırbaçlanmasına ve çarmıha gerilmesine çok şaşmıştım. Şunu söyleyebilirsiniz O boksörlerden ya da güreşçilerden çok daha fazla acı çekti.”

“Bu doğru. İncil de şöyle yazar: “Yargı da şudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar ışık yerine karanlığı sevdiler. Çünkü yaptıkları işler kötüydü. Kötülük yapan herkes ışıktan nefret eder ve yaptıkları açığa çıkmasını diye ışığa yaklaşmaz. Ama gerçeği uygulayan kişi yaptıklarını, Tanrı’ya dayanarak yaptığını göstermek için ışığa gelir.”

“Bunun sporla nasıl yapacağız? Demek istediğini tam anlayamıyorum.”

“Bir yarışta bizi motive eden her şeye katlanmış ve bitiş çizgisini geçmeyi başarmış insanları

görmemizdir. Aynı şekilde dünyada ki yarışta çevremizde yer alan bunca kötü örnek arasında dürüst ve iyi yaşamak hiç de kolay değildir. Olimpiyatlarda koşanların tek hedefi ve kendileri gibi olan rakipleri var. Rakipleriyle baş edebilmesi için eğitime ve disipline ihtiyaçları var. Biz de eğer Tanrısal yaşamak istiyorsak kendimiz manevi düşmanımızdan korumak için manevi anlamda disiplinli olmamız ve çalışmamız gerek.”

“Bu yarış nerede bitecek? Şeytanla mücadele ettiğimiz için madalya mı alacağız?”

“Bir anlamda evet. Günümüzde olimpiyatlarda yarışı kazananlara madalya veriliyor fakat olimpiyat oyunları başladığında ödül zeytin yapraklarından yapılmış bir çelenkti. Romalılar da zaferin sembolü olarak defne yapraklarından yapılmış bir çelenk kullanır. Bu anlamlardan sonra Kralların taç giymesi geleneği başlamıştır. İncil de İsa Mesih’e sadık olanlara verilecek olan taçtan bahsedilir:

”Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman Rab’bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır.”lxii “Yüce mücadeleyi sürdürdüm, yarışı bitirdim, imanı korudum. Bundan böyle doğruluk tacı benim için hazır duruyor. Adil yargıç olan Rab o gün bu tacı bana, yalnız bana değil, O’nun gelişini özlemle bek-

lemiş olanların hepsine verecektir.”lxiii

“Yani ruhsal yarışta başarılı olanlar altın ve gümüş madalya alacaklar öyle mi? O zaman çoğumuzun hiç şansı yok!”

“Aslında bu “madalyalar “yarış boyunca tüm zorluklara rağmen sadık kalanlara verilir. Bugünkü olimpiik sporcular da ödüle ulaşmak için belli sıkıntılara katlanmak zorundalar. Olimpiyatlarda kursu tamamlayan zorluklara dayanan herkes değil yarışı önde bitiren madalya alır. Tanrı ise pes etmeyenleri ödüllendiriyor. İsa Mesih şöyle der “Ölüm pahasına olsa *da sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim.*”

“Ölüm pahasına? Bu çok zor.”

“Ama ölüm yalnızca sonsuzluğa açılan bir kapıdır. Her birimiz yolumuzu çizebilecek kararlar alırız. Peki, sonsuzluğun ışığında Tanrı’nın istediği yolda yürüyebilecek miyiz? Tanrı’nın zorluklara dayanıp pes etmeyenlere verdiği ödülü alabilecek kadar dayanıklı mıyız?”

“Evet, dayanıklılık önemli fakat cennete ulaşmak için sadece bu mu gerekiyor?”

“Hayır. Bir sporcu yalnızca kurallara uyarak ödülü kazanabilir. Yarışmacılar hile yaparlarsa oyun dışı kalırlar. Hile yapanlar yarışı kazansalar bile ödülü alamazlar. Aynı şekilde bizim de Tanrı’nın kurallarına uymamız gerekir. Bu kurallar Kutsal Kitapta açıkça yazılmıştır.”

“Ama Tanrı’nın kitabındaki kurallara göre yaşamak çok zor! Bunu yap, bunu yapma! Buna uymak neredeyse imkansız.”

“İşte bu yüzden manevi bir çalıştırıcıya ihtiyacımız var. Olimpiyatlarda sporcular sadece kendi başlarına çalışarak başarılı olamazlar. Bir çalıştırıcıya ihtiyaçları var. Bu çalıştırıcı onlara sadece kuralları ve nasıl çalışacaklarını anlatmaz. Onları uyarır, hatalarını düzeltir ve disipline eder. Tanrı da bize manevi bir çalıştırıcı olarak Kutsal Ruh’u verdi ki onun kurallarına uyup yarıştan diskalifiye olmadan ödüle hak kazanabilelim.”

“Tanrı’nın bize daha iyi olabilmemiz için yardım ettiğini daha önce hiç duymamıştım.”

“İsa Mesih’ten birkaç yüz yıl önce yaşamış olan Yeremya peygamber şöyle der:

“Ama o günlerden sonra İsrail halkıyla yapacağım antlaşma şudur” diyor RAB, “Yasamı içlerine yerleştirecek, yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, onlarda benim halkım olacak. Bundan böyle kimse komşusunu ya da kardeşini, “RAB’bi tanıyın” diye eğitmeyecek.

“Çünkü küçük büyük hepsi tanıyacak beni” diyor RAB. “Çünkü suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım.”

“Tanrı’nın insanların günahlarını anmayacağı, onları bağışlayacağı vadini verdiğini mi söylüyorsun?” diye araya girdi Ramza.

“Evet burada böyle diyor. Tanrı ya şuanda dua edip ondan seni temiz kılmasını, günahlarını affedip bir daha anmamasını isteyebilirsin. Tanrı ayrıca kurallarını aklımıza koyacağını ve kalbimize yazacağını söyledi. İsa Mesih, bunun nasıl olacağını açıkladı: *“Ama Baba’nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak.”*

İsa Mesih, bize manevi çalıştırıcı olarak Kutsal Ruh’un gönderileceği sözünü verdi. Hepimiz bu manevi öğretmeni hayatımıza çağırıp çağırmayacağımızı düşünmek zorundayız. Ne yapmak istediğimizi Tanrı ya kendi sözlerimizle söyleyip O’nu hayatımıza davet edebiliriz.”

“O’na ne diyeceğimi gerçekten bilmiyorum. Sadece bana öğretilen duaları biliyorum. O’na ne diyeceğime bir örnek verebilir misin?”

“Eğer istersen bu şekilde yapabilirsin:

“Kutsal Tanrım, sen bizi seninle olan ilişkimizde disiplinli olmaya çağırdın ama ben bir olimpiyat sporcusu kadar disiplinli değilim. Birçok hata yaptım. Lütfen beni affet. Bana yollarını, sevgini ve doğruluğunu öğretecek olan Kutsal Ruh’unu ver. Lütfen kendi yolumda değil senin yolumda yürümemi sağla.”

Bölüm 15

Dağıstan: Melekler

Nalçık'ten Kafkas dağlarının güneyine giden bir otobüse bindim. Yol boyunca manzara harikaydı. Mola verdiğimiz yerde, el yapımı yün giysiler vardı. Bu yüksek rakımda onlardan almak akıllıca olur. Şöför yolcuları yüksek rakımdan dolayı rahatsızlanabilecekleri konusunda uyardı ve yolumuza devam ettik. Ben müthiş manzaraya bakmaktan yüksek rakımı hissetmiyordum bile. Daha önce de oldukça yüksek rakımlı yerlerde yaşamamın da bunda etkisi vardır.

Kafkasya'nın en yüksek tepesi olan Elbruz tüm görkemiyle karşımızdaydı. Bulutların arasından ara sıra beliren dağı görmekten mutluydum. Çoğu zaman ruhsal, manevi tecrübelerimiz de bu görüntüye benzer: Aradan belirtileri görür gibi oluruz ama günlük yaşam “bulut” gibi hemen kapatır. Bununla birlikte bulut arkasında kalanları görmek bizi değiştirmeye yarayan hazinelerdir.

Başkurt halkından İrina diye bir hanımefendiyle tanışmıştım. İrina ateistti. Bir gün beni aradı ve artık Tanrı'nın olduğuna inandığını bunun sebebinin de bir melek görmesi olduğunu anlattı. O hastayken gelen melek üzerinde gezinmiş, onu koruduğunu ve iyileştirdiğini hissetmiş. İlk başlarda arkadaşlarına bundan bahsetmemiş çünkü ona güleceklerinden korkmuş. Beni arama nedeninin kendisini ciddiye alacak biriyle konuşmak istemesi olduğunu söyledi.

Yaşadığı deneyim onu Tanrı'nın olduğuna inandırmıştı fakat neye inacağını bilmiyordu. Bana, “Bir Budist mi yoksa bir Baptist mi olmam gerektiğini bilmiyorum!” dedi. Ama yaşadığı tecrübeden sonra Kutsal Kitabı okuma ve üzerinde düşünme isteği artmış. Ve sonunda o Tanrı'yla kişisel bir ilişkiye başladı ve günahları bağışlandı.

İrina, gördüğünün melek olduğunu anladı çünkü geleneksel melek

resimlerinden nasıl olabileceklerini tahmin ediyordu. Meleklerin görünüşleri değişkenlik gösterebilir. Örneğin Peygamber Yeşaya, altı kanatlı melekler gördüğünü söylemişti:

“Kral Uzziya’nın öldüğü yıl yüce ve görkemli Rab’bi gördüm; tahtta oturuyordu, giysisinin etekleri tapınağı dolduruyordu. Üzerinde Seraflar duruyordu; her birinin altı kanadı vardı; ikisiyle yüzlerini, ikisiyle ayaklarını örtüyor, öbür ikisiyle de uçuyorlardı. Birbirlerine şöyle sesleniyorlardı:

“Her Şeye Egemen RAB

Kutsal, kutsal, kutsaldır.

Yüceliği bütün dünyayı dolduruyor.”

Seraflar’ın sesinden kapı söveleriyle eşikler sarsıldı, tapınak dumanla doldu. “Vay başıma! Mahvoldum” dedim, “Çünkü dudakları kirli bir adamım, dudakları kirli bir halkın arasında yaşıyorum. Buna karşın Kral’ı, Her Şeye Egemen RAB’bi gözlerimle gördüm.”lxvi

Burada anlatılan melekler Tanrı’ya yakın olan ve ona tapınan melekler. Yüzlerini kanatlarıyla kapatmaları ilginçtir. Orta asyalı bir kadın bana bunun dua ettikten sonra ellerin yüze konması geleneğine çok benzediğini söylemişti. Aynı kökenden gelip gelmediklerini merak etmişti.

Melekler bazen değişik formlarda gözükabilir. Bazen kanatları olmadan normal insana benzer olabilirler. Nurettin isimli birisiyle tanışmıştım. O bana ona ihtiyaç duyduğunda yardım edip sonra gizemli bir şekilde ortadan kaybolan bir melek gördüğünü anlatmıştı:

Bir gece oğlum Saidin ciddi bir kaza geçirdi, omuriliğinde bir sorun oluştu ve ayağa kalkamıyordu. Ayakları felç olmuştu. O sırada 7 yaşındaydı. Hastane de yatarken eşim onunla kalıyordu. Ben farklı farklı işlerde çalışıyordum ve eşim kuafördü. Pek fazla gelirimiz yoktu. Hastane ücretlerini ödemek için evimizi satmak zorunda kaldık. Bir arkadaşım dua için toplanacaklarını ve Saidin için dua edeceklerini söyledi. Çarşamba akşamı onların yanına gittim. 40-50 kişilik bir gruptular ve arkadaşım beni Pastörleriyle tanıştırdı. Pastöre problemimi anlattığımda bana “İsa Mesih’in her şeyin yaratıcısı olduğuna inanıyor musun?” diye sordu. Çok kaba bir soru olduğunu düşündüm ve neden böyle sorduğu merak ettim. Daha sonra Müslümanlara gittim Saidin’e yardım etmeleri için fakat onlardan da bir yardım gelmedi.

Camiden çıktıktan sonra tekrar Kiliseye gittim. Pastör bana, İsa Mesih

adıyla dua edebileceğini söyledi. Hiçbir şey anlamıyordum. Dua ederken ellerini üzerime koymalarını istemiyordum fakat sabırla dayandım çünkü biraz yardım etmişti. Dua ederlerken bir kadın ona vahiy geldiğini ve – oğlumun değil- benim üzerimde bir tür lanet olduğunu söyledi. Bunun için de dua edilmeli dediler ve oğlum ve benim için bir süre dua etmeye devam ettiler. Sonra Pastör bana, “ Sen kendin de Tanrı’ya sormalısın” dedi. Ona, “Sizin dualarınızı bilmiyorum, sadece arap dualarını biliyorum” dedim. “O Tanrı özel kelimelere ihtiyacın yok, sadece samimi ve dürüst bir şekilde O’nunla konuş.” Dedi Pastör. Oradan ayrılıp eve gittim ve yalnız kalırkalmaz tüm gücümle dua etmeye başladım. Nasıl dua edileceğini bilmiyordum. Dizlerimin üzerine çöktüm ve ağlayarak kalbimde olanları söylemeye başladım: “Tanrım, İsa Mesih’in adıyla oğlumun hasta kalmasını istemiyorum. Beni duyuyorsan İsa Mesih adına oğlumu kurtar.”

Hastane çalışanları çikolata, şampanya ya da bir miktar para gibi hediyeleri kabul ederlerdi hastanın iyileşme umudu varsa. Bizim hediyelerimizi kabul etmiyorlardı ve oğlum için hiç umut olmadığını anlamıştım. Onların oğlum için yapabileceği bir şey kalmamıştı. Duygusal olarak tü-kendiğimi hissettim, yıkıldım.

Sonra bir cerrah, ameliyat için geldi. Ama bu operasyon için Sağlık bakanının ve diğer birkaç yüksek bürokratin imzası gerekiyordu. Operasyonun detayları yazan ve imzalatmam gereken kağıtla dışarı çıktığımda eski giyimli bir adam kağıdı elimden aldı ve ben tepki veremediğimden uzaklaştı. Ne yapacağımı bilemedim, peşinden koşmaktansa beklemenin daha iyi olacağını düşündüm. Bir süre bekledikten sonra o adam geri geldi ve kağıdı bana verdi. Bütün imzalar alınmıştı! Arkadaşıma döndüm ve “kağıdı elimden alan adam buydu” dedim. Döndüğümüz de orada kimse yoktu. O koridordan çıkılabilecek üç kapı vardı ve üçünü de açmayı denediğimiz de gördük ki hepsi kilitliydi.

Hastanedekiler imzaları görünce devletten çok yüksek birileriyle bağlantılarının olmadan bu kadar hızlı imzalatamayacağımı hatta belki de hiç imzalatamayacağımı söylediler. Ama hiçbir bağlantım yoktu! Sonra İsa Mesih takipçilerinin yanına tekrar gittim ve onlara teşekkür ettim. Benim ve oğlum için dua ettiler.

Ameliyattan bir gün önce tüm kapılar kapalıyken Saidin kendisine doğru gelen birisini görmüş. Adamın giysileri parlakmış ve yaklaştığında yüzü o kadar parlakmış ki Saidin onun yüzünü görememiş. Yaklaşan kişi Saidin’e “Korkma, endişelenme. Seni iyileştireceğim” demiş ve gitmiş.

Ameliyat günü doktor geldiğinde Saidin, ben iyiyim diyerek ayağa kalktı.

Omurgasında ki şişlikler inmişti ve tekrar röntgen çektiklerinde kırık göremediler! Normalde her röntgen arasında altı ay olması gerekirken o gün tam sekiz kere röntgen çektiler. Eşim neden bu kadar çok röntgen çektiklerini sordu. Kırığı bulmaya çalışıyoruz dediler ama kırık yoktu!

Tüm tanıdıklarına oğlumun iyileşmeye başladığını anlattım. Çok sevindiler. Oğlum benden birkaç spor aleti ve kıyafeti istedi benim için çok pahalı olmalarına rağmen kabul ettim ve aldım. Sonra bir gün eşime yemek getirmek için hastaneye gittim. Hastane personeline karımın nerede olduğunu sorarken karım yanında birisiyle geldi. Yanındakinin başka birisine bakan bir çocuk sandım. Kendi oğlum tanyamadım! Eşim güldü ve “O yürüyebiliyor!” dedi. Şimdi oğlum yürüyebiliyor. Kasları biraz zayıf ama doktorlar çalıştıkça bunun da geçeceğini ve artık hiçbir sorunun kalmadığını söylediler.”

Nurettin hikayesini bitirdiğinde elinde ki imzalı kağıdı alıp sordum; “Bunu imzalatanın bir melek olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Evet. Öyle düşünüyorum.” dedi.

Bu hikayede ki melek “kanatları olan” klişesine uymuyor. Kutsal Kitapta açıkça yazdığı gibi Tanrı bazen sıradan bir insana benzeyen melekler yollar. Örneğin İbrahim Peygamberin yanına giden ve Sodom’un imhasından önce Lut ve ailesini kurtaran melekler sıradan insan gibi gözüküyorlardı.

İncilde şöyle der: “Bütün melekler kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen görevli ruhlar değil midir?” Melekler Tanrı’nın yardım araçlarıdır. Etrafımızda olsalar bile onları göremeyiz bazen Tanrı gözlerimizi açar ve görürüz. Bazen de yardımımıza insan gibi görünüp koşarlar.

Melekler de insanlar gibi seçim yapma hakkına sahiptir. Onlar robot değiller. Kimi melekler Tanrı’ya aşkla ibadet ve hizmet etmeyi seçtiler. Bazılarıysa O’na isyan ettiler. Bu isyan edenlerin başı şeytandır. İncilde şöyle yazar:

“Gökte savaş oldu. Mikail’le melekleri ejderhayla savaştılar. Ejderha kendi melekleriyle birlikte karşı koydu, ama gücü yetmedi. Bu yüzden gökteki yerlerini yitirdiler. Büyük ejderha –İblis ya da Şeytan denen, bütün dünyayı saptıran o eski yılan- melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı.”

Görünmeyen manevi dünyada da iyi ve kötü arasında süren bir çatışma

var tıpkı bizim görünen dünyamızda olduğu gibi. Bizim de seçim yapmamız gerekiyor. Tanrı'nın yoluna kendimizi teslim mi edeceğiz yoksa O'na isyan mı edeceğiz? Bir başka deyişle ya şeytanın isyanına katılacağız ya da kutsal meleklerle. Seçim bizim.

Şeytan ya da kötü ruhlar zihinsel veya fiziksel hastalıklar da dahil olmak üzere bizi bir çok yönden etkileyebilirler. Ancak Tanrı bizi şeytana karşı savunmasız bırakmadı. İsa Mesih'in kötü ruhları kovma ve onların neden olduğu hastalıkları iyileştirme yetkisi ve gücü vardı. Ve O bu yetkiyi O'na inanlarla paylaştı.

İsa Mesih, kötü olanın eserini yok etmek için geldi. Nurettin'in oğlunun hikayesini düşünün; Saidin'i iyileştirmek için ışık içinde gelen kimdi sizce? Bir ipucu: "Seni iyileştireceğim" diyor gelen kişi. Tanrı insanları kurtarmak ve iyileştirmek için melek yollar ama melekler "RAB Tanrı sebi iyileştirdi" der. Çünkü bunu sadece Tanrı yapabilir. Saidin'in anlattığı elbisesi parlayan kişi bize İncilden bir bölümü hatırlatıyor:

"Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. Onların gözü önünde İsa'nın görünümünü değiştirdi. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı."

Genellikle İsa Mesih sıradan bir insan gibi görünüyordu. Ama o an O'nun gerçek doğasını görebilmeleri için gözleri açıldı. İsa dan yüzyıllar önce yaşamış iki peygamberle konuştuğunu gördüler ama Musa'yla İlyas'ın giysileri değil sadece İsa Mesih'in kiler parlıyordu.

İsa Mesih melek değil, onlardan çok daha büyüktür. Şöyle yazar: "Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın sağında oturdu. Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu."

İsa Mesih, cennette Tanrı'nın sağında oturmakta ama bir süreliğine insan oldu ve aramızda yaşadı. Bu süre zarfında isteseydi binlerce meleği çağırma yetkisine sahipti. Ne var ki O bu yetkiyi kullanmak istemedi. Neden? Çünkü kendi iyiliğini değil bizim iyiliğimizi düşünüyordu. Bizim için ölümler diyarına gitmeyi kabul etti. Hatta cehennem bile pak ve günahsız İsa Mesih'i tutamadı.

İncil de şöyle der:

“Bu çocuklar etten ve kandan oldukları için İsa, ölüm gücüne sahip olanı, yani iblisi, ölüm aracılığıyla etkisiz kılmak üzere onlarla aynı insan yapısını aldı. Bunu, ölüm korkusu yüzünden yaşamları boyunca köle olanların hepsini özgür kılmak için yaptı. Kuşkusuz O, meleklerle değil, İbrahim’in soyundan olanlara yardım ediyor.”

“Ama meleklerden biraz aşağı kılınmış olan İsa’yı, Tanrı’nın lütfuyla herkes için ölümü tatsın diye çektiği ölüm acısı sonucunda yücelik ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz.”

Siz de Tanrı’nın tarafında olmak, şeytanın isyanına katılmamak istiyorsanız aşağıdaki duayı edebilirsiniz:

“Yüce Tanrım, tüm evrenin yaratıcısı. Şeytanın ve kötü ruhların aldatmasına kandiğim için çok üzgünüm. Beni şeytanın tuzaklarından koru ve özgür kıl. Ben sana tapmak ve senin tarafında yer almak istiyorum. Beni aklamak için dünyaya gelen Mesih İsa için şükrederim. Bütün yanlışlarımı affet ve beni zafer tacını giyenlerden biri yap.”

Bölüm 16

Azerbaycan: Beyazlar içindeki Peygamber

Mahaçkale'den güneye doğru seyahat etmeye başladım. Artık yolculuğumu tamamlayacağım için heyecanlıyım. Ama insanları kendi yerlerinde ziyaret etmek önemlidir. Bu yüzden daha önce tanıştığım birisiyle buluşmak için yolumu uzatarak Derbent'e geldim ve arkadaşımın köyüne gittim.

Gittiğimiz yolun son 50 kilometresi asfaltsız ve bol çukurluydu. Bir süre sonra yolu işgal eden koyun sürüsünü beklemek için durmak zorunda kaldık. Beklerken arkadaşım bana döndü ve “Bu koyunlar bana her zaman Davut peygamberin bir mezmurunu hatırlatıyor” dedi.

“RAB çobanımdır, eksikim olmaz.

Beni yemyeşil çayırarda yatırır, sakın suların kıyısına götürür.

İçimi tazeler, adı uğruna bana doğru yollarda öncülük eder.

Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile, kötülükten korkmam.

Çünkü sen benimlesin. Çomağın değneğin güven verir bana.

Düşmanlarımla önünde bana sofraya kurarsın, başıma yağ sürersin, kasem taşıyor.

Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek beni, hep RAB'bin evinde oturacağım.”

Arkadaşımın Kutsal Kitap'ı okumayı sevdiğini biliyordum. Ve ona İsa Mesih'in söylediği ve okuduğu bölüme benzer şu bölümü okudum:

“Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir. Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır. Adam kaçar.

Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba'yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunlarım uğruna canımı veririm."

Arkadaşımın bir süre zaman geçirdikten sonra esas gideceğim yere Azerbaycan'a doğru yola çıktım. Arkadaşımdan ayrılırken bana haritam olup olmadığını sordu ben de var olduğunu söyledim. "Düşündüm de ruhsal açıdan da bir haritan var." dedi. Kutsal Kitabı çok sevdiği her halinden anlaşılıyordu. Kutsal Kitabın insan hayatı için bir rehber olduğu gerçeğini anlamıştı. Ondan ve ailesinden ayrılırken kendimi üzgün hissettim.

Ama uzun yolculuğum için Tanrı'nın hazırladığı arkadaşlarım vardı: Otobüste tanıştığım insanlar. Azerbaycan Türk'ü olan Vasif isimli arkadaşım tarafından geceyi geçirmek için evine davet edildim. Azerbaycan'ın kuzey kısmındaydık.

Vasif'in evine gittiğimiz de karısı geleneksel halı dokuma tezgahında oturuyordu. Motifte üç tane haç olduğunu gördüm. Beni karısıyla bir gezgin olduğumu söyleyerek tanıştırdı.

"Gezgin olarak nerden nereye gidiyorsun?" diye sordu arkadaşımın karısı.

"İbrahim peygamberin gezdiği yerleri geziyorum." dedim.

"O nerelere gitmişti?"

"İrakta bir kentte yaşıyordu ama Tanrı onu çağırınca göç etti. Çadırlarda yaşayan göçebe bir peygamberdi. Ben çadırda kalmak zorunda değilim çünkü bana nazikçe evinizi açtınız. İbrahim peygamber göçbeydi çünkü onun için hazırlanmış harika yerler olduğunu biliyordu. İncil de şöyle yazar:

*"İman sayesinde İbrahim miras alacağı yere gitmesi için çağrılınca, Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı. İman sayesinde bir yabancı olarak vaat edilen ülkeye yerleşti. Aynı vadinin ortak mirasçıları olan İshak ve Yakup'la birlikte çadırlarda yaşadı. Çünkü mimarı kurucusu Tanrı olan temelli kenti bekliyordu."*lxxxix Vasif, "Tanrı'nın kurduğu kent nerede?" diye sordu.

"Peygamber, yolculuğunun bu hayatla sınırlı olmadığını biliyordu. Onun esas hedefi cennettir. Yani Tanrı'nın kurduğu kent cennettir." İncil de şöyle der: "Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün."lxxxix Tanrı bu dünyada Kutsal şehre giderken geçen bir gezgin gibi olmamızı istiyor. Dünyadaki çürümeye ve bozulmaya mahkum olan şeylerle meş-

gul olmamalıyız. Bunun yerine gözümüzü göksel değerlere çevirmeliyiz. Peygamberin göçebe olmasının anlamı budur.”

“Böyle bir gezgin evimize şeref verir.” dedi Vasif.

“Huzur bu eve hakim olsun” diye yanıtladım.

Vasif ve eşi çok misafirperver ve cömertteler. Bir süre sonra Vasif’in dinine çok önem verdiğini ve belli zamanlarda dua etmeye çalıştığını fark ettim.

“Dua ettiğin zamanlar da Tanrı, hiç seninle konuştu mu?” diye sordum.

Vasif soruma çok şaşırdı.

“Hayır. Neden benim gibi biriyle konuşsun ki” dedi. “Ben peygamber değilim.”

Karşımda sessizce halının üzerinde oynayan Vasif’in küçük oğluna baktım.

“Oğlun Sadıq’ın seninle konuşmasını seviyorsun değil mi?”

“Tabi ki. Onunla her şeyi konuşmaktan hoşlanıyorum. Sorduğu soruları cevaplamak ona açıklayıp anlamasını sağlamak güzel bir duygu.”

“Tanrı’yla olan ilişkimizin de benzer olduğunu düşünmüyor musun?” diye sordum. “Tanrı insanı kendisiyle ilişki kurması için yarattı. Onlara çok yakındı, aynı bahçede yürüdü, onlarla konuştu ama ne yazık ki insan günah işledi. Ama hala Tanrı, ayrı ayrı hepimizin O’nunla konuşmasını istiyor, sadece konuşmamızı değil aynı zaman da O’nu dinlememizi de istiyor.”

“Hiç bu şekilde düşünmemiştim” dedi Vasif. “Peki, O’nun konuşmasını nasıl duyacağız. Yani insan sesi gibi sesini mi duyacağız?”

“Tanrı bizimle birçok şekilde konuşabilir. Bunun en önemlisi Kutsal Kitaptır. Tevrat’ı, Zebur’u ve İncil’i okurken Tanrı’nın sesini kalbinde hissedebilirsin. Ben her okumaya başladığımda Tanrı’dan benimle kitap aracılığıyla konuşmasını dilerim. Tek bir bölüm hatta tek bir sayfa bile olsa Kutsal Kitabı her gün bu şekilde okumak iyidir.”

“Elbette Tanrı’nın peygamberlere konuştuğunu ve Kutsal yazıları okumanın önemini biliyorum. Ama senin daha kişisel olarak Tanrı’nın direk benimle konuşup konuşmadığını sorduğunu sanmıştım.”

“Evet, sormak istediğim buydu; direk seninle konuşup konuşmadığı. Peki, sence bizimle direk olarak nasıl konuşabilir?”

“Emin değilim. Bazen başıma gelen olayların tesadüf olmadığını ve

Tanrı'nın planının parçası olduğunu düşünürüm.”

“Bu doğru ama Tanrı başka şekilde de bizimle konuşur.”

“Nasıl?”

“Hiç Tanrı'nın sana özellikle yakın olduğunu hissettiğin bir zaman oldu mu?”

“Evet, bazen dışarda gezerken manzara karşısında ya da gece yıldızlara bakarken Tanrı'nın ne kadar yüce olduğunu huşu içinde hissederim.”

“Bu harika, Tanrı kesinlikle doğa üzerinden de konuşur. Başka hatırlıyor musun?”

“Eee.. Bir şey daha var ama açıklamak zor.”

“Denemek ister misin?”

“Bundan kimseye bahsetmedim karıma bile çünkü tam olarak ne anlama geldiğini bilemiyorum. Eski tarz giyinmiş ama giysileri parlayan bir peygamber gördüm. Kendisini takip etmemi istemiş gibi beni çağırıyordu.”

“Bu çok ilginç bir rüya. Tanrı rüyalar aracılığıyla da konuşur.”

“Çok iyi ve nazik bir peygamberdi ama hangi peygamber olduğunu bilmiyorum.”

“Belki Kutsal Kitap bize yardımcı olur. Sana rüyasında büyük bir peygamber görüp vizyonu değişen bir adam hakkında okuyabilir miyim?”

“Evet, lütfen.”

Kutsal Kitabı açtım ve okumaya başladım:

“Bana sesleneni görmek için arkamı döndüm. Döndüğümde yedi altın kandillik ve bunların ortasında, giysileri ayağına kadar uzanan, göğsüne altın kuşak sarınmış, insanoğluna benzer birini gördüm.”

“Evet!” diye araya girdi Vasif. “Benim gördüğüm kişinin de göğsünde altın kuşak vardı! Bu hangi peygamber?”

“Biraz daha okumama izin ver” dedim. “Diğer şeyler de gördüklerinle aynı mı diye bakalım.”

“Başı, saçları ak yapağı gibi beyaz, kar gibi bembeyazdı. Gözleri alev alev yanan ateşi sanki. Ayakları, ocakta kor haline gelmiş parlak tunca benziyordu. Sesi, gürül gürül akan suların sesi gibiydi. Sağ elinde yedi yıldız vardı. Ağzından iki ağızlı keskin bir kılıç uzanıyordu. Yüzü bütün gücüyle parlayan güneş gibiydi.”

“Ne düşünüyorsun?”

“Bazı yerler tam olarak eşleşiyor giysilerinin parlaması gibi ama ağzında kılıç yoktu.”

“Bu kısmın sembolik olarak Tanrı sözüne atışta bulunduğunu düşünüyorum. İncil de, “Tanrı’nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar. Tanrı’nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı’nın gözü önünde her şey çıplak ve açıktır.” der.

“Ağzında ki kılıcın sembolik olarak Tanrı sözünü simgelemesini anladım ama beni düşündüren “gözleri her şeyi görür ve ona hesap vereceğiz” kısmı. Rüyamda gördüğüm peygamber kalbimin içini görüyor gibiydi.”

“Kalbinin içini gördüğünü hissettiğin de ne düşündün?”

“Garip bir şekilde sevildiğimi ve kabul edildiğimi hissettim. Bu peygamber içimdeki karanlığa ve kötülüğe rağmen beni anlıyor ve seviyordu.”

“Belki bu peygamberin kim olduğu hakkında bir ipucudur.”

“Ben, insanları gerçekten seven ve kabul eden tek peygamberin İsa Mesih olduğunu duymuştum.”

“İsa Mesih hakkında İncil de şöyle diyor: “İnsan hakkında kimsenin O’na bir şey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanın içinden geçenleri biliyordu.”

“Başka bir şey daha söyleyeyim.” dedi Vasif. “Rüyamda gördüğüm peygamberin bana söylediklerini kalbimde hissediyordum. Bana “Yol benim. Beni takip et.” dedi.”

“Vasif, sana “Beni takip et” diyen kesinlikle İsa Mesih. İsa Mesih şöyle demişti: “İsa, “Yol, gerçek ve yaşam Ben’im” dedi. “Benim aracılığım olmadan Baba’ya kimse gelemmez.”

“Eğer rüyamda gördüğüm İsa Mesih ise O’nun dediğinden başka ne yapabilirim ki. Her şeyi görüp beni hala seven O, beni çağırıyorsa tabi ki O’nu takip edeceğim.”

Bölüm 17

Tanrı Dağları

Vasif'in evinin önündeki ağaca bir koyun bağlanmıştı. Bunun kurban edilip etinin yoksul insanlara dağıtılacağını söyledi.

“Bu Kurban bayramı denilen bayram değil mi?” diye sorudum.

“Evet, doğru.”

“Bana bu bayramın anlamı hakkında daha fazla anlatır mısın?”

“Bildiğim şu: İbrahim peygamber adağı üzerine oğlunu kurban edecekken Tanrı son anda onu durdurur ve ona kurban etmesi için bir koyun sağlar. Bunu anmak için koyun kurban ediyoruz.”

“Kutsal Kitabı iyi biliyorsun. Peki, sence neden binlerce yıl sonra hala bu gelenek sürüyor?”

“Çünkü Tanrı pagan kültürlerinde ki gibi insan kurban edilmesini istemiyor.”

“Haklısın ama bence çok daha derin bir anlam var.”

“Nedir?”

“Önemli noktalardan biri koyunu Tanrı'nın sağlamasıdır. Bu peygamberin oğlunun ölmesine gerek olmadığı anlamına geliyor. Bu çok önemlidir çünkü her birimiz İbrahim'in oğlu gibiyiz.”

“Nasıl biz peygamberin oğlu gibiyiz?”

“Hiç günah işlememiş birisini tanıyor musun?”

“Hayır, her birimiz bir şekilde günah işlemişizdir.”

“Kesinlikle. Ve günah ölüme yol açar. Adem günah işledikten sonra ölümlü oldu. Bu onun bir gün öleceği anlamına geliyordu. Kutsal Kitapta “Günahın ücreti ölümdür” yazar. Bu ölüm sadece fiziksel ölüm değil aynı zaman da Tanrıdan ayrı bir şekilde cehenneme atılmaktır. Yani hepimizin

de İbrahim'in oğlu gibi ölmemiz gerekirken Tanrı bizim için başka bir kurban hazırladı.”

“Ama bizim günahlarımızı kim ya da ne üzerine alabilir. Bu koyun benim günahlarıma karşılık gelebilir mi?”

“Eğer bu koyun senin günahını bağışlatabilseydi, neden her yıl tekrar bir kurban sunman gerekirdi?”

“Çünkü her yıl günah işliyorum.”

“Hepimiz öyle! Hayvanlar bizim günahımızın bağışlanması için yeterli değildir. Bir hayvanın kurban edilmesi insanın tüm günahını kaldırmaz. Bir başka günahlı insanın bizim için ölmesi de işe yaramaz. Kirli suyla kir yıkanmaz, temiz su gereklidir.”

“Peki, yeterince temiz ve pak kurbanı nereden bulacağız?”

“Sadece hiç günah işlememiş birisi günahkar biri için temiz ve pak bir kurban olabilir.”

“Böyle bir kurban olabilir mi? Kim günahsız olabilir? Günahsız biri olsa bile günahkarlar için kim kendini feda edebilir?”

“Sadece bir kişi günah işlemedi: İsa Mesih. İsa Mesih kusursuz kurbandı çünkü o hiçbir günaha düşmedi. Sonsuza kadar etkili olabilecek bir kurbanı ihtiyacımız var. Kutsal Kitapta: “Çünkü günahın ücreti ölüm, Tanrı'nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır.” der.”lxxxix

“Yani sen; “O bir koyun gibi kurban olmak için geldi çünkü benim gibi günahkarların kurtulabilmesi için günahsız birisinin kurban edilmesi gerekiyordu” mu diyorsun?”

“Kesinlikle! Ama günahlarımızın kalkması için O'na sormamız gerekir. İbrahim peygambere bir seçenek sunulmuştu: Ya oğlunu kurban edecekti ya da ona Tanrı tarafından sağlanan kurbanı. Bizim de seçme hakkımız var; ya kendi yolumuzu izleyip başka şeyler yapmaya devam edeceğiz ya da Tanrı'nın İsa Mesih aracılığıyla sunduğu karşılıksız hediyeği kabul ederek sonsuz yaşama sahip olacağız.”

“Bedelsiz hediye? Bu benim yaptığım iyi ya da kötü işlere bağlı değil mi?”

“Tanrı'nın İbrahim peygambere sağladığı koyun gibi bu da bedelsiz.”

“Bu harika bir haber! Bu muhteşem bedelsiz hediyeği almak istiyorum!”

“Tek yapman gereken bunun için Tanrı'ya dua etmek. Tanrı'ya günah-

larını bağışlamasını ve İsa Mesih aracılığıyla sağladığı muhteşem kurtuluş almak istediğini söylemen yeterli.”

Ertesi sabah kahvaltıda Vasif başka bir soru sordu.

“Dün Tanrı’nın İbrahim peygambere sağladığı kurban hakkında konuşmuştuk, bu olay nerede olmuştu? Bir dağda olduğunu duymuştum ama Yerusâlim’de olduğunu söyleyenler de var. Hangisi doğru?”

“Tevrat, Moriya bölgesinde bir dağda olduğunu belirtiyor. Bu dağ biliyoruz çünkü sonrasında Süleyman peygamber Moriya dağında Tapınak inşa etmişti. Süleyman’ın tapınağı nerede inşa ettiğini biliyor musun?”

“Yerusâlim’de diye biliyorum.”

“Evet, bu doğru. Daha sonra Tanrı bir başka kurbanı da bu bölgede sağladı: İsa Mesih.”

“Aynı yerde! İbrahim’in oğlu ölümden kurtuldu çünkü Tanrı’nın sağladığı koyun onun yerine öldü ve biz ölümden kurtulduk çünkü İsa Mesih bizim yerimize öldü.”

“Kesinlikle! İncil’de şöyle yazar: “Yahya ertesi gün İsa’nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: “İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu!”xcii

Vasif bir süre düşündükten sonra, “Moriya dağı yani Yerusâlim bizim için “kurtuluş dağı” oldu. Ama biz daha çok Tanrı’nın yasaları Musa ya verdiği dağa “kuralların dağına” odaklandık. Aslında kurtuluş dağına odaklanmamız gerekiyor. Biz yıllardır her yıl koyun kurban ediyoruz ama aslında yaptığımızın anlamını bilmiyoruz.”

“Bu İsa Mesih’in zamanında da böyleydi. Samiriyeli bir kadın, İsa Mesih’e sordu: ”Atalarımız bu dağda tapındılar, ama sizler tapınılması gereken yerin Yerusâlim’de olduğunu söylüyorsunuz.”xciii Sence İsa Mesih bunu nasıl cevaplamıştır?”

“Bilmiyorum.”

“İsa Mesih, önemli olanın nerede ve nasıl tapındığımız olmadığını, Tanrı’nın yüreklerimize baktığını şu şekilde söyledi: “İsa ona şöyle dedi: “Kadın, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba’ya ne bu dağda, ne de Yerusâlim’de tapınacaksınız!”xciv İsa Mesih için ibadet yerinin bir önemi yoktu.”

“Peki, önemli olan ne?”

“İsa Mesih önemli olanı söylemek için daha ileriye gitti ve dedi ki:

“Ama içtenlikle tapınanların Baba’ya ruhta ve gerçekte tapınacakları saat geliyor. İşte, o saat şimdidir. Baba da kendisine böyle tapınanları arıyor. Tanrı ruhtur, O’na tapınanlar da ruhta ve gerçekte tapınmalıdırlar.”xcv

“Yani bu, Tanrı’ya tapınmamız için bulunmamız gereken bir yerin ve fiziksel kuralların artık olmadığı anlamına geliyor. Her şey kalpte başlıyor ve bitiyor. Yani bu, bir ilişki, kurallar yığını değil.”

Akşamleyin, yoğun bir günün ardından ateşin başında otururken Vasif tekrar soru sormaya başladı.

“Moriya dağı kurtuluş dağıysa Tanrı neden Musa’ya 10 emiri verdi?”

Ateşe yakın bir yerde oynayan Sadıq’a baktım.

“Sadıq’a kaç defa ateşle oynamamasını, ateşe fazla yaklaşmamasını söyledin?” diye sordum.

“Birçok kez!” dedi Vasif. “Genelde sözümü dinler ama birkaç kez çok yakınlaştığı oldu.”

“Belki de bu senin sorunun cevabıdır. Tanrı bizi seviyor tıpkı senin Sadıq’ı sevdiğin gibi ve sen Sadıq’a belli kurallar veriyorsun çünkü kendisini incitmesini istemiyorsun. Tanrı’nın verdiği 10 emirde insanlara, O’nu nasıl onurlandıracakları, diğer insanlara nasıl saygı gösterecekleri, aile hayatı gibi şeylerde kurallar koyuyordu. İsa Mesih bu kuralların özünü bize açıklamıştır: “İsa şöyle karşılık verdi: “En önemlisi şudur: “Dinle, ey İsrail! Tanrımız Rab tek Rab’dir. Tanrın Rab’bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle seveceksin.” İkincisi de şudur: “Komşunu kendin gibi seveceksin.” Bunlardan daha büyük buyruk yoktur.”xcvi

“Yani sabah da söylediğim gibi” dedi Vasif, “Önemli olan Tanrı ile ilişkimiz.”

“Haklısın Vasif” dedim. “Bu anne baba ile çocukları yada karı koca ilişkisine benzer. Bu yüzden Kutsal Kitap zaman zaman Tanrı ile olan ilişkimiz için “güveyini bekleyen gelin” benzetmesini yapar: “Kutsal kentin, yeni Yeruşalim’in gökten, Tanrı’nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi.”xcvii

“İbrahim’in kurbanını sunduğu yer, İsa Mesih’in günahlarımız için öldüğü yer; bir son değil başlangıçtı değil mi?”

“Evet, kısaca böyle diyebiliriz.”

“Ve sen bu yere gidiyorsun öyle mi?”

“Bir anlamda evet ama hepimizin nihai amacı ebedi şehre gitmek olmalı.”

“Ayrıca bana Kutsal bir dağa gitmek istediğini de söylemiştin, o dağın burada Kafkasya’da olduğunu düşünmüştüm.”

“Aslında aradığım kutsal dağ buralarda ama hangisi olduğunu bilmiyorum.”

“Nasıl yani?”

“Büyük tufandan sonra peygamber Nuh ve ailesini taşıyan gemi bu bölgede yer alan bir dağda karaya oturdu.”

“Sanırım sen Türkiye’nin doğu sınırında yer alan Ağrı dağından bahsediyorsun.”

“Birçok kişi öyle düşünüyor ama Tevrat’ta “dağlar”dan bahsediyor.”

“Dağlar mı dedin? Ben Ağrı dağının nerede olduğunu biliyorum. Peki, Ağrı dağlarını nerede?”

“Belki bulunduğumuz yerden uzakta değildir” dedim ve Kutsal Kitabımı açarak ona şu ayeti gösterdim: “Bir gün ilahî Nisrok’un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek’le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.” Bu ülkeye Urartu da deniliyor.

“Urartuları duydum” dedi Vasif. “Günümüzde ki Kafkasya’dan Ağrı dağına kadar olan bölge olduğunu biliyorum.”

“Problem şu ki; büyük tufan Yeremya peygamberden çok önce olmuştu yani onun bahsettiği “Urartu” ile “Ağrı dağları”nın kapsadığı alan aynı olmayabilir. Urartu krallığı İsa’dan önce 9.yüzyılda kurulmuştu ama Nuh peygamber daha önce yaşamıştı. Tevrat’ta Nuh’un gemisinin karaya oturduğu yerin tam adı verilmiyor çünkü İbranice de ünlü harf yok. Bu yer için sadece “rrt” yazıyor. Bunu Urartu yada Ararat olarak okumak mümkün. Gılgamış destanında da bir dağdan “rtt” olarak bahsediliyor ama o dağın “tanrılar yurdu” olduğu söyleniyor. Yani sonuç olarak Nuh’un gemisinin karaya oturduğu yere “Ağrı dağı” diyebiliriz ama tam olarak yerini söyleyemeyiz. Bildiğimiz dünyanın bu bölgesinde bir yerde olduğu.”

“Ama Ağrı dağı bu civarda ki en büyük ve görkemli dağdır ve geminin olduğu dağın orası olması muhtemel.”

“Bütün bunlar doğru ise peygamberin şuan Azerbaycan’a ait bir yerde yaşamış olduğu çıkıyor ortaya!”

“Hiç bu açıdan düşünmemiştim” dedi Vasif.

“Nuh genellikle bir kahraman olarak görülüyor ama Tevrat, büyük Tanrı adamları için bile gerçekleri söyleyerek onlar hakkında iyi olmayan şeyleri de yazar. Birçok kişi Nuh’un şarap yapıp içerek sızacak kadar sarhoş olduğunu bilmez.”

“Yani Gürcistan’da ki asmaları ilk diken kişinin Nuh olduğunu mu söylüyorsunuz?”

“Belki de. Buralarda şarap üretiminde en ünlü bölge Gürcistan. Birçok dilde “şarap” için ya Latince karşılığı olan “vinum” ya da grekçe karşılığı olan “oinos” kullanılırken bazı alimler “şarap” kelimesinin gürcü dilinden geldiğini söyler. Arkeolojik bulgular da en eski şarabın İsrail, Gürcistan ve İran da olduğunu gösteriyor.”

“Eğer Nuh peygamber Gürcistan’da da yaşadıysa belki gemisi Kuzey Kafkasyadaki dağlarda karaya oturmuştur. Peki, günümüzde neden Ağrı dağı olabilir diyoruz?”

“Belki de ama bu varsayımsal bir sonuç. Günümüzde tam yeri bilmek belki de olanaksız. Ama önemli olan dağın yeri değil manevi anlamıdır. Sabah konuştuğumuz gibi.”

“Nuh’un gemisinin karaya oturduğu dağın manevi önemi nedir?”

“Bu yeni bir başlangıçtı. Tüm eski dünya yok olurken, yenisinin kurulması için gerekli her şeyi Tanrı kurtardı.”

“Nuh’un gemisinin karaya oturduğu dağ: Yeni başlangıcın yeri. Bunu daha önce düşünmemiştim. Musa’ya yasaların verildiği Sina dağı “Yasa dağı” var, İsa Mesih’in bizim için öldüğü Moriya dağı “kurtuluş dağı” var, ve daha da kuzeyde bu civarda Ağrı dağı “başlangıç dağı” var!”

“Ben de bu şekilde hiç düşünmemiştim” dedim.

“Modern dünyada bizim “kanun dağına” odaklanmamızı söyleyen çok kişi var. Ve diğerleri bizim “kurtuluş dağına” odaklanmamız gerektiğini söylüyor. Belki de birbirimizle ve Tanrı’yla olan ilişkilerimize yeni bir başlangıç yapmanın vaktidir. Ve belki de ruhsal yaşantımızın ihtiyacı “yeniden başlangıç dağına” odaklanmamızdır.”

“Sana hak veriyorum Vasif” dedim. “Hepimizin hayatında yeni bir başlangıç yapması gerekir. Ama problem şu ki: biz kendi kendimizi değiştiremeyiz. Ancak Tanrı’nın gücü bizim yeniden başlayabilmemizi sağlayabilir.”

“Tanrı bize yeniden başlamamız için nasıl bir güç verebilir? Nasıl bizi içten değiştirebilir?”

“İsa Mesih şöyle der: “Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden doğmadıkça Tanrı’nın Egemenliği’ni göremez.”

“İnsan nasıl yeniden doğabilir ki?”

“İncil de, “Nikodim, “Yaşlanmış bir adam nasıl doğabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doğabilir mi?” diye sordu. İsa şöyle yanıt verdi: “Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh’tan doğmadıkça Tanrı’nın Egemenliği’ne giremez. Bedenden doğan bedendir, Ruh’tan doğan ruhtur.”cviii der.”

“Kuranda geçen İsa Mesih’in seçilmiş bir bakireden doğduğu bölümden mi bahsediyorsun yoksa Tanrı’yla yeni bir ilişkiye başladığımızda yaşayacağımız deneyimden mi? Biz nasıl ruhtan doğabiliriz?”

“İsa Mesih’in fiziksel olarak özel ve benzersiz bir şekilde doğduğu doğrudur. İsa’nın annesi bakire Meryem’e haberi veren melek bunun nasıl olacağını açıkladı: “Melek ona şöyle yanıt verdi: Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, Yüceler Yücesi’nin gücü sana gölge salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek.”cx Bu şekilde İsa Mesih’in Tanrı’yla benzersiz bir ilişkisi vardı. İsa Mesih Tanrı’nın Egemenliği’ne girebilmemiz için ruhlarımızın yukarıdan doğması gerektiğini söyledi. Ruh’tan doğan ruhtur.”

“Bu Ruh kim?” diye sordu Vasif.

“O, Tanrı’nın Kutsal Ruhu’dur. Eğer O’nu yaşamımıza alırsak yeniden doğmuş –Ruh’tan doğmuş- oluruz. O, Tanrı ile olan ilişkimize yeni bir boyut kazandırır. İsa Mesih’i yaşamımıza aldığımızda aynı zaman da Kutsal Ruh’u da almış oluruz ve bu bizim Tanrı’yla olan ilişkimizi baba oğul ilişkisi gibi yapar. Kutsal Kitapta, “Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı’nın çocukları olma hakkını verdi. Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı’dan doğdular.”cxii der.”

“Ben Tanrı’nın çocuğu olmak istiyorum” dedi Vasif. “Kutsal Ruh’u almak istiyorum.”

Bu durumda tek yapmanız gereken kendi sözlerinizle Tanrı’yla konuşmak ve sizi yenilemesini istemektir. Şöyle diyebilirsiniz:

“Kutsal Tanrım, yeni bir ruhsal hayata başlamak istiyorum. Kendi yolundan değil senin yolundan gitmek istiyorum. Yapmış olduğum tüm yan-

lış şeyler için pişmanım. İsa Mesih, benim günahlarım için saf ve temiz kurban olarak kendini sunduğun için sana şükrederim. Tanrım, İbrahim nasıl senin verdiğin kurbanı kabul ettiyse ben de aynı şekilde günahlarıma karşılık verdiğin kurbanı kabul ediyorum. Lütfen Kutsal Ruh'unu bana ver, içimi temizle ve yaşantımda yepyeni bir başlangıç yapmamı sağla.

